

Základná škola s materskou školou Ľubel'a 161

Školský vzdelávací program

Vzdelávací program:

Stupeň vzdelania:

Dĺžka štúdia:

Vyučovací jazyk:

Študijná forma:

Druh školy:

Predkladateľ:

Názov školy:

Adresa:

IČO:

Riaditeľ školy:

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP:

Ďalšie kontakty:

Zriaďovateľ:

Adresa:

M A J Á K

ISCED 1 - primárne vzdelanie

ISCED 2 - nižšie sekundárne vzdelanie

9 rokov /4 + 5/

slovenský

denná

štátna škola so všetkými ročníkmi

Mgr. Iveta Kališová, riaditeľka školy

Základná škola s materskou školou Ľubel'a

Ľubel'a 161

37810413

Mgr. Iveta Kališová

Mgr. Ingrid Bubniaková

<http://skolalubela.edupage.org/>, admin@zslubela.edu.sk

telefón a fax: 0911 352 458

Obec Ľubel'a

032 14 Ľubel'a

Základná škola s materskou školou Ľubel'a

Školský vzdelávací program

MAJÁK

* v mori informácií sa nestratíme * v mori informácií sa nestratíme * v mori informácií .....

....člno nám bude učebnica

a veslom do učenia chuť

chuť – to je práce polovica,

už cengá – prosím, nasadnúť...

Platnosť a revidovanie ŠkVP

Platnosť dokumentu odo dňa	Revidované dňa	Zmeny, inovácia, dôvod, doplnenie
1. 9. 2015	31. 8. 2016	<p>Voliteľný nový predmet:</p> <p>1. ročník: <i>Anglický jazyk (+1 h)</i> <i>Anglický jazyk – Jolly Phonics/ANJ-JP(+1 h)</i></p> <p>5. ročník: <i>Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h),</i> <i>Práca s informáciami (+1 h)</i> <i>Mediálna výchova (+1 h)</i></p> <p>(prerokovaný pedagogickou radou školy 27.8.2015)</p>
1. 9. 2016		<p>1. ročník: <i>Anglický jazyk – Jolly Phonics/ANJ-JP(+1 h)</i> <i>Školienska – SKO (+ 1 h)</i></p> <p>2. ročník: <i>Anglický jazyk (+1 h)</i> <i>Anglický jazyk – Jolly Phonics/ANJ-JP(+1 h)</i> <i>Školienska – SKO (+1 h)</i></p> <p>5. ročník: <i>Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h),</i> <i>Práca s informáciami (+1 h)</i> <i>Mediálna výchova (+1 h)</i></p> <p>6. ročník: <i>Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h),</i> <i>Geografia (+1 h)</i> <i>Biológia (+1 h)</i> <i>Mediálna výchova (+1 h)</i></p> <p>Počet integrovaných žiakov k 31. 8. 2016 ..... 33 žiakov (prerokovaný pedagogickou radou školy 31. 8. 2016)</p>
1. 9. 2017	31. 8. 2017	<p>1. ročník: <i>Anglický jazyk – Jolly Phonics/ANJ-JP(+2h)</i></p> <p>2. ročník: <i>Anglický jazyk (+1 h)</i> <i>Anglický jazyk – Jolly Phonics/ANJ-JP(+1 h)</i> <i>Školienska – SKO (+1 h)</i></p> <p>3. ročník: <i>Anglický jazyk – Jolly Phonics/ANJ-JP(+1 h)</i> <i>Slovenský jazyk – SJL (+1 h)</i></p> <p>5. ročník: <i>Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h),</i> <i>Práca s informáciami (+1 h)</i> <i>Mediálna výchova (+1 h)</i></p> <p>6. ročník: <i>Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h),</i> <i>Geografia (+1 h)</i> <i>Biológia (+1 h)</i> <i>Mediálna výchova (+1 h)</i></p> <p>7. ročník: <i>Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h),</i> <i>Slovenský jazyk (+1 h)</i> <i>Anglický jazyk– konverzácia/Ruský jazyk (+2h)</i></p> <p>Počet integrovaných žiakov k 31. 8. 2017 ..... 33 žiakov (prerokovaný pedagogickou radou školy 31. 8. 2017)</p>

1. 9. 2018	31. 8. 2019	<p>1. ročník: Anglický jazyk – Jolly Phonics/ANJ-JP(+1h) Telesná výchova (+1h)</p> <p>2. ročník: Anglický jazyk (+1 h) Anglický jazyk – Jolly Phonics/ANJ-JP(+1 h) Školička – SKO (+1 h)</p> <p>3. ročník: Anglický jazyk – Jolly Phonics/ANJ-JP(+1 h) Slovenský jazyk – SJL (+1 h)</p> <p>4. ročník: Hrdinovia dejín – HRD (+1 h)</p> <p>5. ročník: Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h), Práca s informáciami (+1 h) Mediálna výchova (+1 h)</p> <p>6. ročník: Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h), Geografia (+1 h) Biológia (+1 h) Mediálna výchova (+1 h)</p> <p>7. ročník: Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h), Slovenský jazyk (+1 h) Anglický jazyk– konverzácia/Ruský jazyk (+2h)</p> <p>8. ročník: Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h), Anglický jazyk– konverzácia/Ruský jazyk (+2h)</p> <p>Počet integrovaných žiakov k 30. 8. 2018 ..... 36 žiakov (prerokovaný pedagogickou radou školy 30. 8. 2018)</p>
1. 9. 2019	31. 8. 2020	<p>1. ročník: Anglický jazyk – Jolly Phonics/ANJ-JP(+1h) Telesná výchova (+1h)</p> <p>2. ročník: Anglický jazyk (+1 h) Anglický jazyk – Jolly Phonics/ANJ-JP(+1 h) Školička – SKO (+1 h)</p> <p>3. ročník: Anglický jazyk – Jolly Phonics/ANJ-JP(+1 h) Slovenský jazyk – SJL (+1 h)</p> <p>4. ročník: Hrdinovia dejín – HRD (+1 h)</p> <p>5. ročník: Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h), Práca s informáciami (+1 h) Mediálna výchova (+1 h)</p> <p>6. ročník: Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h), Geografia (+1 h) Biológia (+1 h) Mediálna výchova (+1 h)</p> <p>7. ročník: Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h), Slovenský jazyk (+1 h) Ruský jazyk (+2h)</p> <p>8. ročník: Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h), Ruský jazyk (+2h)</p> <p>9. ročník: Dejepis – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h), Anglický jazyk– konverzácia/Ruský jazyk(+2h) Informatika (+ 1 h) Finančná gramotnosť (+ 1 h)</p> <p>Počet integrovaných žiakov k 30. 8. 2019 ..... 44 žiakov (prerokovaný pedagogickou radou školy 28. 8. 2019)</p>

1. 9. 2020	31. 8. 2021	<p>1. ročník: Anglický jazyk – Jolly Phonics/ANJ-JP(+1h) Telesná výchova (+1h)</p> <p>2. ročník: Anglický jazyk (+1 h) Anglický jazyk – Jolly Phonics/ANJ-JP(+1 h) Školenka – SKO (+1 h)</p> <p>3. ročník: Anglický jazyk – Jolly Phonics/ANJ-JP(+1 h) Slovenský jazyk – SJL (+1 h)</p> <p>4. ročník: Hrdinovia dejín – HRD (+1 h)</p> <p>5. ročník: Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h), Práca s informáciami (+1 h) Mediálna výchova (+1 h)</p> <p>6. ročník: Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h), Geografia (+1 h) Biológia (+1 h) Mediálna výchova (+1 h)</p> <p>7. ročník: Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h), Slovenský jazyk (+1 h) Ruský jazyk (+2h)</p> <p>8. ročník: Matematika – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h), Ruský jazyk (+2h)</p> <p>9. ročník: Geografia – rozšírenie počtu hodín (+ 1 h), Ruský jazyk(+2h) Informatika (+ 1 h) Finančná gramotnosť' (+ 1 h)</p> <p>Počet integrovaných žiakov k 30. 8. 2020 ..... 46 žiakov (prerokovaný pedagogickou radou školy 27. 8. 2020)</p>
1.9.2021	31.8.2022	<p>Počet integrovaných žiakov k 30. 8. 2021 ..... 51 žiakov Hodnotenie žiakov – upravené Inkluzívne vzdelávanie Krizový plán dištančného vzdelávania (prerokovaný pedagogickou radou školy 30. 8. 2021)</p>
1.9.2022	31.8.2023	<p>Počet integrovaných žiakov k 31. 8. 2022 ..... 53 žiakov Hodnotenie žiakov – upravené Inkluzívne vzdelávanie, Školský podporný tím (prerokovaný pedagogickou radou školy 31. 8. 2022)</p>
1.9.2023	31.8.2024	<p>Počet integrovaných žiakov k 31. 8. 2023 ..... 49 žiakov, Hodnotenie žiakov – upravené, Inkluzívne vzdelávanie, Školský podporný tím, Projekt FinQ – vzdelávanie PgZ a žiakov v oblasti finančnej gramotnosti, Projekt Generátor inšpirácii – rozvíjanie kreativity a tvorivosti vo VYV, Program ZIPPYHO KAMARÁTI a KAMARÁTI JABLČKA - program emocionálneho učenia, zameraný na rozvoj sociálnych zručností, Nová pozícia špecializovanej činnosti v škole SUPERÍZOR. (prerokovaný pedagogickou radou školy 30. 8. 2023)</p>

Školský vzdelávací program ako základný dokument školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v našej škole bol koncipovaný v zmysle zákona NRSR č. 245/2008 – §7

I. Všeobecná charakteristika školy

Sme stredne veľká plnoorganizovaná dedinská základná škola.

- od 1. apríla 2002 škola získala právnu subjektivitu
- od 1. júla 2002 je zriaďovateľom školy Obec Ľubelňa
- od 1.1.2004 je škola zlúčená s materskou školou
- Dochádzajú k nám žiaci zo 4 obcí.

1. Veľkosť školy

Základná škola s MŠ v Ľubelni je základná škola so všetkými ročníkmi s vyučovacím jazykom slovenským.

Počet žiakov 232, z toho 116 dievčat, počet tried: 12,
z toho 6 – primárne vzdelávanie,
6 – nižšie sekundárne vzdelávanie

priemerný počet žiakov v triedach: 19,33

počet detí navštevujúcich ŠKD: 78, počet oddelení ŠKD: 3

počet detí v materskej škole: 52, počet tried 3

Charakteristika žiakov

Skladba žiakov v triedach je z pohľadu sociálneho i intelektuálneho rozmanitá. Do školy dochádzajú žiaci z Ľubelne a z okolitých obcí školského obvodu - z obcí Liptovské Kláčany, Vluchy a Dúbrava. Žiaci sú zo všetkých sociálnych skupín a dosahujú v prospechu veľmi rozdielne výsledky. V súčasnosti sú medzi nimi integrovaní 49 žiaci so zdravotným znevýhodnením /ZZ/, ktorí sú vzdelávaní podľa IVP /individuálneho vzdelávacieho programu/, z toho 6 žiaci s mentálnym postihnutím. Škola má dobré skúsenosti so vzdelávaním žiakov s poruchami učenia: dysgrafia, dyslexia, dysortografia, dyskalkúlia a inými poruchami. Pedagógovia individuálnou starostlivosťou a špeciálnymi metodickými postupmi zabezpečujú vzdelávanie a všestranný rozvoj ich osobnosti s prihliadaním na konkrétne poruchy učenia a správania. Taktiež pomáhajú pri výbere a umiestnení do stredných odborných škôl, kde je predpoklad bezproblémového zvládnutia štúdia. Škola rešpektuje špecifické potreby žiakov so ZZ, títo žiaci sú začlenení do bežných tried.

Na škole neevidujeme žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Žiakom umožňujeme rozvíjať ich talent v rámci mimoškolskej činnosti školy. Od októbra začínajú pracovať krúžky pod vedením pedagógov školy, ktoré sa celoročne zameriavajú nielen na prípravu žiakov na postupové a iné súťaže, ale aj na výtvarnú tvorivosť, tanec, športovú zdatnosť, prácu s počítačom, prírodovedu, chémiu, ...

I v tomto školskom roku spolupracujeme so súkromným školským zariadením SZUŠ Dotyk Ružomberok – výtvarný a hudobný odbor.

U všetkých žiakov sa snažíme rozvíjať ich schopnosti, zručnosti, talent, osobitnú pozornosť venujeme žiakom s priemernými edukačnými výsledkami.

Naším cieľom je:

- vytvoriť radostnú klímu, zameriavame sa na otvorené partnerstvo, žiakov vedieme k zdravému životnému štýlu, ekologickému mysleniu, komunikácii, kooperácii a umeniu vyjadriť a prezentovať svoje názory.

- aby deti chodili do školy s radosťou, cítili sa v škole dobre a zažili každý deň, čo najviac úspechov.

3. Charakteristika pedagogického zboru – personálne zabezpečenie

Priemerný počet učiteľov potrebných vzhľadom na veľkosť školy: 30 pedagogických zamestnancov /PZ/, v tom 3 vychovávateľa ŠKD a 1 externý zamestnanec /vyučujúci náboženskú výchovu/. 30 PZ spĺňa požiadavku odbornej a pedagogickej spôsobilosti v zmysle platnej legislatívy. **Školský špeciálny pedagóg** sa venuje hlavne žiakom s mentálnym postihnutím a žiakom s výraznými špecifickými poruchami učenia – podľa uváženia vyučujúcich, na základe odporúčenia poradenských zariadení a pedagogickej rady školy.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov so ZZ okrem pedagogických zamestnancov školy /vrátane špeciálneho pedagóga a pedagogických asistentov/ pôsobí **špeciálny pedagóg z projektu Podpora pomáhajúcich profesií 3 (POP3, NIVAM)** Uvedení zamestnanci poskytujú poradenstvo žiakom, pedagógom a rodičom žiakov so zdravotným znevýhodnením a podľa potreby vykonávajú intervencie so žiakmi na základe podporných opatrení.

Pedagogický asistenti (PA) pomáhajú prekonávať bariéry pri edukačnom procese aj ďalším žiakom so ZZ. Piaty PA pracujú na plný úväzok, sú pridelení z MŠVVaŠ a dvaja PA na plný úväzok sú v rámci projektu **Podpora pomáhajúcich profesií (POP3, NIVAM)**.

Výchovný poradca okrem profesijného poradenstva, spolu so špeciálnym pedagógom koordinuje výchovu, pomáha riešiť výchovné problémy a usmerňuje pôsobenie na žiakov so ZZ.

Supervízor, je zriadená nová pozícia špecializovanej činnosti v škole a venuje sa koordinácii a dohľadu nad odbornosťou a úrovňou výkonu pracovnej činnosti pedagogických zamestnancov, spolupráci pri administrácii plánu profesijného rozvoja, administrácii, organizácii Testovania 9, poskytovaniu spätnej väzby a odporúčaní pedagogickým zamestnancom na zefektívnenie výchovno-vzdelávacích procesov, zefektívňovaniu procesov riadenia v spolupráci s vedením školy, aktívne participuje na tvorbe a realizácii vízie školy a koncepcie rozvoja školy s vedením školy.

Oblasť ochrany prírody a tvorby životného prostredia má na starosti koordinátor pre environmentálnu výchovu.

Externým učiteľom je vyučujúci náboženskej výchovy – /evanjelické náb. a. v./
Ďalšie vzdelávanie učiteľov (Legislatívny rámec: § 40, ods. 4 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch sa riadi plánom profesijného rozvoja, v ktorom sa koordinuje vzdelávanie tak, aby čo najviac vyhovovalo potrebám školy – rozvoj čitateľskej gramotnosti, finančnej gramotnosti, digitálnych zručností, cudzie jazyky, technická výchova, medzinárodné projekty – eTwinning, Erasmus+. Zараdovanie na vzdelávanie podľa ponuky NIVAM sa uskutočňuje cielene, sledujúc potreby školy.

V tomto školskom roku pokračujeme so vzdelávaním v oblasti cudzích jazykov, finančnej gramotnosti, čitateľskej gramotnosti a v moderných inovatívnych metódach vyučovania.

V škole pracuje **koordinátor školského podporného tímu, koordinátor pre environmentálnu výchovu, koordinátor protidrogovej prevencie, koordinátor výchovy k manželstvu a rodičovstvu, koordinátor finančnej gramotnosti a koordinátor čitateľskej gramotnosti.** Koordinátor protidrogovej prevencie postupuje podľa preventívneho plánu vychádzajúceho z Národného programu boja proti drogám a zo Stratégie prevencie kriminality. Iniciuje preventívne aktivity (besedy s odborníkmi, súťaže, ankety, zapájanie žiakov do preventívnych projektov, športových, výtvarných, literárnych súťaží, rovesnícke programy a ďalšie). Koordinuje a metodicky usmerňuje preventívnu a informačnú činnosť. Monitoruje aktuálny stav výskytu sociálnopatologických javov a priebežne informuje žiakov, ich zákonných zástupcov o preventívnych aktivitách školy, o možnostiach spolupráce s poradenskými a preventívnymi odbornými zariadeniami v prípade pomoci ohrozeným deťom.

Zloženie pedagogického zboru:

počet pedagogických zamestnancov z hľadiska stupňa vzdelávania:

- primárne vzdelávanie: 7 + 2 ŠPg
- nižšie sekundárne vzdelávanie: 12
- školský klub detí: 2
- pedagogický asistent: 7
- z hľadiska pohlavia: ženy - 26
muži - 4

Veková skladba PZ:

PZ	do 30 rokov:	2
	do 40 rokov:	2
	do 50 rokov:	19
	do 60 rokov:	6
	do 65 rokov:	1

Odbornosť vyučovania

V predmetoch, ktoré sú profilovými na prijímacie pohovory a sú zároveň podrobované externým meraniam, škola dosahuje 100% odbornosť. 100 % odbornosť je v nasledovných predmetoch – SJL, MAT, ANJ, CHE, BIO, GEO, DEJ, RJ2, OBN, VYV, NBE, NBK.

Predmety vyučované nekvalifikovane

Jedná sa o nasledovné predmety:

hudobná výchova, technika, MEV, čiastočne FYZ, čiastočne TSV, čiastočne INF.

Uvedené predmety vyučujú učitelia s vysokoškolským magisterským pedagogickým vzdelaním, bez štúdia uvedenej aprobácie.

4. Organizácia prijímacieho konania

Škola nemá špecifické kritériá na prijatie žiakov – okrem všeobecných spôsobilostí týkajúcich sa prijatia do 1. ročníka. Prijímanie žiakov sa riadi v zmysle zákona o výchove a vzdelávaní č. 245/2008 Z. z. (školský zákon) a podľa určeného školského obvodu. Žiaci mimo školského obvodu sú prijatí na základe žiadosti rodičov pri splnení podmienok na prijatie. (počet žiakov v triede)

Zápis do 1. ročníka ZŠ sa realizuje jeden deň v 3. týždni v mesiaci apríl. Je stanovený spôsob prezentácie detí, ktorou deklarujú svoje zručnosti a schopnosti. Pred zápisom sa uskutočňujú spoločné konzultačné stretnutia učiteliek MŠ a 1. ročníka ZŠ, ako aj návšteva detí z MŠ v ZŠ na otvorenej hodine.

Pri prijímaní dieťaťa do prvého ročníka sa pri zápise zisťuje školská zrelosť dieťaťa. Školská zrelosť alebo spôsobilosť je súhrn kritérií, ktoré by malo dieťa dosiahnuť pri vstupe do školy. Ide o kritéria telesné, mentálne, citové a sociálne. Používame pritom testy, ktorých cieľom je zistiť informácie o pracovnom tempe, pozornosti a sústredení, rozvinutosti jemnej motoriky a koordinácii pohybov, matematických predstavách (počítanie, priradenie prvkov, poznanie čísiel), rozlišovanie farieb a geometrických tvarov a rečový prejav - výslovnosť. Pri teste je prítomný učiteľ primárneho vzdelávania ZŠ, ktorý je poverený zápisom dieťaťa a vedie záznamový hárok, ktorý zakladá. Test a pohovor s dieťaťom prebieha pod odborným vedením špeciálneho pedagóga a za prítomnosti zástupkyne a riaditeľky materskej školy. Na základe výsledkov pri dosahovaní kritérií je dieťa prijaté do základnej školy.

5. Dlhodobé projekty a medzinárodná spolupráca

Medzi dlhodobé trvalo udržateľné projekty patrí:

Škola plánuje spoluprácu so školami v zahraničí v rámci projektu e – Twinning, Erasmus+ a plánuje tiež zapojiť sa do ďalších projektov na základe aktuálnych výziev na zlepšenie stavu tried a ich vybavenia.

Zapojili sme sa do projektov:

- Česko - slovenský projekt "Záložka do knihy spojuje školy",
- Škola je prihlásená do Združenia samosprávnych základných škôl Slovenska,
- Ja Slovensko - v programoch "Ja a peniaze" ISCED 1 a "Viac ako peniaze" ISCED 2 – cieľom projektu je zvýšiť finančnú gramotnosť žiakov základných škôl,
- Realizujeme v 1.- 3. ročníku projekt „Jolly Phonics“ – učenie anglického jazyka pomocou zvukov a znakov (1.- JP basic, 2. – 3. JP advanced)
- EKO ALARM – environmentálny projekt, ktorý je zameraný na triedenie odpadu
- Viem čo zjem – projekt na podporu zdravej výživy
- ZIPPYHO KAMARÁTI pre 1. ročník a KAMARÁTI JABLČKA pre 4. ročník – program emocionálneho učenia, zameraný na rozvoj sociálnych zručností.
- PODPORA POMÁHAJÚCICH PROFESIÍ 3 - zabezpečuje implementáciu princípov inkluzívneho vzdelávania v materských, základných a stredných školách prostredníctvom podpory pedagogických asistentov, asistentov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a členov inkluzívneho tímu (školský psychológ, špeciálny pedagóg a sociálny pedagóg) na školách.
- ROVESNÍCKA MEDIÁCIA A ŠIKANOVANIE – projekt cez OZ AveprosperitA, pokračovanie v realizácii v našej škole.
- ŠKOLY V „OUTE“ – projekt zameraný na „outdorové“ vyučovanie – CEEV Živica
- FinQ - Nadácia Slovenskej sporiteľne v spolupráci s odborníkmi realizuje jedinečný program finančného vzdelávania pre školy. Jeho cieľom je rozvoj kritického myslenia v kontexte financií a celkovej finančnej kultúry u žiakov základných a stredných škôl na Slovensku.
- GENERÁTOR INŠPIRÁCIÍ – SNG Bratislava – projekt na vzbudenie kreativity a výtvarné uvažovanie žiakov.

6. Spolupráca s rodičmi, sociálnymi partnermi a inými subjektmi

Orgánom zastupujúcim záujmy rodičov je **Rodičovské združenie** pri ZŠ s MŠ v Ľubeli. Jeho zasadania sú organizované formou plenárneho RZ, ktoré sa koná vždy na začiatku školského roka – spravidla do konca septembra. Zvoláva ho predseda RZ pri ZŠ s MŠ Ľubel'a. Triedne plenárne stretnutia, individuálne konzultácie rodičov s pedagógmi po 1. a 3. informatívnom zasadnutí PR – klasifikačnej porade - za 1. a 3. štvrťrok - zvoláva ich triedny učiteľ po dohode s výborom RZ.

Poradným, iniciatívnym aj kontrolným orgánom školy je **rada školy**. Zostavená je v zmysle zákona a metodických usmernení, riadi sa vlastným štatútom. Zasadá minimálne 4 x do roka.

Spolupráca so zriaďovateľom – Obcou Ľubel'a je vymedzená platnou legislatívou. Okrem zákonom stanovených oblastí spolupráce obec je voči škole ústretová v prepožičiavaní obecných priestorov – sály kultúrneho domu, obecných športovísk a tiež pri organizovaní kultúrnych, športových a iných výchovnovzdelávacích podujatí.

Spolupráca s RÚŠŠ v Žiline, ktorý poskytuje predovšetkým metodickú pomoc v oblasti výchovno- vzdelávacieho procesu, financovania, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a v oblasti tvorby projektov.

Spolupráca s NIVAM – RP v Banskej Bystrici a Žiline, hlavne v oblasti ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov.

Spolupráca s RCPU v Liptovskom Mikuláši – účasť na vzdelávaníach, workshopoch, prednáškach.

Spolupráca s obecnými úradmi obcí, z ktorých do našej ZŠ dochádzajú žiaci – Ľubel'a,

Dúbrava, Vlachy, Lipt. Kľačany – školy poskytujú hlavne materiálno - finančnú pomoc a tiež pripravujú pre žiakov školy akcie ku Dňu detí.

Spolupráca s materskými školami - MŠ Lubeľa, MŠ Vlachy, MŠ Gôtovany – najintenzívnejšia je spolupráca s 1. ročníkom našej ZŠ.

Spolupráca s **Ekológom** – združením obcí stredného Liptova.

Pri organizovaní branných kurzov a účelových cvičení zameraných na plnenie učebných osnov ochrany človeka a zdravia intenzívne spolupracujeme s **Akadémiou ozbrojených síl** v Liptovskom Mikuláši a s **Územným spolkom Slovenského červeného kríža** v Liptovskom Mikuláši.

Plavecké kurzy pre žiakov 3. a 4. ročníka zabezpečujeme v spolupráci s **plavárňou v Liptovskom Mikuláši**.

Veľmi dobrá je už dlhoročná spolupráca školy s **Múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva** v Lipt. Mikuláši.

Škola spolupracuje so **Súkromnou základnou umeleckou školou DOTYK** v Ružomberku. - výtvarný, hudobný, literárno-dramatický a tanečný odbor. Je potešiteľné, že sa žiakom ponúka kvalitné umelecké vzdelávanie priamo v priestoroch našej školy, ktoré je prístupné aj žiakom z menej podnetného prostredia, nakoľko žiaci neplatia školné a ušetria výdavky na cestovné do Lipt. Mikuláša alebo Ružomberka. Uvedená forma spolupráce je zároveň pre školu finančne zaujímavá.

Škola organizuje a aj do budúcnosti pripravuje **stretnutia s významnými osobnosťami** - športovci, spisovatelia, herci, recitátori a tiež stretnutia s významnými absolventmi našej školy, začínajúcimi autormi, recitátormi a pod.

Vzhľadom na to, že rozvoj kultúrneho cítenia patrí medzi výchovno-vzdelávacie priority školy, každoročne spolupracujeme s **profesionálnymi divadelnými scénami** - Mestské divadlo Žilina, Divadlo Maska vo Zvolene, Divadielko spod Spišského hradu, Divadlo v Martine, v Spišskej Novej Vsi, Divadlo bez opony v Prešove a tiež s domácim **Lubeľským ochotníckym divadlom Kolomana Ondreja Urbana**. Z regionálnych kultúrnych inštitúcií je to **Liptovské osvetové stredisko**, ktoré nám každoročne ponúka veľmi kvalitné kultúrne podujatia. Spolupracujeme tiež s umelcami, ktorí realizujú hodnotné výchovné koncerty pre našich žiakov. Snažíme sa tak usmerňovať u žiakov tiež divácky vkus a orientovať ich na hodnotnú kultúrnu produkciu. Pri podujatiach v plnej miere využívame kultúrne poukazy.

Spolupráca s miestnou organizáciou **Zväzu záhradkárov** v Lubeľi. Členovia organizácie aktívne pomáhajú pri ošetrovaní drevín v školskom areáli, poskytujú poradenstvo v oblasti starostlivosti o stromy a kry.

Spolupráca s **futbalovým oddielom** v Lubeľi, **Obecným stolnotenísovým klubom**.

Spolupráca s inými orgánmi v oblasti prevencie patologických javov.

Spolupráca s Policajným zborom Lipt. Mikuláš – účasť na nadnárodnom projekte **Tvoja správna voľba** pre 3. a 4. ročník a projekte **Správaj sa normálne** pre 5. roč.

Program Rovesnícke skupiny v rámci preventívneho programu školy pre žiakov 5. - 9. ročníka v rámci projektu OZ AveprosperitA.

7. Priestorové a materiálno–technické podmienky školy

A/ Škola pozostáva z dvoch blokov s kmeňovými a špeciálnymi učebňami a troch samostatných budov – dielni a jedna trieda MŠ, telocvične, školskej jedálne /tu sú umiestnené aj dve triedy MŠ/. Špeciálne učebne slúžia na vyučovanie predmetov informatika, fyzika, chémia, prírodopis, výtvarná výchova, technika. Vybudovala sa odborná učebňa cudzích jazykov a polodborná učebňa dejepisu, v roku 2010 pribudla nová učebňa na vyučovanie predmetu informatika.

Všetky budovy s výnimkou školských dielní prešli rozsiahlou rekonštrukciou, došlo k výmene nevyhovujúcich sociálnych zariadení, okien - zásluhou ktorých sa odstránili veľké tepelné straty a skvalitnilo prostredie všetkých priestorov školy. Vylepšilo sa aj prostredie v MŠ, konala sa rekonštrukcia MŠ, vybuďoval sa hygienický priestor a zmenilo sa dispozičné riešenie priestorov MŠ. Od marca 2006 nastala zmena vo vykurovaní školských objektov. Dodávateľom tepla pre školu a všetky jej zariadenia je Biomasa, združenie právnických osôb, Kysucký Lieskovec. Súčasťou školského areálu je školský pozemok, ktorý je využívaný pri vyučovaní predmetu svet práce - tvorba životného prostredia a tiež pre prácu krúžku ovocinárov a záhradkárov.

Škola je pomerne dobre vybavená učebnými pomôckami a didaktickou technikou. Je však potrebné ich neustále modernizovať. UK a ŽK má vyhovujúce priestory - vhodné aj na vyučovanie. Je v nej pomerne veľa kníh, žiada sa ustavične dopĺňať knižničný fond hlavne v oblasti literatúry na cudzie jazyky a výpočtovú techniku, v krásnej literatúre o diela súčasných autorov, súčasnú detskú literatúru, najnovšie encyklopédie. Pribežne sú nakupované knihy z finančných prostriedkov od rodičov a zo zberovej činnosti.

Škola má k dispozícii dve učebne LEGO DACTA (tematická zostava ZŠ I. a zostava na matematiku „Hravá matematika“)

B/ Materiálne vybavenie IKT zariadeniami a ich využívanie

V súčasnosti máme na škole 2 počítačové učebne, ktoré majú spolu 35 počítačov, z toho 33 je využívaných výlučne žiakmi, 2 počítače využívané výlučne učiteľmi. 7 počítačov, ktoré už boli predtým používané, škola nadobudla darom v r. 1996. Ostatné boli dodané v rámci projektu Infovek a projektov „Rekonštrukcia a modernizácia ZŠ s MŠ v Ľubeli a „Modernizácia vzdelávacieho procesu v základných školách“. Súčasťou vybavenia PC učebni sú dataprojektory, notebooky a premietacie plátna, ktoré sú využívané na vyučovaní jednotlivých predmetov v triedach.

Prostriedkami IKT sú okrem dvoch počítačových učebni ďalej vybavené:

- špeciálna učebňa na vyučovanie cudzích jazykov. V nej sú 3 počítače, ktoré využívajú v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu žiaci aj pedagogickí zamestnanci školy. V PC učebniach, ako aj v jazykovej učebni je pripojenie na internet. Počítače má aj špeciálna učebňa chémie a fyziky. V každej z nich je nainštalovaný 1 starší počítač s pripojením na internet, ktorý využívajú výlučne pedagogickí zamestnanci školy.

Súčasťou projektu rekonštrukcie školy bola aj dodávka dataprojektorov pre vyučujúcich, videokamery a fotoaparát.

Škola disponuje v súčasnosti 12 interaktívnymi tabuľami.

Z projektu Elektronizácia vzdelávacieho v regionálnom školstve v roku 2014 boli umiestnené 2 IT v MŠ, 1 IT v PC učebni a 1 IT v jazykovej učebni. 1 IT v kmeňovej triede z Moderného vzdelávania – digitálneho vzdelávania. Z projektu Aktivizujúce metódy vo vzdelávaní máme 1 IT.

Existujúce IKT zariadenia sa využívajú okrem výchovno-vzdelávacieho procesu v škole a jej zariadeniach na rôzne podujatia - školenia, súťaže, vyučovanie cudzieho jazyka pre zamestnancov školy, v rámci mimoškolskej činnosti a na prezentáciu školy na verejnosti

- počas rodičovských združení - plenárnych /prezentácie zo života školy/
- vzdelávacie podujatia pre rodičov
- pri slávnostných akadémiách
- pri iných kultúrnych programoch

V šk. r. 2014/15 bol zavedený internet do bloku B, do školskej jedálne aj do materskej školy.

V bloku A bola dokončená výmena radiátorov.

V počítačovej učebni /zelená učebňa/ boli vymenené PC stoly. Do ŠKD sme zakúpili nové výškovo nastaviteľné lavice so stoličkami – 10 ks. Do kmeňových tried sme dali urobiť kontajnerové vozíky s farebnými kontajnermi na učebné pomôcky pre žiakov, čím chceme dosiahnuť nielen estetickjšie prostredie v triede, ale aj zlepšiť poriadok v triedach. V jednej triede

na druhom stupni sme vymenili školskú tabuľu. V rámci projektu digitalizácie vzdelávacieho procesu základná škola aj materská škola získala interaktívne tabule a počítače. V školskej jedálni sme v dôsledku havarijného stavu museli dať kompletne prerobiť vodovodné potrubie a vymenili sme aj stoličky pre stravníkov. V MŠ sme prešli na dve triedy s celodennou prevádzkou, zakúpili sme detské ležadlá – 10 ks a nové stoličky – 30 ks.

V šk. r. 2015/16 sme zakúpili 2 interaktívne tabule s príslušenstvom do kmeňových tried. 3 učebne (9. A, 8. A a učebňa výtvarnej výchovy) a kabinet výtvarnej výchovy boli vymaľované. Boli vymenené okná v budove dielni (vo výtvarnej učebni a v učebni technického vyučovania) vzhľadom na ich havarijný stav. V 3 učebniach bolo vymenené stropné osvetlenie. Bol doplnený materiál na VV proces – softvér, mapy, obrazový materiál, kompenzačné učebné pomôcky, koberce do tried na 1. stupni. Od sponzora sme dostali darom drevený nábytok do zborovne. Z výťažku zo školského plesu upravujeme spoločné priestory na chodbách. Zakúpili sme sedadlá pre žiakov a stoličky. Dve percentá z Rady rodičov a dar od MONDI SCP sme použili na vybudovanie detskej preliezačky v areáli školského dvora. V budove B sme dali vymaľovať dve kmeňové učebne a v budove dielni bola vymaľovaná učebňa výtvarnej výchovy.

V šk. roku 2016/17 v budove B boli vymenené ďalšie radiátory. Z dôvodu poruchy bol vymenený bojler. Do tried boli zakúpené jednomiestne výškovo nastaviteľné lavice so stoličkami – 10 ks. V triedach na 1. stupni sme zakúpili nové herné koberce. Nakoľko počítačová technika postupne starne a PC sú poruchové, zakúpili sme 2 nové NB, 2 interaktívne tabule s príslušenstvom do kmeňových tried, od sponzora sme získali darom ďalší drevený nábytok.

V šk. roku 2017/18 z dôvodu havarijného stavu prešla budova A rozsiahlou rekonštrukciou elektroinštalácie a el. rozvodov (pôvodná elektroinštalácia nezodpovedala súčasným normám), vymenili sa stropné svietidlá, celá budova bola vymaľovaná, zakúpili sme 2 interaktívne tabule s príslušenstvom, v bloku B boli vymenené v troch triedach radiátory, v bloku A aj B sme umiestnili šatňové skrinky pre každého žiaka a doplnili sme ďalšie moderné učebné pomôcky pre bežných žiakov, ale aj pre žiakov so ZZ.

V šk. roku 2018/19 z dôvodu havarijného stavu prešlo v budove B prvé nadzemné podlažie rozsiahlou rekonštrukciou elektroinštalácie a el. rozvodov (pôvodná elektroinštalácia nezodpovedala súčasným normám), vymenili sa stropné svietidlá, celé poschodie budovy bolo vymaľované. Kompletnou rekonštrukciou prešla telocvičňa – elektroinštalácia a osvetlenie, palubová podlaha, podlaha na chodbe a vo všetkých priestoroch, sociálne zariadenia. Z kabinetu biológie sme dali opraviť všetkých 30 mikroskopov. Zakúpili sme interaktívnu podlahu „FUNTRONIC“ na moderné vyučovanie pomocou digitálnych technológií. Z dôvodu nárastu záujmu o materskú školu sme v spolupráci s obecným úradom zrealizovali rozšírenie kapacity materskej školy o jednu triedu a budova dielni sa zrekonštruovala na dielne a materskú školu. Prestavbou priestorov sme získali pre materskú školu herňu, spálňu, výdajňu stravy a kúpeľňu. Pre žiakov sa v dielni zrekonštruovali toalety.

V šk. roku 2019/20 učiteľom základnej školy bolo pridelených 15 osobných počítačov (notebook), ktoré využívajú počas vyučovania v triedach. Zakúpili sme 6 ks robotov, ktoré budú slúžiť pre žiakov počas vyučovania, budú sa učiť programovať, doplnili sme športové potreby – florbalové hokejky, chrániče, prilby. Nutná bola obnova školskej jedálne, vzhľadom zápisu z RUVZ LM, sme zakúpili chladničku, 1 ks nerezový stôl a nutná bola výmena podlahovej krytiny pri výdajných okienkach v školskej jedálni. Do ZŠ sme zakúpili 30 ks jednomiestnych žiackych lavíc (pribúdajúci žiaci) a 2 sety hracích stolov so sedačkami do spoločných priestorov.

Z dôvodu COVID-19 sme museli do tried a toaliet zakúpiť a nainštalovať zásobníky na papierové utierky, do vstupných priestorov zásobníky na dezinfekciu, do toaliet zásobníky na mydlo.

V šk. roku 2020/21 učiteľom základnej školy bolo pridelených 18 grafických tabletov, ktoré uľahčili prácu pri dištančnom vzdelávaní. V rámci podpory digitalizácie vyučovacieho procesu sme zakúpili 3D tlačiareň, obnovili sme pc klávesnice.

V šk. roku 2021/22 boli zakúpené školské lavice a stoličky, notebooky, dokúpené šatňové skrinky, v bloku B vymenené radiátory, čím sme ukončili výmenu v celej škole. Do školskej žiackej kuchynky sme zakúpili nové stoly a stoličky. Počas letných prázdnin boli všetky schodištia zabezpečené protišmykovým náterom, vymaľovali sme školskú jedáleň, dokúpili sme ďalšie sedacie vaky do spoločných priestorov v rámci budovania relaxačných zón.

V šk. roku 2022/23 boli dokúpené šatňové skrinky, do tried skrinky s odkladacími boxami pre žiakov, keramické tabule do tried – 2 ks, opravili sme školské zvonenie a školský rozhlas, vybavili sme kabinet telesnej výchovy o športové pomôcky a hry, a doplnili sme ďalšie moderné učebné pomôcky pre bežných žiakov, ale aj pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, vymaľovali sme školskú jedáleň – kuchyňu.

8. Škola ako životný priestor

Budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom a medzi žiakmi a pedagógmi pomáha rozvíjať o. i. aj žiacky parlament a skrinka dôvery. Veľký význam pre úspešnosť školy má jej klíma. Od harmonického prostredia cez medziludské vzťahy, tradície až po pocit istoty a bezpečnosti. Priestory ZŠ sme sa snažili zrekonštruovať tak, aby čo najlepšie vyhovovali súčasným požiadavkám na realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu.

Škola sa pravidelne stará o estetický vzhľad chodieb – bohatá kvetinová výzdoba zo živých kvetov, aktualizované nástenky o aktivitách školy, o súťažiach a reprezentácii našich žiakov, výstavy žiackych prác, ako aj starostlivosť o areál a okolie školy.

Na škole je ustanovený koordinátor pre výzdobu školy – vyučujúca VYV. V areáli školy je veľa ihličnatých aj listnatých drevín – stromov aj krov. V ostatných štyroch rokoch sme v našom areáli vysadili dreviny typické pre Slovensko – v rámci projektu MŠ SR a Lesov Slovenska – Stromy poznania. V jeseni 2008 sme v školskom sade vysadili pamätný strom, ktorým sme prispeli k celoslovenskej akcii – budovanie Sadu mieru.

Na školskom pozemku pestujeme okrem plodín predpísaných učebnými osnovami predmetu tvorba životného prostredia aj liečivé rastliny – trvalky aj letničky - nechtík lekársky, benedikt lekársky, medovku, šalviu, prvosienku.

Na dvoch miestach školského areálu boli vybudované skalky. V rámci projektu zo Stromu života sme začali budovať ďalšiu skalku s liečivými bylinkami. Pri zveľaďovaní areálu školy aj školského pozemku škole veľmi pomáhajú členovia MO Zväzu ovocinárov a záhradkárov, iniciatívni rodičia a súčasní aj bývalí žiaci školy.

Aktuálne informácie o aktivitách školy sú zverejňované na informačných tabuliach, nástenkách, formou školského rozhlasu aj na internetovej stránke školy a v obecných novinách.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Ciele školy

vychádzajú z platných základných pedagogických dokumentov – Štátneho vzdelávacieho programu, učebných osnov, filozofie školy, strategických zámerov školy, vlastnej koncepcie vedenia školy.

Ďalšie ciele:

- podporovať talenty, osobnosť a záujmy každého žiaka,
- zavádzať nové, progresívne formy a metódy práce,
- posilňovať úlohu a motiváciu učiteľov, ich profesijný a odborný rast,
- skvalitňovať spoluprácu s rodičmi, verejnosťou a inými školami - aj v zahraničí,

Škola

- umožní všetkým žiakom získať potrebné všeobecné vedomosti a zručnosti hlboké odborné vedomosti vo všetkých predmetoch
- bude dbať na rozvoj kľúčových kompetencií
- dá šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech
- zabezpečí podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní – na škole budú aj naďalej pracovať ako kmeňoví zamestnanci školy: špeciálny pedagóg, asistenti učiteľa
- so žiakmi budú pracovať zamestnanci odborných poradenských zariadení – CPP LM, Špeciálna škola Liptovský Mikuláš, podľa potreby aj Pálkovo centrum Liptovský Mikuláš
- bude výchovno-vzdelávaciu činnosť smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy
- bude pripravovať človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu
- vyvinie maximálne úsilie na dosiahnutie zvýšenia gramotnosti v oblasti IKT všetkých žiakov
- zabezpečovať kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy so zameraním na komunikatívnosť v rámci schopností jednotlivých žiakov
- bude formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie
- bude vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov
- bude naďalej rozvíjať spoluprácu s rodičmi a spoločne s nimi vychovávať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.

Poslaním výchovy a vzdelávania je teda vychovať dobrého, citlivého, kultúrneho človeka vybaveného vedomosťami a zručnosťami, ktoré sú potrebné pre život v 3. tisícročí. Absolvent školy je bližšie špecifikovaný v časti profil absolventa školy – časť II. 3.

Veľký dôraz budeme hneď od začiatku klásť na vytvorenie dobrého tímu v triedach, na rozvíjanie sebapoznania a sebahodnotenia žiaka, na jeho motiváciu k vzdelávaniu a tiež na formovanie nových žiackych kolektívov. Intenzívne to bude v prvých týždňoch septembra, hlavne v kolektívoch – 1. a 5. ročníku. Na začiatku roka vyčleníme hodiny na prácu triedneho učiteľa so

svojou triedou, resp. na kurzy, zamerané na sebahodnotenie a sebarozvoj. Triedny učiteľ získa priestor na prizvanie odborníkov – špeciálnych pedagógov, psychológov, prípadne zorganizujeme viacdňové kurzy venované uvedenej problematike. Cieľom bude, aby žiaci získali dobrý učebný štýl, poznali svoje silné a svoje slabé stránky, uvedomili si ich a snažili sa o sebarozvoj vo všetkých oblastiach.

Budeme sa snažiť orientovať pedagogické stratégie na riešenie problémových úloh a tvorbu projektov. K tomu, aby sa naučili riešiť problémy, je potrebné, aby sa naučili pýtať, hľadať problémy, snažiť sa nájsť odpovede.

Usilujeme sa o **integrovanú, celistvú a osobnostnú výchovu** našich žiakov do popredia stavíme najmä slobodnú výchovu, orientáciu na aktivity žiakov, kolegiálne vedenie školy, rozvoj záujmov žiaka, partnerské vzťahy vo vyučovaní a špecifickosťou je výrazná **participácia rodičov**.

Koncepcia našej školy stojí na troch základných princípoch:

1. princíp: PROSTREDIE

K vytvoreniu pozitívnej klímy školy využívame všetky priestory školy, ich usporiadanie a funkčnosť a taktiež i vonkajšie prírodné prostredie v školskom areáli. Zameriavame sa najmä na pozitívnosť sociálneho prostredia a upevňovaniu uvedomenia si zodpovednosti za vlastné zdravie.

Hmotné prostredie:

- využívame vybavenú učebňu so zariadením pre reprodukciu audiovizuálnych pomôcok, počítače, dataprojektor, interaktívnu tabuľu, tv-video produkciu, DVD...,
- žiaci majú k dispozícii riadiacu, organizačnú a reprografickú techniku ako výučbové počítačové systémy, kopírovacie a rozmnožovacie stroje, taktiež i auditívnu techniku
- knižnicu
- prírodné športovisko v školskom areáli či obecnom – futbalové ihrisko, viacúčelové ihrisko.

Sociálne prostredie:

- rešpektujeme jedinečnosť jednotlivca, t.j. vedíme ho k vyjadrovaniu názorov, k tolerancii voči iným, vštepujeme prosociálne cítenie a najmä vzťah k prírode a jej ochrane,
- vytvárame optimálnu klímu v triede, príjemné pracovné prostredie vzájomnú úctu, dôveru, uznanie, empatiu a otvorenosť v komunikácii,
- dávame šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť uznanie a úspech.

Zdravé prostredie:

- vedíme žiakov k upevňovaniu zdravia, uvedomenie si zodpovednosti za vlastné zdravie a zdravie svojich spolužiakov a blízkych,
- snažíme sa pôsobiť na žiakov v oblasti správnych stravovacích návykov. Voľbou vhodnej skladby obedov prispievame k racionálnej výžive našich detí,
- počas vyučovania zaraďujeme relaxačné prestávky a nedostatok pohybu detí nahradzujeme športovými dňami, v školskom klube alebo v záujmových krúžkoch.

2. princíp: VYUČOVANIE

Princíp vyučovania vnímame ako výber najvhodnejších foriem a metód práce, vytváranie takých vzdelávacích stratégií, prostredníctvom ktorých dochádza k priamemu zapojeniu všetkých žiakov

do procesu vzdelávania a výchovy.

Cieľom je, aby vedel svoje vedomosti a schopnosti vždy správne použiť, aby bol komunikatívny, flexibilný, tvorivý, samostatný v rozhodovaní, ohľaduplný, vedel si vyhľadávať informácie a povedať svoj názor, vedel prezentovať svoju prácu a vedel pracovať v skupine. Je dôležité, aby pritom poznal cieľ a úlohu.

Veľký dôraz kladieme na funkčnú gramotnosť: čitateľskú, matematickú a prírodovednú. Na zlepšenie **čitateľskej gramotnosti** uplatňujeme:

- rozvoj **vzťahu ku knihe**, vedieť sa orientovať v texte, poznať známych súčasných autorov, ktorí píšu hlavne pre deti hlavne so zameraním na Gabrielu Futovú, Jaroslavu Blažkovú, Romana Brata, Roalda Dahla, Thomasa Brezinu, ...

Ďalším cieľom je, aby žiaci dosiahli zvýšenú gramotnosť v oblasti informačno-komunikačných technológií a v anglickom jazyku s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.

3. princíp: **RODINA**

V princípe „rodina“ apelujeme na **spoluprácu s rodičmi** a ich zapájaním do školských i mimoškolských činností. V rôznych blokových vyučovaniach majú sprístupnené podieľať sa vo výchovno-vyučovacom procese, ako pozorovateľ, ba dokonca i ako „učiteľ“. Viest' rôzne besedy so žiakmi v obore, v ktorom sa pohybujú. Podieľať sa na športových súťažiach, i na školských výletoch, besiedkach, či školských akadémiách.

V neposlednom rade vnímame za rodinu **obec** ako takú, dobré vzťahy s obcou, zastupiteľstvom a jej občanmi, čím pestujeme u žiakov vlastenectvo k rodnej obci. Podieľame sa na spolupráci v rôznych kultúrnych podujatiach, taktiež ekologická činnosť, vzbudzujeme u žiakov vzťah k tradíciám a zvykom v rodnej obci.

K dosiahnutiu týchto princípov je nevyhnutné:

- odborná spôsobilosť pedagogických zamestnancov, ktorým umožňujeme profesijný odborný rast v rámci ďalšieho vzdelávania
- spoluprácu s rodičmi a jej skvalitnenie v rámci rôznych akcií - otvorené hodiny, blokové vyučovania, školských akadémií
- spolupráca s verejnosťou a obcou
- spolupráca s inými školami v okolí
- zavedenie nových foriem a metód práce.

Naším princípom je viesť žiakov k tvorivému mysleniu, kritickému mysleniu, naučiť ich tímovo pracovať, komunikovať medzi sebou, vzájomne sa rešpektovať a byť schopní celoživotne sa vzdelávať. Naším princípom je, aby každý žiak v škole mal možnosť zažiť úspech.

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami budú aj naďalej pracovať podľa individuálnych výchovno - vzdelávacích programov a budeme pokračovať v inkluzívnom vzdelávaní pod vedením Inkluzívneho tímu pri ZŠ s MŠ Ľubel'a.

Zvážime možnosť zorganizovania kurzu, ktorý by nám ukázal, ako riešiť problémové úlohy. Pri našom pedagogickom pôsobení budeme vychádzať z názorov rodičov, ktoré sme zistili dotazníkovou formou pri tvorbe ŠkVP. Dotazník pre rodičov tvorí prílohu č.1

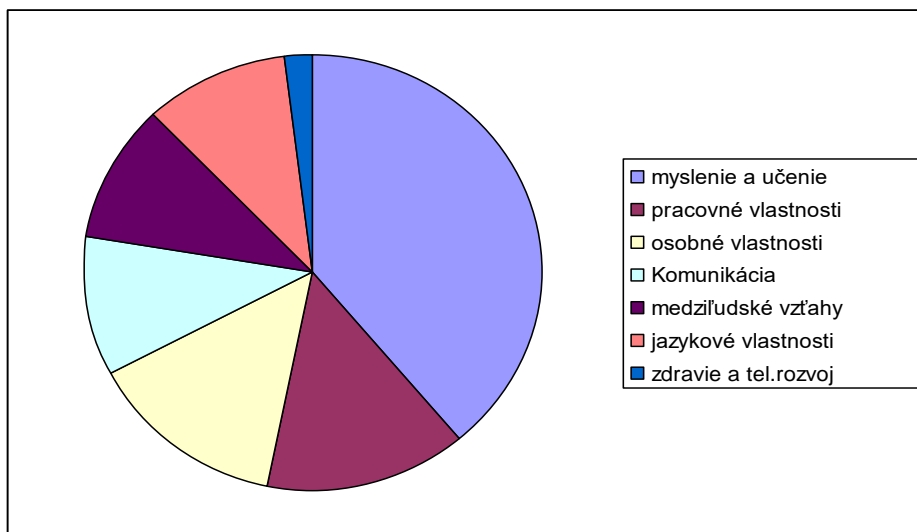
Podrobné výsledky prieskumu tvoria prílohu č. 2

Z prieskumu vyplynuli nasledovné výsledky:

Poradie dôležitosti rozvoja výchovno - vzdelávacích oblastí podľa názorov rodičov:

Výchovno - vzdelávacia oblasť + pridané voliteľné hodiny	Abs. poč.	Relat. poč.
myslenie a učenie + práca s informáciami „učíme sa učiť“	19	40%
pracovné vlastnosti + TŽP	7	15%
osobné vlastnosti + ETV na 1. st.	7	15%
komunikácia + ETV na 1. st.	5	10%
medziľudské vzťahy + ETV na 1. st.	5	10%
jazykové vlastnosti + 2. CJ	5	10%
zdravie a tel. rozvoj + TV + dopravná výchova	1	2%

2. Kde sme a kam smerujeme

SWOT analýza školy:

- **Silné stránky (Strengths)** – interné / vnútorné atribúty /

Vyhovujúce vekové a kvalifikačné zloženie kolektívu. Služobne starší kolegovia usmerňujú, pomáhajú radami a skúsenosťami kolegom služobne mladším. Mladší kolegovia vnášajú do práce tímu elán, pozitívne myslenie a pružné prispôsobovanie rýchlo sa meniacim podmienkam. Iniciatíva pedagogických zamestnancov v oblasti seba vzdelávania. Zastúpenie pedagogických zamestnancov v každej obci, odkiaľ dochádzajú žiaci – dobrá znalosť rodinného prostredia a podmienok žiakov. Snaha všetkých zamestnancov školy o tzv. „školu rodinného typu“. Príjemné prostredie školy, veľkosť areálu, vlastná telocvičňa, vlastné športoviská, vlastná školská jedáleň. Ústretový prístup zriaďovateľa pri poskytovaní obecných športovísk, priestorov kultúrneho domu /sála/ aj obecného úradu /obradná miestnosť/. Situovanie školy v centre obce – blízko pošty, zdravotného strediska, autobusových zastávok. Ochota všetkých zamestnancov školy skrásťovať, spríjemňovať si pracovné prostredie. Novodobé tradície školy – športové, kultúrne, vzdelávacie. Úspešné rozmiestňovanie žiakov končiacich našu ZŠ.

- **Slabé stránky (Weaknesses)** - interné / vnútorné atribúty /

Striedanie zamestnancov – materské dovolenky, vyplývajúce z vekovej štruktúry, prekážky v práci na strane zamestnanca – veľa suplovaných hodín z dôvodu PN, OČR - malé deti v rodinách pedagógov. Veľa suplovaných hodín spôsobuje aj kontinuálne vzdelávanie zamestnancov. Vysoké prevádzkové náklady vzhľadom na veľkosť budov a rozľahlosť školského areálu spôsobujú nedostatok finančných prostriedkov na modernizáciu didaktických pomôcok.

- **Príležitosti (Opportunities)** – externé podmienky

Spolupráca, výmena skúseností so školami v najbližšom okolí a celom regióne, spolupráca s bývalými zamestnancami školy /dôchodcami/, metodická pomoc zamestnancov okresného úradu, zriaďovateľa, pomoc sponzorov, členstvo v Združení základných škôl Slovenska, pomoc iných orgánov a organizácií uvedených v odstavci 6. Ústretový prístup Rodičovského združenia – to finančne podporuje rôzne aktivity, ktoré pomáhajú naplňať strategické zámery školy, umožňujú rozširovať knižničný fond, preplácajú žiakom 4. a 9. ročníka KOMPARO atď.

- **Ohrozenia (Threats)** – externé podmienky

Nepriítomnosť zamestnancov v práci v dôsledku cyklických vzdelávaní v rámci profesijného rastu.

Klesajúci počet žiakov vyplývajúci z demografického vývoja - následne znižovanie množstva finančných prostriedkov – spôsobuje: nedostatočné zabezpečenie učebnými pomôckami, znemožňuje potrebnú priebežnú údržbu školy, znemožňuje zaslúženú finančnú motiváciu učiteľov k maximálnym výkonom.

Riziko úrazu žiakov pri príchode aj odchode do školy – veľké množstvo dopravných prostriedkov sústredených v rovnakom čase v priestore pred bránou školy.

Základná filozofia školy

- **pomáhame** deťom rásť morálne, intelektuálne a emocionálne
- **veríme** v hodnotu a dôstojnosť každého žiaka
- **rešpektujeme** právo každého jednotlivca na plný rozvoj jeho osobnosti

Víziou školy do budúcnosti je byť školou:

- **Otvorenou** - príprava žiakov pre uplatnenie v praktickom živote, vytvoriť zo školy vzdelávacie, kultúrne a športové centrum prístupné nielen žiakom, zamestnancom, ale aj širokej verejnosti
- **Občianskou** - demokratické prístupy a výchova morálneho správania sa s dôrazom rešpektovania osobnosti každého žiaka i učiteľa, ako i každého pracovníka školy, uplatňovať diferencovaný prístup s cieľom všestranného rozvoja osobnosti žiaka schopného zodpovedne sa rozhodovať
- **Športovou** - venovať pozornosť rozvoju pohybových schopností žiakov s cieľom upevňovania vlastného zdravia, ale aj dosahovania výkonnostných cieľov v športoch
- **Školou zdravého životného štýlu** - vytvoriť zdravé školské prostredie pre žiakov, pedagógov a ostatných zamestnancov (protidrog. prevencia, enviroment. výchova,...)
- **Školou rešpektu a tolerancie** - zážitkovým učením viesť žiakov k tolerovaniu odlišnosti a vzájomnému porozumeniu, rešpektovaniu iných názorov
- **Školou európskou** - viesť žiakov k zvyšovaniu si jazykovej zdatnosti, aby boli schopní komunikácie minimálne v jednom cudzom jazyku, dokázali nadviazať kontakt s rovesníkmi z iných krajín

Zameranie školy

- na **humanizáciu** vo výchovno – vzdelávacom procese
- na **environmentálnu výchovu**
- na **rozvoj funkčnej gramotnosti a čitateľských zručností**
- na **rozvoj počítačovej gramotnosti**
- na **rozvoj finančnej gramotnosti**
- na **rozvoj kultúry**
- na **rozvoj športovej zdatnosti**

Hlavné strategické zámery a kontrola ich plnenia

Okrem hlavných cieľov, ktoré škola musí plniť, prijali pracovníci školy nasledovné strategické zámery:

1. zameranie **na humanizáciu** vo výchovno – vzdelávacom procese. Budeme pokračovať v úsilí čo najviac sa priblížiť žiakovi, dobre poznať jeho problémy /cez Linku dôvery, rôzne ankety, rozhovory so žiakmi a rodičmi, pozorovanie.../ Naďalej budeme rozvíjať otvorenosť školy voči vonkajšiemu prostrediu – hlavne rodine, ale aj širšej verejnosti, budeme pokračovať v osvedčenej ponuke „dní otvorených dverí“. Pokračovať v zavádzaní prvkov alternatívneho vzdelávania do výchovno – vzdelávacieho procesu. Veľkú pozornosť venovať

problematike ľudských práv a ich uplatňovaní v škole. Pravidelne monitorovať nežiaduce javy s cieľom odstrániť alebo aspoň eliminovať ich.

Kritérium úspešnosti plnenia cieľa :

- stav, keď rodičia budú vyhľadávať stretnutia s pedagógmi, do školy budú prichádzať iniciatívne, bez pozvania pedagógov, sami budú prichádzať s námetmi, s ponukou pomôcť škole učebnými pomôckami, prednáškami, s ponukou vedenia záujmových útvarov. Stav, keď anonymné prieskumy budú signalizovať klesajúci výskyt negatívnych javov v správaní žiakov, keď ich počet sa zníži na minimum.

2. zameranie na **environmentálnu výchovu** – budeme pokračovať v snahe udržiavať zlepšiť si prostredie tried, ostatných vnútorných priestorov školy a tiež celého školského areálu a najbližšieho okolia. Budeme pokračovať v zapájaní sa do projektov s problematikou environmentálnej výchovy – napr. Neseparujte sa! Separujte s nami! do literárnych súťaží s uvedenou tematikou, zúčastňovať sa vzdelávacích podujatí s danou problematikou. Budeme viesť žiakov k pochopeniu naliehavosti ochrany a tvorby životného prostredia. Budeme pokračovať v budovaní poznávacieho chodníka v areáli školy /pomenovanie a označenie všetkých drevín v školskom areáli, výsadba nových drevín./ Škola je zapojená do projektu „Recyklohry“, ktorý je zameraný na zber drobného elektroodpadu, prázdnych tonerov a batérií, zaregistrovali sme sa do združenia Strom života, v rámci ktorého za zapájame do environmentálnych projektov. Pokračujeme v projekte EKO ALARM, ktorý je zameraný na osvojenie správneho triedenia odpadu.

Kritérium úspešnosti plnenia cieľa :

- stav, keď žiaci, prípadne rodičia či okolité subjekty budú prichádzať s vlastnými podnetmi, návrhmi, s konkrétnymi prejavmi pomoci škole v uvedenej oblasti. Keď v rámci žiackej samosprávy budú fungovať „hliadky čistoty“ s minimálnym zásahom pedagogických a ostatných pracovníkov školy. Vrcholom snaženia bude stav, keď na škole nebudú vôbec potrebné „čistohliadky“

1. zameranie na rozvoj funkčnej gramotnosti a čitateľských zručností

Funkčnou gramotnosťou rozumieme- čitateľskú, matematickú a prírodovednú gramotnosť. Je dôležité pracovať s textom nielen na hodinách SJL, ale aj v iných predmetoch. A naopak, na hodine SJL zaradiť i texty z rôznych oblastí (prírodné vedy, matematika a práca s informáciami...). V zmysle požiadaviek doby budeme vytvárať podmienky pre sústavné skvalitňovanie vyučovania cudzích jazykov- budeme posilňovať počet vyučovacích hodín CJ, budeme využívať ponúkané formy ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov, nákupom moderných pomôcok budeme zlepšovať materiálne vybavenie, formou záujmových útvarov dáme žiakom možnosť rozvoja jazykových zručností v cudzom aj materinskom jazyku. Budeme sa snažiť o rozvoj čitateľských zručností, so zameraním na čítanie s porozumením, o rozvoj funkčnej čitateľskej gramotnosti. **Do školského vzdelávacieho programu sme v rámci rozširujúcich hodín zaradili vyučovanie 2. cudzieho jazyka - ruštiny v 7. – 9. ročníku a zaradenie predmetu práca s informáciami – učíme sa učiť v 5. ročníku a mediálna výchova v 5. – 6. ročníku (SŠR 2023/2024, 14)**

Kritérium úspešnosti plnenia cieľa :

Stav, keď úroveň vedomostí v materinskom jazyku aj v cudzích jazykoch, v matematike a prírodovedných predmetoch bude mať stúpajúcu tendenciu, keď žiaci budú úspešní na okresných a vyšších kolách olympiád. Výsledky plnenia cieľa budeme overovať formou didaktických testov, ich podrobnou analýzou, ako aj analýzou výsledkov externých meraní

a následným prijímaním opatrení na odstránenie prípadných nedostatkov ma zasadnutiach metodických orgánov aj na zasadnutiach pedagogickej rady.

4. zameranie **na rozvoj počítačovej gramotnosti**. Zameranie vyplýva z požiadaviek vzdelávania pre 3. tisícročie, z požiadaviek trhu práce. K získaniu počítačovej gramotnosti budeme aj naďalej viesť žiakov formou povinného vyučovania, posilnenia vyučovania v oblasti IKT, tiež formou záujmového útvaru a v rámci výuky technických prác. Zároveň budeme viesť žiakov k bezpečnej práci s internetom, upozorňovať ich aj rodičov na možné riziká, možnosti kyberšikany a pod.

V škole využívame aj LEGO zostavy, ktoré sú zamerané na LEGO – robotiku, modely riadené počítačom.

Do vyučovacieho procesu sme zaradili prácu s interaktívnou tabuľou. 12 pedagogických zamestnancov absolvovalo školenie – prípravu didaktických materiálov na interaktívnu tabuľu.

Vo výchovno-vzdelávacom procese budeme využívať digitálny vzdelávací obsah ako doplnok ku klasickým vyučovacím metódam (SŠR 2023/2024, 11).

Kritérium úspešnosti plnenia cieľa:

Stav, keď všetci naši žiaci sa do ukončenia školskej dochádzky naučia nielen obsluhovať počítač, ale aj tvoriť jednoduché programy, ktoré bude možné využiť v praktickom živote, keď si osvoja základné zručnosti komunikácie cez INTERNET. Budeme sa snažiť sa o ustavičný rozvoj počítačovej gramotnosti aj u pedagogických a nepedagogických pracovníkov školy, o osvetu ohľadom práce s PC aj medzi rodičmi /hlavne v oblasti nebezpečenstiev a rizík/

5. zameranie **na rozvoj finančnej gramotnosti**

Vo finančnom vzdelávaní je dôležité disponovať odbornými vedomosťami z oblasti financií. Nevyhnutná je aj schopnosť adekvátne používať základné ekonomické pojmy a vysvetľovať ich s prihliadnutím na jednotlivé vekové kategórie. Osvojenie odborných pojmov však nemôžeme pokladať za cieľ finančného vzdelávania. Ten spočíva v získaní kompetencií nevyhnutných pre finančné a existenčné zabezpečenie seba a svojej rodiny a pre aktívnu účasť na trhu finančných produktov a služieb. Odborné pojmy sú len jedným z prostriedkov pre napĺňanie týchto cieľov.

Súčasná spoločnosť je označovaná ako informačná. Preto je potrebné žiakov pripravovať na vyhľadávanie správnych informácií, kritické myslenie, rozoznávanie potrebného od zbytočného, odlíšenie pravdivého od nepravdivého i efektívne využívanie informácií.

Oprieť sa možno o čitateľské stratégie a o kritické myslenie, ktoré žiaka povedú k zodpovednému rozhodovaniu.

Naučiť žiakov identifikovať dôležité informácie.

- Využívať autentické materiály - reklamné letáky, inzeráty, komerčné ponuky.
- Precvičovať so žiakmi čítanie s porozumením – uplatňujte rôzne metódy podporujúce čítanie s porozumením (napr. I.N.S.E.R.T., čítanie s predvídaním, podvojný denník).
- Spolu so žiakmi vyhľadávať varovné signály klamlivých ponúk (drobné písmo, neprehľadnosť zmluvy).
- Do školského vzdelávacieho programu sme v rámci voliteľných hodín zaradili predmet FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ/FIG/ pre žiakov 9. ročníka, v ktorom realizujeme program „Viac ako peniaze“ prostredníctvom organizácie JA Slovensko. V ročníkoch 1. – 4. rozvíjame finančnú gramotnosť realizáciou programu „Ja a peniaze“ prostredníctvom organizácie JA Slovensko (SŠR 2023/2024, 14).

Kritérium úspešnosti plnenia cieľa:

Stav, keď všetci naši žiaci sa do ukončenia školskej dochádzky naučia získavať zručnosti a rozvíjať stratégie pre život.

Počas výučby budeme ukazovať rozmanitosť ponuky produktov, služieb a inštitúcií – do vyhľadávania rozmanitých finančných produktov a služieb môžu byť zapojení samotní žiaci. Venovať sa so žiakmi porovnávaníu podobných produktov a služieb, z ktorých žiaci vyberajú tie najvýhodnejšie pre danú situáciu.

Sledovať so žiakmi vývoj niektorých produktov alebo služieb v čase.

Rozvíjať stratégiu smerujúcu k informovanému rozhodovaniu podľa zásady „produkty, služby a inštitúcie sa menia, zručnosti ostávajú“ (napr. žiaci majú za úlohu vybrať najvýhodnejší úver pre modelovú rodinu s istými parametrami)

6. zameranie na **rozvoj kultúry** – budeme pokračovať v zachovávaní ľudových tradícií, v príprave a návštevách kultúrnych podujatí, veľkých slávnostných akadémií, v získavaní prostriedkov na nákup kníh, časopisov. V spolupráci s Národnou knižnicou v Martine sa budeme snažiť získať divadelné hry alebo scenáre pre vystúpenia našich žiakov, budeme tvoriť vlastné scenáre. Nacvičíme divadelné predstavenia na divadelnom krúžku. Chceme pokračovať vo vydávaní školského časopisu /Ľubeľáčik, prípadne zborníka žiackych prác či Malého školského spravodaja/ Vystúpenia našich žiakov budeme realizovať v škole, v obci, prípadne ponúkneme naše predstavenia aj okolitým školám.

Kritérium úspešnosti plnenia cieľa :

pravidelné vystúpenia našich žiakov ako súčasť kultúrneho života obce, v ktorej žijú. Vystúpenia našich žiakov mimo obce. Spolupráca v oblasti kultúry s absolventmi našej školy a s miestnou organizáciou divadelníkov.

7. Zameranie na **rozvoj športovej zdatnosti**. Pokračovať a rozširovať možnosti športového vyžitia našich žiakov. Pestrou ponukou športových krúžkov, získavaním dobrovoľných trénerov z radov rodičov, účasťou na súťažiach na okresnej a vyššej úrovni aj naďalej viesť žiakov k vhodnému využívaniu voľného času a elimináciu nežiaducich aktivít v čase mimo vyučovania. Objavovať nové športové talenty. Výraznú pozornosť venovať rizikovým skupinám žiakov – deťom z málo podnetného prostredia. **V škole pracuje 1 športový krúžok.**

Kritérium úspešnosti plnenia cieľa:

- stav, keď čo najviac žiakov bude na škole športovať v čase mimo povinných hodín telesnej výchovy. Výrazné úspechy žiakov v obvodových a vyšších kolách súťaží. Keď zo svojich žiakov vychováme zariadených trénerov a organizátorov rôznych športových podujatí. vedúcich športových krúžkov.

Pre plnenie **hlavných úloh**, ktoré vyplývajú zo ŠVP a ŠkVP a tiež pre plnenie **strategických cieľov** má škola:

- a) **veľmi dobré materiálne a priestorové podmienky** - jazyková učebňa, 2 počítačové učebne, odborné učebne chémie, fyziky, v ŠKD, v odborných učebniach, telocvičňa, dielne, ateliér výtvarnej výchovy, školskú kuchynku, vyhovujúci školský areál, možnosť využívať priestory kultúrneho domu, miestnej knižnice, obecných športovísk.../
- b) **rezervy sú** v nedostatočnom vybavení vhodnými učebnicami a školskými pomôckami.

3. Profil absolventa

3.1 Profil absolventa ISCED 1

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami²:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa;
- vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku;
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách;
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií;
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami;
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých;
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností;
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať;
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám;
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote;
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života;
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

K rozvoju kompetencií prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, rôzne aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti.

3.2 Profil absolventa ISCED 2

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebvzdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít. Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou;
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka;
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;

- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote;
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti;
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

Hlavným cieľom výchovno-vzdelávacieho procesu na našej škole je, aby žiak po jej absolvovaní bol vybavený súborom vedomostí, schopností a postojov, vďaka ktorým dokáže úspešne zvládnuť úlohy a situácie, s ktorými sa stretne pri ďalšom štúdiu, aj v osobnom živote. Absolvent našej školy by mal teda mať osvojené základy všeobecného vzdelania poskytované základnou školou. Mal by svojím vystupovaním robiť dobré meno škole. Naším cieľom je, aby žiak pri ukončení školskej dochádzky mal získané nasledovné kompetencie (spôsobilosti) využiteľné pri učení aj živote:

A. Komunikačné schopnosti a spôsobilosti

- dokáže sa súvisle a výstižne vyjadrovať, v písomne aj ústne, v materinskom a v jednom cudzom jazyku
- číta s porozumením texty, tabuľky, mapy, grafy, používa získané informácie vo svojom živote
- aktívne počúva iných ľudí, ovláda pravidlá rozhovoru
- zapája sa do diskusie, obhajuje svoj názor a vhodne argumentuje, pri nesúlase kultúrne zaujme kritické stanovisko
- ovláda rôzne formy spoločenského styku

B. Personálne a interpersonálne schopnosti

- pracuje na svojom rozvoji, má dostatok sebavedomia, sebadôvery a sebaúcty, dokáže sa realizovať
- na základe sebahodnotenia si vie priznať chybu a pracovať s ňou
- oceňuje skúsenosti iných, učí sa od nich, vie sa dohodnúť
- podieľa sa na vytváraní pravidiel práce v tíme a dodržiava dohodnuté pravidlá
- je ohľaduplný k ostatným členom tímu, poskytne alebo požiada o pomoc

C. Schopnosti tvorivo a kriticky riešiť problémy

- vníma problémové situácie v škole aj mimo nej, pomenuje ich, premýšľa o príčinách a dôsledkoch, spôsobe riešenia problémov, využíva vlastný úsudok a skúsenosti
- vyhľadá informácie k riešeniu problému, objavuje rôzne varianty riešení, nedá sa odradiť prvým neúspechom, pokračuje v hľadaní nových riešení
- vie si dobre organizovať svoju činnosť

- kriticky myslí, zdôvodňuje a obhajuje svoje riešenia
- overuje prakticky správnosť riešení a pri opakovanom riešení podobných problémov
- aplikuje osvedčené postupy

D. Schopnosti pracovať s informačnými technológiami

Informačná gramotnosť

- vie vyhľadať potrebné informácie v rôznych zdrojoch, porovnať ich, kriticky zhodnotiť ich spoľahlivosť, aktuálnosť, pravdivosť
- získané informácie vie sprostredkovať slovne, písomne a graficky
- vie pracovať so slovníkmi, encyklopédiami, príručkami

Počítačová gramotnosť

- pozná a vie vysvetliť základné pojmy z oblasti informačných technológií
- používa PC a pracuje so súbormi, priečinkami
- pracuje s textovým a tabuľkovým editorom, tvorí prezentácie
- získava informácie z internetu, využíva elektronickú poštu
- ovláda riziká informačných technológií: vírusy, počítačová kriminalita, spôsoby ochrany pred nimi

E. Schopnosti presadzovať občianske a demokratické princípy

- chráni svoj a verejný majetok
- rešpektuje presvedčenie iných ľudí, váži si ich vnútorných hodnôt
- nie sú mu ľahostajné porušovania mravných noriem a zákonov, odmieta útlak, psychické násilie, šikanovanie
- uvedomuje si svoje práva a povinnosti v škole aj mimo nej
- je zodpovedný za svoje konanie
- rešpektuje, chráni a oceňuje ľudové tradície, kultúrne a historické dedičstvo nášho národa, má pozitívny vzťah k práci, k športu, zdravému životnému štýlu
- chápe potrebu riešenia ekologických problémov pre zachovanie života na Zemi, triedi komunálny odpad, šetrí energiami, surovinami aj finančnými prostriedkami
- pozná chránené územia, rastliny a živočíchy regiónu a štátu a spôsob ich ochrany
- pozná štátne symboly, sviatky aj významných rodákov regiónu, štátu

3.3 Profil absolventa ISCED 1 so zdravotným znevýhodnením

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálnej zaostalosti ISCED 1 by si mal osvojiť tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):
(Poznámka: Tieto kľúčové kompetencie sú len orientačné, nakoľko každý žiak je individualita a my rešpektujeme jeho osobitosti súvisiace s konkrétnymi diagnózami.)

(a) sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- vie samostatne písomne komunikovať (nakoľko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie),
- dokáže určitý čas sústredene počúvať, prijať a rešpektovať názory iných ľudí, je schopný vyjadriť svoj názor a obhájiť ho,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu,
- rieši konflikty s pomocou dospelých alebo samostatne,
- je empatický k starým, chorým a postihnutým ľuďom,

- rozumie bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na neadekvátne reagovať podľa svojich možností,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky komunikácie,
- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti, akceptuje a rešpektuje multikultúrne odlišnosti detí a dospelých,
- správa sa v skupine a kolektíve podľa spoločenských pravidiel a noriem,
- preberá spoluzodpovednosť za seba aj za činnosť skupiny,
- nadväzuje spoločensky prijateľným spôsobom kontakty s druhými a udržiava s nimi harmonické vzťahy,

(b) kompetencia (spôsobilosť) v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne a abstraktné myslenie,
- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- má vytvorené vedomie o ekológii, je zodpovedný voči prírode, chápe význam potreby ochraňovať prírodu pre budúce generácie,

(c) kompetencie (spôsobilosť) v oblasti informačných a komunikačných technológií

- prejavuje radosť zo samostatne získaných informácií,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa,
- využíva rôzne možnosti zhromažďovania informácií z kníh, časopisov, encyklopédií, z médií a internetu,
- vie používať vyučovacie programy,
- chápe rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT.

(d) kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa

- dokáže pracovať samostatne s učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- ovláda algoritmus učenia sa a dodržiava ho,
- získané vedomosti dokáže uplatniť v rozličných situáciách a podmienkach,
- uvedomuje si význam učenia sa pre jeho následné uplatnenie sa na trhu práce,
- prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovou učení,
- hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov, uznáva aj výkon druhých,

(e) kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy

- rozpozná problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni a skúsenostiam navrhuje riešenia na ich prekonanie,
- dokáže popísať problém, skúša viaceré možnosti riešenia problému,
- v odôvodnených prípadoch dokáže privolať potrebnú pomoc.

(f) osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)

- uvedomuje si vlastné potreby, využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si svoje práva a zároveň rešpektuje práva druhých ľudí,
- má v úcte život svoj a aj iných a chráni ho,
- pozná svoje povinnosti, dokáže rešpektovať a prijímať príkazy kompetentných osôb,
- je schopný počúvať, vysloviť svoj názor, rešpektuje názor iných ľudí,
- dokáže spolupracovať v skupine, pracovať pre kolektív,
- je tolerantný a ohľaduplný k iným ľuďom, k ich kultúre a vierovyznaniu,
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym

trávením voľného času,

- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziludským vzťahom,

(g) kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti, prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať základné druhy umenia,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu), správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka rešpektuje vkus iných ľudí,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr

4. Pedagogické stratégie

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení. Ide o výber metód, ktoré pomáhajú rozvíjať hlavne vyššie poznávacie funkcie v zmysle Bloomovej taxonómie.

Vo výchovnovzdelávacom procese budeme využívať rôzne inovačné metódy, ktoré budú zamerané hlavne na rozvoj vyšších poznávacích funkcií, na rozvoj kritického myslenia, na rozvoj tvorivosti a samostatnosti, napr. metódu EUR/evokácia-uvedomenie-reflexia/. Metódami kooperatívneho vyučovania budeme viesť žiakov k tímovej spolupráci, tvorbou projektov a ich prezentáciou budeme napĺňať ciele prierezovej témy tvorba projektu a prezentačné zručnosti. V maximálnej miere budeme využívať prácu vo dvojiciach, skupinové vyučovanie a pod.

Nákupom moderných didaktických pomôcok budeme podporovať vyučovanie pomocou didaktickej techniky. Budeme pripravovať rôzne vysoko efektívne organizačné formy vyučovania – konferencie, semináre, diskusie, žiacke okrúhle stoly, tvorivé dielne, samostatné a tímové projekty, dlhodobé samostatné práce, prezentácie a obhajobu výstupov, praktickú výučbu. Budeme pokračovať aj v iných formách vzdelávania ako sú exkurzie, športové aktivity, účelové kurzy, rôzne výchovné aktivity súvisiace so vzdelávaním.

Uvedeným zámerom bude podriadené aj ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov - budeme sa orientovať na vzdelávanie v oblasti inovácií vo vyučovacom procese –účasť na konferenciách, odborné časopisy –Pedagogické rozhľady, Učiteľské noviny, Slovenský jazyka a literatúra v škole, Komenský, Vychovávateľ...

Intenzívne sa progresívnymi metódami vo vyučovaní budeme zaoberať v zasadnutiach metodických orgánov. Na pracovných poradách budeme naďalej vytvárať priestor na informácie z odbornej literatúry, zo školení, materiály zo vzdelávaní, napr. prezentácie budú k dispozícii všetkým zamestnancom, budeme si vytvárať databázu študijných materiálov v PC v zborovni, prípadne si ich budeme odovzdávať elektronickou poštou.

V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov kritické a tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie.

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacimi výsledkami, podporou individuálnych schopností.

Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať aj na iné aktivity ako besedy. (Napriek

tomu, že s tvrdými drogami sme sa nestretli, treba sústavne pôsobiť proti fajčeniu a alkoholickým nápojom cez koordinátora, rodičov a všetkých vyučujúcich, účelným využívaním voľného času i vlastným príkladom).

Chceme si všímať talent v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery. Viac budeme preferovať samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva. Pri určovaní pedagogických kompetencií škola navrhuje rozvíjať tieto kľúčové kompetencie:

4.1 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie k celoživotnému učeniu sa:

- na praktických príkladoch blízkych žiakovi vysvetlíjeme zmysel a cieľ učenia,
- posilňujeme pozitívny vzťah k učeniu
- vo vyučovaní sa zameriavame na aktívne kompetencie, učivo používame len ako prostriedok k ich získaniu
- do vyučovania zaraďujeme blokové a problémové vyučovanie a experiment
- uplatňujeme individuálny prístup
- motivujeme k učeniu – snažíme sa vytvárať také situácie, v ktorých má žiak radosť z učenia
- na začiatku vyučovacej jednotky vždy spoločne so žiakmi vyvodíme cieľ, na konci vyučovacej jednotky spoločne zhodnotíme jeho dosiahnutie
- využívame sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov
- žiakom zadávame samostatné práce, ktoré si vyžadujú aplikáciu teoretických poznatkov
- od žiakov vyžadujeme vhodné rozvrhnutie vlastnej práce, učíme ich plánovať, organizovať a vyhodnocovať svoju činnosť
- vo vhodných prípadoch umožňujeme žiakom realizovať vlastné nápady
- žiakom umožňujeme pozorovať, experimentovať, porovnávať výsledky a vyvodzovať závery
- učíme práci s chybou
- učíme k trpezlivosti a povzbudzujeme
- pri hodnotení používame v zreteľnej prevahe prvky pozitívnej motivácie

4.2 Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych komunikačných kompetencií

- prioritne sa zameriavame na rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov v materinskom a cudzom jazyku
- kladieme dôraz na kultúrnu úroveň komunikácie
- podporujeme kritiku a sebakritiku
- učíme žiakov publikovať a prezentovať svoje názory a myšlienky v miestnej tlači a televízii, web, PPP prezentácii, a pod.
- pripravujeme žiakov na zvládnutie komunikácie s inými ľuďmi v neprijemných situáciách
- učíme žiakov počúvať druhých ako dôležitý prvok účinnej medziľudskej komunikácie
- učíme žiakov asertívnemu správaniu sa a nonverbálnej komunikácii
- dôraz kladieme na tímovú prácu a kooperatívne vyučovanie
- vytvárame dostatočný priestor pre vyjadrovanie sa žiakov pri problémovom vyučovaní, v komunitných kruhoch
- vytvárame priestor pre možnosť samostatnej ústnej aj písomnej prezentácie – samostatná práca, projekty, referáty, riadené diskusie, komunitný kruh
- dôraz kladieme na zážitkové vyučovanie
- vyžadujeme od žiakov uplatňovanie schopností komunikácie v rámci autentického učenia sa pri spoločenských akciách školy – akadémie, besiedky, akcie školy

Vlastný príklad: – profesionálnym prístupom ku komunikácii so žiakmi, rodičmi, zamestnancami školy a širšou verejnosťou. Otvorene komunikujeme na kultúrnej úrovni,

svoje názory opierame o logické argumenty. Netolerujeme ohováranie, nezdvorilosť. Pozitívne svoju školu a učiteľskú profesiu prezentujeme na verejnosti.

4.3 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- učíme žiaka pozitívnemu postojovi v matematike, ktorý je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť
- vedíme žiaka k schopnosti komunikovať v matematickom jazyku, správne využívať argumentáciu
- praktickými cvičeniami naučíme žiakov používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi a prístrojmi
- podporujeme zvedavosť, záujem o etické a celosvetové otázky

Vlastný príklad: – sami sa zaujíname o najnovšie výsledky vedy a techniky, ako i o nové vedecké zistenia v oblasti našej profesie

4.4 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vyžadujeme od žiakov využívanie informačných technológií pre získavanie informácií aj pre tvorbu výstupov – projekty, webová stránka, prezentácia a pod
- ako výstup z niektorých tém vyučovania vyžadujeme najrôznejším spôsobom spracované záverečné práce – power point, písomne, graficky, pomocou obrazového vyjadrenia a pod. podľa veku žiaka a druhu témy.
- žiakom zadávame úlohy, ktorými rozvíjame kreatívny prístup pri práci s IKT.
- poukazujeme na význam IKT v osobnom i pracovnom živote.

Vlastný príklad: - systematicky sa zdokonaľujeme v oblasti využívania IKT, pedagogickú dokumentáciu tvoríme pomocou dostupnej technológie. Internet kriticky využívame v príprave na vyučovanie i k osobnej potrebe.

4.5 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie riešiť problémy

- umožňujeme žiakovi vytvárať hypotézy, pozorovať rôzne javy, hľadať ich vysvetlenie, uskutočňovať pokusy, overiť výsledok riešenia a zvážiť jeho uplatnenie v praxi
- vytvárame pre žiakov praktické problémové úlohy a situácie, pri ktorých je nutné riešiť praktické úlohy
- žiakovi ponúkame úlohy, ktoré vyžadujú prepojenie znalostí viacerých vyučovacích predmetov aj využitie praktických zručností z rôznych oblastí ľudskej činnosti a teda aj viacero prístupov k riešeniu

Vlastný príklad: - učíme sa sami lepšie, s rozumom a nadhľadom riešiť rôzne problémové situácie v škole.

4.6 Stratégie smerujúce k rozvoju občianskych kompetencií

- už od 1. ročníka vyžadujeme od žiakov spolupodieľanie sa na vytváraní pravidiel vlastnej triedy
- vyžadujeme od žiakov hodnotenie vlastného správania a správania sa spolužiakov,
- hľadanie spoločného riešenia pri nedodržiavaní pravidiel triedy či školského poriadku, vyžadujeme od žiakov prijatie zodpovednosti za dodržiavanie týchto pravidiel
- netolerujeme sociálne patologické prejavy správania – šikanovanie, drogy, kriminalita, prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu
- netolerujeme agresívne, hrubé, vulgárne a nezdvorilé prejavy správania sa žiakov, zamestnancov školy a rodičov
- netolerujeme nekamarátske správanie a odmietnutie žiadanej pomoci
- v triedach pracuje triedna samospráva

- na prezentáciu vlastných názorov žiakov využívame komunitné a diskusné kruhy
- využívame pomoc a skúsenosti odborníkov – CPPP a P, CŠPP
- v činnostiach na to vhodných je žiakom poskytnutá možnosť vyjadriť vlastné pocity, nálady
- exkurziami a vychádzkami v meste umožňujeme žiakom vnímať spôsoby komunikácie medzi ľuďmi a vhodne ich napodobňovať
- uskutočňujeme akcie pripomínajúce ľudové tradície – Fašiangy, Veľká noc, Vianoce, Lucia, ...
- organizujeme vystúpenia pre verejnosť
- zapájame žiakov do celoškolských projektových dní – Deň otvorených dverí, Deň Zeme, Deň školských knižníc, Olympiády, ...

Vlastný príklad: Rešpektujeme právne predpisy, vnútorné normy školy, plníme si príkladne svoje povinnosti. Rešpektujeme osobnosť žiaka a jeho práva. Budujeme priateľskú a otvorenú atmosféru v triede a v škole. Správame sa k žiakom, ich rodičom a ku svojim spolupracovníkom tak, ako si prajeme, aby sa oni správali k nám.

4.7 Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych a personálnych kompetencií:

- minimalizujeme používanie metódy frontálneho vyučovania, podporujeme skupinové formy a kooperatívne vyučovanie
- učíme žiakov pracovať v tímoch
- rozvíjame schopnosť žiakov zastávať v triede - ako tíme rôzne posty
- učíme žiakov kriticky hodnotiť svoju a tímovú prácu
- podporujeme vzájomnú pomoc žiakov, vytvárame situácie, kde sa žiaci vzájomne potrebujú
- upevňujeme v žiakoch vedomie, že len spolupracou možno najlepšie naplniť osobné a spoločenské ciele.
- podporujeme integráciu žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami do triednych kolektívov
- učíme žiakov odmietat' všetko, čo narušuje dobré vzťahy medzi žiakmi a medzi žiakmi a učiteľmi.

Vlastný príklad: – podporujeme spoluprácu všetkých členov pedagogického zboru a spoluprácu pedagogických a nepedagogických zamestnancov školy. Rešpektujeme prácu, rolu, povinnosti a zodpovednosť ostatných. Uprednostňujeme záujmy školy, záujmy žiakov a oprávnené záujmy rodičov pred svojimi osobnými záujmami. Pomáhame svojim spolupracovníkom, učíme sa od nich, vymieňame si skúsenosti.

4.8 Stratégie smerujúce k rozvoju pracovných kompetencií

- ponukou záujmových útvarov podnecujeme u žiakov záujmovú činnosť a zmysluplné využívanie voľného času, čím zároveň podporujeme rozvoj kompetencie rozhodovania sa a zodpovednosti za organizovanie svojho voľného času
- rôznymi formami /exkurzia, film, beseda, návšteva v škole, ukážka/ zoznamujeme žiakov s rôznymi profesiami a tým cielene ujasňujeme predstavu žiakov o reálnej podobe ich budúceho povolania a voľbe ich ďalšieho štúdia
- zapájame žiakov do tvorby školských projektov
- vyžadujeme od žiakov zhodnotenie vlastnej práce a práce spolužiakov, podávanie návrhov na zlepšenie vlastnej či spolužiakovej práce
- kvalitne odvedenú prácu vždy pochválime dôsledne vedíme žiakov k dodržiavaniu stanovených pravidiel, ochrane zdravia a k plneniu si povinností a záväzkov.

Vlastný príklad: - príkladne si plníme svoje pracovné povinnosti – nástupy na hodiny, príprava na vyučovanie a pod.

4.9 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií k iniciatívnosti a podnikavosti

- podporujeme kreativitu žiakov, rozvíjame jeho schopnosť zmeniť myšlienky na skutky
- učíme žiakov plánovať a organizovať si svoju prácu
- starších žiakov poverujeme vedením, starostlivosťou nad mladšími spolužiakmi
- formujeme v žiakovi schopnosť postaviť sa za správnu vec, zastat' sa slabších spolužiakov a tým budovať etický vzorec správania sa
- využívaním loga a mena školy formovať v žiakoch počas reprezentácie školy na akciách mimo nej hrdosť na príslušnosť k spoločenstvu školy

Vlastný príklad: - Sme iniciatívni v hľadaní metód a foriem zdokonaľujúcich naše pôsobenie na žiaka, vo vytváraní priateľskej atmosféry v žiackom i pracovnom kolektíve. Problémy neobchádzame, ale tvorivým tímovým prístupom sa ich snažíme vyriešiť. Iniciatívne vyhľadávame možnosti vytvárania projektov na zabezpečenie lepšieho materiálneho a odborného vybavenia triedy a školy.

4.10 Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- podporujeme účasť žiakov v súťažiach umeleckého zamerania
- účasťou na výstavách, divadelných predstaveniach a koncertoch formujeme v žiakoch umelecké hodnoty, schopnosť vnímania národnej kultúry a jej rozdielnosti od kultúry iných národov
- vlastnou tvorivosťou učíme žiakov vyjadrovať svoje pocity a myšlienky
- podporujeme rozvoj umeleckej kreativity žiakov
- prostredníctvom akademií, školských vystúpení, vystúpení v obci prezentujeme žiakovi umeleckú tvorivosť všetkých druhov
- exkurziami na pamätné miesta a vlastným skúmaním historických koreňov rodiny, školy, mesta rozširujeme vedomosti žiakov o národnom dedičstve a budujeme hrdosť voči národným dejinám

Vlastný príklad: - estetická úprava tried, chodieb, písomných dokumentov, prezentácia vlastných názorov na vnímané umelecké diela ako aj tvorba vlastných umeleckých diel sú znakom našej kultúry. Vkusne dotvárame aj vonkajšie prostredie školy.

5. Osobitosti a podmienky na výchovu vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

5.1 INKLUZÍVNE VZDELÁVANIE

Cieľ, poslanie a zameranie školy vychádza z princípov výchovy a vzdelávania podľa § 3 školského zákona. V rámci týchto princípov sa naša škola hlási aj k princípom inkluzívneho vzdelávania (§ 3 písm. d) školského zákona), ktoré je uskutočňované na základe rovnosti príležitostí, rešpektovania výchovno-vzdelávacích potrieb, individuálnych osobitostí a aktívneho zapojenia všetkých žiakov do výchovy a vzdelávania. A nielen žiakov, ale aj každého dospelého človeka v školskom prostredí – t. j. rodičov i zamestnancov v spolupráci so zriaďovateľom, radou školy, centrom poradenstva a prevencie a ďalšími externými organizáciami.

Systém podpory a práce postavený na rozvoji človeka v školskom prostredí vychádza z podpornej úrovne 1. – 5. stupňa definovanej v § 131 školského zákona a bližšie popísaných MŠVVaŠ SR, najmä z podpornej úrovne 1. stupňa a 2. stupňa. To zahŕňa premenu školy na učiace sa spoločenstvo, demokratické prostredie s kritickým myslením, budovanie zdravých vzťahov, či kultúry rešpektu a úcty. Úlohy zamestnancov sú síce rôzne, ale vzájomne sa dopĺňajú, prelínajú a smerujú ku komplexnému rozvoju žiaka. Pedagogický zbor, ktorý pôsobí v podpornej úrovni 1. stupňa najbližšie k žiakom ako kľúčová vzťahová osoba, je v našej škole doplnený o školský podporný tím, ktorý intenzívne napomáha podpore vzťahov medzi pedagogickými zamestnancami a rodičmi na ceste k žiakom. Takýto tím je zložený z odborných zamestnancov a niektorých pedagogických zamestnancov, ktorí spoločne pracujú tímovo v školskom prostredí.

Naša škola je otvorená pre vzdelávanie všetkých žiakov v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej ich individuálnym potrebám, potrebám triedy a školy. Pri práci využívame inkluzívny prístup, aby každé dieťa bolo vnímané ako jedinečné a cítilo sa tak. Chceme tak zabezpečiť rovný prístup k vzdelávaniu pre všetkých žiakov, primeraný rozvoj ich schopností, dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a ich primeraného začlenenia do spoločnosti.

Školský podporný tím

Na škole pracuje aj školský podporný tím (ďalej len „ŠPT“). Činnosť tohto tímu sa riadi § 131 školského zákona, a § 84 písm. a) zákona 138/2019 Z. z., výkonovými a obsahovými štandardami odborných činností i popísanými stupňami podpory (predovšetkým ide o podpornú úroveň 1. a 2. stupňa), ale aj metodickými usmerneniami VÚDPaP-u (napr. ŠPT, 2022). Tento tím veľmi úzko spolupracuje s CPP. V škole tím úzko spolupracuje s triednymi učiteľmi, učiteľmi, vedením školy, vychovávateľmi, rodičmi a žiakmi.

Členovia tímu majú príslušnú kvalifikáciu a špecializované vzdelávania určené na výkon svojich funkcií a poskytujú žiakom, rodičom a učiteľom rozličné podporné služby, riadia sa platnou legislatívou, pracovnou náplňou, školským vzdelávacím programom a sú metodicky podporovaní centrami poradenstva a prevencie v danom okrese. Pôsobenie týchto zamestnancov je plne v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania, so školským zákonom a najlepším záujmom žiakov. Napriek tomu, že samotná činnosť tímu nepodlieha špeciálnemu súhlasu rodičov, tak ako je to napríklad v rezorte zdravotníctva, predsa jeho činnosť je podporná, partnerská a otvorená, s vysokým štandardom etiky a transparentnosti a informačnou povinnosťou vo vzťahu k rodičom. Držíme sa zásady, že rodič je partner školy a je nielen informovaný, ale aj priamo zapojený do podpory dieťaťa.

Hlavnými oblasťami podpory sú v súlade s § 131 školského zákona prevencia, výchovné a

kariérové poradenstvo, rozvoj inkluzívneho vzdelávania, orientačná diagnostika, intervencia a krízová intervencia, reedukácia a metodická podpora a poradenstvo pedagogickým zamestnancom, rodičom alebo žiakom. To môže zahŕňať preventívne programy a aktivity v triedach zamerané na zlepšenie klímy, mediáciu po konflikte alebo ťaživej situácii, podporu učiteľa počas vyučovania, depistáže pri zápisoch alebo v prvých ročníkoch, sociometrie, besedy, diskusie a vzdelávanie pre rodičov a zamestnancov, účasť na rodičovských združeniach a ďalšie. Práca a činnosť týchto zamestnancov je riadnou súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti a napĺňania cieľov výchovy a vzdelávania.

Škola na podporu výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov podľa § 2 písm. h) školského zákona poskytuje podporu všetkým žiakom, a to tak, že zabezpečuje podmienky, organizáciu a realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu spôsobom, ktorý primerane zodpovedá potrebám telesného, psychického a sociálneho vývinu žiakov v úzkej spolupráci so ŠPT:

- a) poskytuje všetkým žiakom podporu na podpornej úrovni 1. stupňa, ako sú preventívne programy, ranné kruhy, pravidelné elektronické aj osobné konzultácie rodičov s učiteľmi, kariérové poradenstvo,
- b) zostavuje školský poriadok zameraný na spravodlivejšie a ľudskejšie formované pravidlá školského života v súčinnosti so žiakmi a radou školy,
- c) pravidelne sleduje a realizuje skríning dochádzky, prospechu a správania žiakov cez prístup ŠPT do internetovej žiackej knižky a triednej knihy, prinášanie systémových návrhov na zlepšenie, špecifické sledovanie rizikových faktorov, ako je adaptácia žiakov prvého ročníka ZŠ, prechod na druhý stupeň ZŠ, prestup alebo odchod žiaka, obdobie dospievania,
- d) umožňuje všetkým žiakom prístup k ŠPT a jeho službám, keď to v priebehu celej školskej dochádzky žiak alebo jeho rodič potrebuje na individuálnu podporu v kríze, životných ťažkostiach alebo na vlastný rozvoj svojho potenciálu,
- e) umožňuje prácu v škole a triedach aj zamestnancom CPP pri preventívnej činnosti, krízovej intervencii, skríningu i spolupráci na podpore detí a rodičov v úzkej súčinnosti so ŠPT,
- f) informuje rodičov, žiakov a zamestnancov cez webovú stránku školy, nástenky, internetovú žiacku knižku o ďalšej podpornej činnosti.

Škola zároveň poskytuje špecifickú podporu aj žiakom so zdravotným znevýhodnením. Tá sa realizuje:

- v podmienkach všeobecnej podpory s využitím všeobecných podporných mechanizmov školského vzdelávacieho programu, keď učitelia vytvárajú v triedach takú atmosféru spolupráce, slobody a zodpovednosti, podpory a diferencovaného prístupu v hodnotení a metódach, že žiak dokáže účinne napredovať bez ďalších úprav,
- v rámci vytvárania individuálneho vzdelávacieho programu podľa § 7a školského zákona, pričom sa realizuje úpravou podmienok, obsahov, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka, aby dosiahol primeraný stupeň vzdelania a začlenenie do spoločnosti,
- spoluprácou s ďalšími subjektmi a sieťovaním sa s CPP, políciou, sociálnou kuratelou, lekármi a ďalšími organizáciami pre komplexnejšiu podporu všetkých detí.

Individuálny vzdelávací program dopĺňa a upravuje tento školský vzdelávací program a zahŕňa:

- a) vyšetrenie v centre poradenstva a prevencie (zväčša na odporúčanie ŠPT a triedneho učiteľa) a stanovenie zdravotného znevýhodnenia a následných odporúčaní úprav,
- b) vypracovanie formálneho dokumentu v súčinnosti s triednym učiteľom a súhlasom rodiča,

- c) úzku spoluprácu a spoločné konziliárne stretnutia podľa potreby rodiča, žiaka, učiteľa, prípadne asistenta, ak pôsobí v triede, a člena ŠPT v prepojení na odporúčania centra poradenstva a prevencie,
- d) dodatočnú špeciálnopedagogickú starostlivosť, ktorú má žiak možnosť využiť v priestoroch školy v pravidelných intervaloch alebo podľa dohody individuálne alebo skupinovo,
- e) zabezpečenie alebo odporúčanie špeciálnych pomôcok, učebných textov a i. počas vyučovania,
- f) úpravy rozvrhu, čiastočné a dočasné oslobodenie od dochádzania do školy, úpravu a zmenu systému hodnotenia alebo nezhodnotenie v predmetoch.

Žiak so ZZ je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok vo výchove a vzdelávaní. Naša škola je otvorená potrebám uvedených žiakov a vytvára im v rámci svojich možností čo najlepšie podmienky pre výchovu a vzdelávanie.

Evidujeme 6 mentálne postihnutých žiakov, ktorí sú v školskom roku 2023/24 vzdelávaní formou začlenená v bežných triedach.

V školskom roku 2023/2024 pokračujeme v realizácii programu z projektu Škola inkluzionistov (Nadácia pre deti Slovenska), ktorý je zameraný na rozvoj a podporu inkluzívneho vzdelávania na prvom a druhom stupni základných škôl. Cieľom programu je, aby školy dokázali pracovať s rozmanitosťou svojich žiakov bez ohľadu na ich fyzické, intelektuálne, emocionálne, sociálne, jazykové alebo iné obmedzenia.

Zapojením do programu realizujeme inkluzívne vzdelávanie podľa SŠR 2023/2024, 7.1 v časti 7.

Inkluzívne vzdelávanie realizujeme pôsobením školského podporného tímu /ŠPT/, ktorý v škole pracuje.

Základné predpoklady pre fungovanie inkluzívnej školy (IŠ):

1. Ak chce IŠ fungovať, musia byť zapojené všetky jej zložky: vedenie školy, učitelia, asistenti, špeciálny pedagóg, vychovávateľ, hlavne rodičia - a to na dobrovoľnej báze. Zapájanie rodičov do školských aj mimoškolských aktivít.
2. Spolupráca s odbornými centrami – CPP
3. Spolupráca s inými IŠ - odovzdávanie skúsenosti, nápadov, školenia, workshopy, ...
4. Zoznámenie sa s deťmi, ešte pred začiatkom školského roka
  - oboznámenie sa s dokumentáciou dieťaťa
  - robenie si poznámok
  - komunikácia s rodičmi, učiteľmi
5. Príprava žiakov na inklúziu - vysvetliť, čo je cieľom inklúzie
  - ako sa správať
  - dať možnosť zažiť inakosť (besedy s odborníkmi, aplikácie prednášky, aby si na vlastnej koži vyskúšali dané postihnutie)

Práca školského podporného tímu

• Školský podporný tím (ŠPT)

Ako sa posunúť na vyššiu úroveň?

- Stretávať sa pravidelne, raz do mesiaca, podľa možnosti v plnom počte.
- Venovať čas na stretnutí každej triede v časovom intervale podľa potreby.
- Preberať akútne prípady, zhodnotiť stav a nájsť riešenie (zamerať sa viac na nájdenie riešenia).
- Zdieľať nové nápady, podnety, poznatky.
- Odovzdávať si aktuálne informácie po absolvovaných školeniach.
- Podporovať sa navzájom, aby každý člen v inklu-tíme cítil, že v tom nie je sám, najmä ak pôjde o odovzdávanie informácií ostatným kolegom, ktorí sa v ŠPT nenachádzajú.
- Podporovať sa navzájom, aby každý člen v inklu-tíme cítil, že v tom nie je sám, najmä ak pôjde o zavádzanie nových spôsobov výučby, prístupu k deťom a podobne.
- Odovzdávať informácie, spôsoby riešenia, poznatky ostatným členom školy. Byť im nápomocný v tom, ak sa rozhodnú zavádzať novinky vo svojej triede. Nakaziť ich inkluemóciami.
- Pravidelne na stretnutí zhodnotiť, čo sa podarilo a na čom treba ešte pracovať.

• Stratégia inkluzívneho prístupu zamestnancov školy k zraniteľným/znevýhodneným skupinám žiakov na škole

Ako sa posunúť na vyššiu úroveň?

- Odovzdávať kolegom informácie o efektívnych spôsoboch, ako pristupovať k znevýhodneným skupinám (to, čo funguje vám na hodinách, čo sa vám osvedčilo, čo ste sa dozvedeli na školeniach, čo vás oslovilo...).
- Realizovať na vyučovaní prácu v skupinách, rozdeliť detí do skupín, každému v skupine zadať úlohu. Nepodporovať v súťažení. Cieľom nie je vyhrať, hrozí tam riziko, že pomalšie dieťa bude z aktivity vylúčené, prípadne za neho iné dieťa úlohu dokončí. Cieľom je vytvoriť situáciu, kedy sa aj znevýhodnené dieťa bude cítiť súčasťou skupiny a ostatní členovia môžu vidieť, čo dokáže. Skupina bude pracovať na jednom ciele, ale každý člen bude mať svoju časť, na ktorej bude pracovať. Pri zadávaní úlohy u znevýhodneného dieťaťa, brať ohľad na jeho silné stránky. Vytvoriť situáciu, aby ich mohlo ukázať.
- Realizovať ranný kruh (nemusí sa realizovať len ráno, podľa možností aj v priebehu dňa) triednym učiteľom. Pravidelne! Naučiť deti, že škola je priestor, kde sa môžu zdieľať so svojimi pocitmi, riešiť, čo ich trápi, hľadať spoločné riešenia. Nesklázať k tomu, aby sa v tomto vymedzenom čase riešili iné veci, než to, ako sa deti majú, čo ich trápi, čo by chceli riešiť. Ranný kruh je tiež priestor, kde môže triedny učiteľ so žiakmi realizovať rôzne aktivity zamerané na zlepšenie atmosféry, tímovosť, otvorenosť v komunikácii, relaxáciu a podobne. Žiaci si tam môžu taktiež riešiť konflikt, ktorý medzi nimi vznikol a zabráni sa tak jeho zbytočnému posilňovaniu.

• Stratégia scitlivovania majoritných žiakov smerom k zraniteľným/znevýhodneným skupinám v spoločnosti.

Ako sa posunúť na vyššiu úroveň?

- Zviesť do výučby videa, príbehy s pointou (video, ktoré Martin púšťal žiakom na angličtine, video, o ktorom som hovorila, kniha Mimi a Líza...). Dôležitý je rozhovor s deťmi po odznení videa alebo príbehu. Rozprávať sa, ako sa cítili, čo tam videli, ako to majú niektorí ľudia ťažké, aká je dôležitá naša akceptácia a pomoc...
- Priblížiť žiakom v triede, o čom sú jednotlivé diagnózy, že si to dieťa samo nevybralo, že je to stav mozgu a aj keby sa dieťa veľmi snažilo zmeniť to, je pre neho náročné pokojne sedieť, pekne písať, bez chyby vyrátať príklad, plynule čítať (nemenovať diagnózy, kvôli ochrane osobných údajov). Byť kreatívny v tom, ako to realizovať. Inšpiráciou vám môžu byť

aktivity, ktoré sme robili na našom stretnutí (praváci budú písať ľavou rukou a naopak, ruku musia mať vystreté do strany a budú písať diktát alebo im dajte texty simulujúce dyslexiu, nasimulujte ADHD...). Žiaci si na vlastnej koži zažijú, ako to majú deti so ZZ. Inšpirácií je na internete dost'.

- Exkurzie, návštevy, konferencie zamerané na tému scitlivovania a vnímavosti (únia nevidiacich, detský domov, boj proti extrémizmu, odborník na ZZ...).

Pedagogickí zamestnanci vedú žiakov k rešpektovaniu názorov, individuality a potrieb každého žiaka navzájom.

Pedagogickí asistenti svoju prácu koordinujú s učiteľom, usmerňujú žiakov, aby dokázali plniť ciele vyučovacích hodín, pri príprave pomôcok, sústredení na prácu, posilňovali ich vo vytrvalosti a v prípade potreby doplňali výklad učiteľa.

Školský špeciálny pedagóg vyučuje špecifické predmety a pomáha nielen žiakom so ZZ, ale pracuje aj s intaktnými žiakmi, ktorí počas výchovno-vzdelávacieho procesu nedosahujú požadované výsledky v súlade so vzdelávacími štandardami na dostatočnej úrovni. S týmito žiakmi vedie školský špeciálny pedagóg intervencie skupinovo alebo individuálne.

5. 2 Práca so žiakmi s vývinovými poruchami učenia

Uvedení žiaci sú vzdelávaní ako integrovaní /začlenení/ žiaci v bežnej triede, ale pri ich vzdelávaní je nevyhnutné využívať špeciálne metódy a formy práce.

Medzi najčastejšie ZZ patria:

- **dyslexia** – porucha čítania,
- **dysgrafia** – porucha písania,
- **dyslália**- porucha výslovnosti,
- **dysortografia** – porucha chápania a uplatňovania pravopisu,
- **dyskalkúlia** – porucha počítania,
- **dysfázia** – porucha chápania počúvaného hovoreného textu,
- **dysmúzia** – porucha hudobných schopností,
- **dyspraxia** – porucha vykonávania účelových pohybov (neobratnosť).

V našej škole sa najčastejšie stretávame s **dyslexiou, dysgrafiou, a dyskalkúliou.**

Pri diagnostikovaní žiaka je nevyhnutná spolupráca učiteľ - rodič, rodič- špeciálny pedagóg - školský aj externý - asistent učiteľa.

Dokumentácia o týchto žiakoch je uložená v riaditeľni školy. Majú k nej prístup pedagógovia, ktorí žiaka učia. Pre prácu so žiakmi so ZZ platia určité zásady a podmienky, ktoré dodržiavame vo svojej praxi. O týchto zásadách a podmienkach sú jednotliví pedagógovia informovaní z odporúčaní špeciálnym pedagógom a psychológom. Pri práci so začlenenými žiakmi využívame vzdelávacie programy pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením zverejnené na stránke ŠPU.

V školskom roku 2023/2024 máme deväť pedagogických asistentov s celkovým úväzkom 7. Budú pracovať v rámci vyučovania individuálne s vybranými žiakmi so špecifickými poruchami učenia s cieľom systematickej, intenzívnej korekcie a redukcie týchto porúch. Učitelia si stanovujú dĺžku a štruktúru vyučovacej hodiny pre žiakov so zdravotným

znevýhodnením flexibilne, zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia.

Tejto problematike sa venuje pozornosť v metodickom združení, v predmetových komisiách aj na zasadnutiach PR. Napredovanie žiaka sa pravidelne prehodnocuje, v prípade potreby sa žiadajú opakované vyšetrenia. Pedagógovia sa riadia odporúčaniami odborných pracovníkov poradenských zariadení.

Pre vzdelávanie uvedených žiakov sú určené priestory, kde môžu samostatne pracovať pod vedením špeciálneho pedagóga.

Špeciálno-pedagogická starostlivosť u žiakov **s vývinovými poruchami učenia** bude prebiehať individuálne u školského špeciálneho pedagóga podľa stanoveného rozvrhu. Individuálne cvičenia budú realizované formou špeciálno pedagogických intervencií. Školský špeciálny pedagóg bude vychádzať zo *Vzdelávacieho programu pre žiakov s vývinovými poruchami učenia* a pracovať so žiakom podľa odporúčaní CPP.

O práci žiakov vedieme nasledovné záznamy:

- Komplexné hodnotenie žiaka
- Osobné portfólio žiaka

5.3 Práca so žiakmi s poruchou pozornosti a hyperaktivitou

Špeciálno-pedagogická starostlivosť u žiakov s poruchami pozornosti a aktivity bude prebiehať individuálne u školského špeciálneho pedagóga podľa stanoveného rozvrhu. Individuálne cvičenia budú realizované formou špeciálno pedagogických intervencií. Školský špeciálny pedagóg bude vychádzať zo *Vzdelávacieho programu pre žiakov s poruchami pozornosti a aktivity* a pracovať so žiakom podľa odporúčaní CPP.

Špecifickým cieľom je reedukácia a korekcia prejavov v učení a správaní, ktoré sú dôsledkom diagnostikovaného zdravotného znevýhodnenia ako aj tréning požadovaných vzorov, foriem správania a následne aj reedukácia vlastností vo vzťahu k učeniu.

O práci žiakov vedíme nasledovné záznamy:

- Komplexné hodnotenie žiaka
- Osobné portfólio žiaka

5.4 Práca so žiakmi s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami

Špeciálno-pedagogická starostlivosť u žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami bude prebiehať individuálne u školského špeciálneho pedagóga podľa stanoveného rozvrhu. Školský špeciálny pedagóg bude vychádzať zo *Vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami* a počas hodín bude pracovať podľa odporúčaní CPP.

Všeobecným cieľom je rozširovanie funkčnej komunikácie v kategóriách:

- žiadanie osobných potrieb,
- reakcie na správanie iných ľudí,
- komentovanie,

- žiadanie informácií,
- vyjadrovanie pocitov,
- vyjadrovanie prosociálnych postojov.

Sekundárnym cieľom je zmiernovanie prejavov problémového správania. Ciele možno dosiahnuť používaním správnych foriem komunikácie (verbálnej a/alebo alternatívnej a/alebo augmentatívnej).

5.5 Práca so žiakmi s narušenou komunikačnou schopnosťou

Špeciálno-pedagogická starostlivosť u žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou bude prebiehať individuálne u školského špeciálneho pedagóga podľa stanoveného rozvrhu. Individuálne cvičenia budú realizované formou špeciálno pedagogických intervencií. Školský špeciálny pedagóg bude vychádzať zo Vzdelávacieho programu pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou a počas hodín bude pracovať podľa odporúčaní CPP.

Na rozvoj sociálnych a občianskych kompetencií žiakov k celoživotnému učeniu sa, pedagogickí zamestnanci budú venovať priestor rozvíjaniu sebahodnotiacich zručností všetkých žiakov.

O práci žiakov vedieme nasledovné záznamy:

- Komplexné hodnotenie žiaka
- Osobné portfólio žiaka

5.6 Práca so žiakmi s mentálnym postihnutím

V školskom roku 2023/2024 vzdelávame žiakov s mentálnym postihnutím. S ľahkým stupňom mentálneho postihnutia vzdelávame 6 žiakov a so stredným stupňom mentálneho postihnutia 1 žiaka.

Vyučovanie žiakov s mentálnym postihnutím prebieha v kmeňovej triede za prítomnosti pedagogickej asistentky a vyučujúceho v danej triede a časť vyučovania aj u školskej špeciálnej pedagogičky mimo triedy. Všetci pedagogickí zamestnanci pracujú so žiakmi s mentálnym postihnutím podľa ŠkVP a podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím ISCED I – primárne vzdelávanie.

O práci žiakov vedieme nasledovné záznamy:

- Komplexné hodnotenie žiaka
- Osobné portfólio žiaka

Hodnotenie predmetov je uvedené v časti III. bod 1.

5.7 Žiaci so zdravotným znevýhodnením

Pre imobilných žiakov je pripravený bezbariérový vstup do budovy a takíto žiaci v prípade potreby budú vzdelávaní v triedach, ktoré sa nachádzajú na prízemí.

V tomto školskom roku nemáme na škole imobilných žiakov ani žiakov s iným zdravotným znevýhodnením, ktorí by potrebovali nejaké kompenzačné pomôcky alebo špeciálnu úpravu tried a pod. V prípade pomoci takýmto žiakom konzultujeme pomoc a kompenzáciu s ČŠPP v Liptovskom Mikuláši, ktoré nám aj v minulosti pomáhalo zohnať kompenzačné pomôcky, prípadne nám ich zapožičiava.

V projekte na rekonštrukciu školy bola zahrnutá a zrealizovaná aj úprava vstupu do všetkých vzdelávacích priestorov pre prípadných imobilných žiakov. Personálne zabezpečenie pomoci žiakom so ZZ je zahrnuté v časti o pedagogických zamestnancoch školy.

5. 8 Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia /SZP/

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie, nedostatočné hygienické návyky...) dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností.

Sociálne znevýhodnené prostredie je pre žiaka rodina:

- ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima
- v ktorej aspoň jeden z rodičov (alebo opatrovník) patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie
- v ktorej najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie
- ktorá má neštandardné bytové a hygienické podmienky (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.).

Úlohou všetkých pedagogických zamestnancov je sledovať rodinné podmienky žiakov a úroveň ich socializácie, v prípade splnenia podmienok na integráciu žiaka zo SZP zabezpečiť náležité kroky pre pomoc žiakom zo SZP prostredníctvom CPP v Liptovskom Mikuláši.

Výchova a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia sa v takomto prípade bude uskutočňovať v triedach spolu s ostatnými žiakmi školy. Žiaci sa budú vzdelávať podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracuje škola v spolupráci so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie a zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

V školskom roku 2023/2024 neevidujeme žiakov zo SZP.

5. 9 Žiaci s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj ich nadania a pripraviť ich na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti. Okrem rozvoja výkonových charakteristík nadania sa kladie dôraz na harmonický osobnostný vývin nadaných detí a žiakov, ich emocionálne charakteristiky i sociálne vzťahy.

Výchova a vzdelávania žiakov s nadaním sa na škole uskutočňuje v triedach spolu s ostatnými žiakmi školy (individuálne začlenenie).

Podmienky na vzdelávanie žiakov s nadaním:

- rozvoj konkrétneho druhu nadania: intelektové, umelecké,
- spolupráca so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie,
- spolupráca s rodičmi
- materiálne zabezpečenie pre vzdelávanie nadaných žiakov: encyklopédie, alternatívne učebné materiály, výpočtová a rozmnožovacia technika a pod.
- v prípade individuálneho začlenenia možnosť pracovať so žiakmi podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu:

Žiakom z menej podnetného prostredia sa venuje osobitná pozornosť – pedagógov o uvedených žiakoch informuje triedny učiteľ, ktorý postupuje v zmysle platných

predpisov v spolupráci s vedením školy a príslušnými orgánmi starostlivosti o deti a mládež.

Škola má podmienky na rozvíjanie konkrétneho druhu nadania (intelektové, umelecké, športové, praktické), v prípade potreby a záujmu žiakov utvorí ďalšie podmienky s cieľom rozvíjať rôzne druhy talentov - skupinové vyučovanie nadaných žiakov, príprava telocvične a športovísk...), v súčasnosti máme na škole výtvarný odbor Súkromnej umeleckej školy Ružomberok.

Spolupracujeme so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie, v prípade posúdenia odborníkmi, že sa jedná o nadané dieťa, zabezpečíme materiálne prostriedky pre vzdelávanie nadaných žiakov (špeciálne učebnice, encyklopédie, alternatívne učebné materiály, učebné pomôcky, výpočtová a rozmnožovacia technika a pod.)

V školskom roku 2023/2024 sa nevyučuje na našej škole podľa IVP pre nadaných žiakov, nakoľko žiadny žiak nebol diagnostikovaný pedagogicko-psychologickou poradňou ako nadaný žiak.

5. 10 Práca so žiakmi so sluchovým postihnutím

Špeciálno-pedagogická intervencia u žiakov so sluchovým postihnutím bude prebiehať individuálne, alebo skupinovo u školského špeciálneho pedagóga podľa stanoveného rozvrhu.

Hlavné úlohy pre rozvíjanie komunikačných zručností žiakov spočívajú vo fixácii a automatizácii komunikačných zručností vo všetkých jazykových rovinách osvojených na druhom stupni. Na základe ďalšieho rozvoja lexikálno-sémantickej zložky reči sa rozvíjajú aj morfológicko-syntaktické štruktúry, zautomatizujú sa aj správne foneticko-fonologické štruktúry. Väčšia zručnosť sa má získať aj v perceptívnej, aj expresívnej komunikácii, najmä v spontánných prejavoch, v predlžovaní monológov, v zručnosti čítať s porozumením a správne riešiť slovné úlohy.

Úlohou vyučovania je systematické formovanie a rozvíjanie komunikačných schopností žiakov. Rozvíjanie komunikačných schopností kladie požiadavku navodzovať a sústavne rozvíjať komunikáciu medzi žiakom a učiteľom, ale i medzi žiakmi navzájom. Vyučovanie predmetu rozširuje praktické znalosti jazyka, privádza žiakov k zvnútorneniu jazyka a k uspokojovaniu komunikačných potrieb pri priamom styku. Formovaním a rozvíjaním komunikačných zručností sa upevňuje sebadôvera žiaka so sluchovým postihnutím.

Komunikačné zručnosti žiakov so sluchovým postihnutím rozvíjame:

- a) v hrách a rôznych činnostiach žiakov,
- b) témami zameranými na bežné životné situácie.

O práci žiakov vedíme nasledovné záznamy:

- a) komplexné hodnotenie žiaka,
- b) osobné portfólio žiaka;

5. 11 Podporné opatrenia vo výchovno-vzdelávacom procese

Ako škola zosúladíme svoj školský vzdelávací program s princípmi inkluzívneho vzdelávania v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon). Pod inkluzívnym vzdelávaním sa rozumie spoločná výchova a vzdelávanie detí a žiakov, uskutočňovaná na základe rovnosti príležitostí a rešpektovania ich výchovno-vzdelávacích potrieb a individuálnych osobitostí a podporujúca ich aktívne zapojenie do výchovno-vzdelávacích činností školy.

Všetky deti a všetci žiaci majú právo na rovnaký prístup k výchove a vzdelávaniu.

System podpory pre žiakov ZŠ s MŠ Ľubľa:

- 1.stupeň podpory – všetci žiaci = všeobecné podporné opatrenia
- 2.stupeň podpory – žiaci v riziku = ciele podporné opatrenia
- 3.stupeň podpory – žiaci so zdravotným znevýhodnením = špecifické podporné opatrenia

VŠEOBECNÉ PODPORNÉ OPATRENIA

Poskytujú sa pre všetky deti a všetkých žiakov.

CIELENÉ PODPORNÉ OPATRENIA

Poskytujú sa pre deti a žiakov na prekonávanie dočasných menej závažných prekážok vo výchove a vzdelávaní.

ŠPECIFICKÉ PODPORNÉ OPATRENIA

Poskytujú sa pre deti a žiakov na prekonanie trvalých prekážok alebo dočasných závažných prekážok vo výchove a vzdelávaní.

zdroj: Katalóg podporných opatrení vo výchove a vzdelávaní (2023)

1. Stupeň podpory pre všetkých žiakov

VŠEOBECNÉ PODPORNÉ OPATRENIA PRI PRÁCI SO VŠETKÝMI ŽIAKMI **(odporúčania pre pedagogických pracovníkov)**

VŠEOBECNÉ

- Na začiatku hodiny stanoviť program a na konci ho zrekapitulovať, pravidelne robiť prehľad prebratého učiva alebo činnosti, opakovať a upevňovať vedomosti a zručnosti;
- Jasne odkomunikovať požiadavky na správanie a prácu žiaka;
- Pre ľahšie pochopenie vysvetľovaného učiva sa odporúča používať názorné ukážky konkrétnych predmetov;
- Rozvíjať základné myšlienkové operácie prostredníctvom rozvoja schopnosti počúvať, rozumieť hovorenému a formulovať vlastné výpovede;
- Rešpektovať individuálne psychomotorické tempo žiaka, predĺžiť časovú dotáciu, poskytnúť mu dostatočný čas na vypracovanie úloh;
- Pred žiaka predkladať iba reálne ciele. Výkony žiaka hodnotiť vzhľadom k jeho možnostiam, porovnávať jeho predchádzajúce výkony - súťaženie so sebou samým;
- Pri hodnotení využívať zásadu „často, ale v menšom rozsahu“, žiaka hodnotiť priebežne, vopred informovať o obsahu a rozsahu kontrolných, tematických a štvrtročných prác a diktátov;
- V jeden deň písať písomnú prácu maximálne z dvoch predmetov;
- Ak bol žiak hodnotený známkom nedostatočnou, môže byť preskúšaný znova v prípade, ak bol jeho slabý výsledok zapríčinený jeho aktuálnym zdravotným alebo psychickým stavom, o ktorom bol učiteľ vopred informovaný;
- Pomôcť žiakovi prekonať prípadný neúspech, aby sa u neho neprehlboval pocit menejcennosti v porovnaní so spolužiakmi, poverovať ho úlohami, v ktorých by mohol byť úspešný. Nikdy nezosmiešňovať žiaka za jeho slabší alebo neúspešný výkon;
- Pozitívne motivovať, podporovať vo vykonávanej činnosti, využívať pochvalu, ocenenie a povzbudenie, poskytovať pomoc na individuálnej úrovni;
- Dať žiakovi príležitosť ukázať svoje silné stránky a priebežne ho oceňovať za drobné úspechy. Je veľmi dôležité, aby pedagóg žiaka nestrápnal, neponižoval a nezosmiešňoval. Pre žiaka je primárne dôležité zachovať si sebaúctu;
- Pomôcť žiakom zaradiť sa do skupinových aktivít;
- Budovať v triede rešpektujúcu a bezpečnú atmosféru;
- Preukázateľne (zápisom) spolupracovať so zákonnými zástupcami a oboznámiť ich s konkrétnymi problémami žiaka;

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

- Po napísaní diktátu dať možnosť žiakovi opraviť svoje chyby. Auto korektúra je jedna z veľmi dôležitých úloh práce a výborný prostriedok k náprave ťažkostí. Ak je žiak schopný nájsť si chyby, je to veľký pokrok.

- Text, ktorý žiak číta, kontrolovať;
- Používať gramatické súhrny pri osvojovaní si učiva.

MATEMATIKA

- Opakovane žiaka motivovať a povzbudzovať k výkonu, čím získa sebaistotu;
- Zadávať prevažne predtlačené kontrolné práce;
- Žiakovi umožniť dostatočný priestor na kontrolu práce;
- Rozlišovať chyby vzniknuté z nevládnutého učiva a chyby vznikajúce chybným odpisom, zámenou poradia číslíc, písmen, chybným zápisom číslíc pod seba;
- Pracovné postupy rozplánovať na jednotlivé menšie kroky;
- Pred skúšaním dať žiakovi podobné úlohy a príklady na domácu prípravu;
- Tolerovať používanie názoru na prstoch;
- Od siedmeho ročníka umožniť používanie kalkulačky, pri úlohách, kde nie je cieľom precvičovanie numerických príkladov;
- Mať možnosť používať štvorčekový papier pre podpisovanie príkladov;
- Používať gradované kontrolné práce;
- Domáce úlohy dávať len z prebratého učiva.

CUDZÍ JAZYK

- Výuku smerovať na verbálne osvojovanie si cudzieho jazyka, osvojenie si praktických vetných celkov – dorozumievanie sa v cudzine;
- Nie je vhodné vysvetľovať viac gramatických javov, pravidiel naraz – napr. jedno modálne sloveso, precvičiť a dotréňovať vo väzbách a postupne ďalšie;
- Nové slová si osvojovať vo väzbách, spájať obrázky so slovami, vyhľadávať slovné spojenia k situačným obrázkom, nové prvky napr. gramatického učiva hneď spájať s komunikáciou;
- Zameriť sa na osvojovanie odporúčanej slovnej zásoby a slovných spojení, viet a fráz (možné je používať IKT, zvukové ukážky, prípadne žiak opakuje po učiteľovi);
- Používať čo najviac názornosti;
- Žiadať od žiaka osvojenie a používanie gramatických pravidiel;
- Zameriť sa na schopnosť žiaka porozumieť jazyku a dohovoriť sa v bežných situáciách, učiť žiaka bežným nadpisom, krátkym pokynom (napr. stanica, obchod,...);
- Pri výučbe je vhodné využívať jednoduché básničky, pesničky, porekadlá, hádanky, vtípy...;
- Zameriť sa na správnu výslovnosť (v ročníkoch 1.-3. v predmete Jolly Phonics);
- Používať dopĺňovanie vhodných slov do viet (ústnou formou);
- Tréňovať reakcie na pokyny v cudzom jazyku bez prekladu do slovenského jazyka;
- Využívať audio nahrávky k tréningu správnej výslovnosti;
- Vždy sa presvedčiť, či žiak porozumel zadaniu;
- Používať gramatické prehľady nepravidelné slovesá počas vyučovania (2. stupeň ZŠ);
- Odložiť skúšanie z dôvodu dlhodobej absencie;
- Diferencovať úlohy podľa potreby.

OSTATNÉ PREDMETY

- Alternatívne formy zisťovania vedomostí sú vhodné tiež v rámci ostatných predmetov;
- Tolerovať pracovné, psychomotorické tempo, tempo písania, čítania, počítania;
- V náukových predmetoch zvýrazniť to podstatné, naučiť pracovať s pojmovými mapami so zápisom pojmov, vzťahov a súvislostí, ktoré môže žiak v zjednodušenej forme ovládať;
- Multisenzoriálny prístup vo výuke – používať pri výklade, pri osvojovaní si nového učiva čo najviac zmyslov (počúvaj-pozerať-hovor-napiš-ukáž);
- Skontrolovať porozumenie zadania, dovoliť žiakovi otázky aj v priebehu práce, písomky, priebežne usmerniť v prípade potreby v samostatnej práci;
- Kontrolovať postup práce, nielen výsledok;
- Ústretový, nápomocný prístup pri odpovediach, klásť pomocné otázky, nestresovať, nedávať priestor pre výsmech spolužiakov, výnimočne poskytnúť možnosť odpovede mimo triedy;
- Častú motiváciu, povzbudenie a poskytnutie spätnej väzby;
- Rozdelenie pokynov na menšie časti;
- Okrem slovenského jazyka tolerovať zníženú kvalitu písomného prejavu (do hodnotenia nezahrňovať chyby vznikajúce chybným odpisom, nedostatočnou úpravou, tolerovať zápis tlačnými písmenami);
- Ponechať žiakovi viac času, tolerovať pomalšie pracovné tempo;
- Preferovať ústny prejav, nenaliehať na pohotovú odpoveď, nápomocný prístup;
- Ponechať dostatok času na spracovanie a kontrolu písomných prác;
- V prípade potreby pomôcť žiakovi s porozumením textu a zadania;
- Častejšie využívať názorné pomôcky;
- Záujem žiaka o dané učivo vyvolávať tiež používaním rôznych vizuálnych pomôcok, farieb (fixky, kriedy,...), do výučby začleňovať názorné a praktické ukážky.
- Využívať vzdelávací portál Kozmix (v 1. - 4. ročníku) a Fenomény sveta (v 5. -9. ročníku)

2. stupeň podpory pre žiakov v riziku

Ide o žiakov:

- z cudzojazyčného prostredia,
- ktorých prvým jazykom nie je slovenčina
- pokračujú v povinnom predprimárnom vzdelávaní
- predčasne zaškolení (nezrelí)
- so začínajúcimi problémami v učení (predpoklad VPU)
- v diagnostickom procese s problémami v učení, v správaní ...
- v „hraničnom“ intelektovom pásme
- s aktuálnymi osobnými problémami (rozvod, úmrtie v rodine, šikanovanie)
- so psychickými problémami krátkodobého a dlhodobého charakteru (seba poškodzovanie, užívanie návykových látok ...)

- so zdravotnými problémami (často chorí, zdravotne oslabení ...)

Postup práce so žiakmi v riziku.

1. Identifikovanie problémov žiaka v oblasti učenia, správania žiaka rodičom, učiteľom, ŠPT.
2. Podporné opatrenia:
  - návrhy na úpravu v školskom prostredí - intervencia triedneho učiteľa, učiteľa predmetu, šk. špeciálneho pedagóga, podpora pedagogického asistenta (ak je možnosť)
  - návrhy na úpravu v domácom prostredí (navýšenie času na prípravu, pomoc a kontrola od rodiča pri vypracúvaní domácich úloh, zavedenie režimu a systému práce doma...) podľa odporúčaní ŠPT
  - tieto návrhy musia byť zaznamenané v tlačive (viď príloha č.1 Záznam z konzultačného stretnutia – odporúčania pre prácu so žiakom v riziku)
  - učiteľ informuje o návrhoch rodiča a člena ŠPT a kópiu tlačiva odovzdá členovi ŠPT (tlačivo bude súčasťou prípadnej žiadosti o diagnostické vyšetrenie žiaka)
3. V prípade potreby delegovanie žiaka na diagnostické vyšetrenie.

ŠPECIÁLNO-PEDAOGICKÉ ODPORÚČANIA PRE PEDAGÓGOV PRI PRÁCI SO ŽIAKMI V RIZIKU

Je v kompetencii učiteľa, ktoré z nasledujúcich odporúčaní použije, najlepšie po dohode s členom ŠPT. Tieto odporúčania musia byť zaznamenané v tlačive (viď. príloha č.1 Záznam z konzultačného stretnutia - Odporúčania pre prácu so žiakom v riziku).

Zároveň je nutné dodržiavať Odporúčania pri práci so všetkými žiakmi (všeobecné aj pre jednotlivé predmety).

SLOVENSKÝ JAZYK – 1. stupeň (ISCED 1)

- Uprednostňovať preverovanie vedomostí podľa preferencií žiaka, ústna alebo písomná forma odpovede;
- Vhodná je tiež forma doplnovačiek, testov s voľbou správnych odpovedí;
- Pri písomnom prejave je možné, aby si žiak diktoval, čo píše a naučil sa po sebe kontrolovať si text;
- Pri písaní je lepšie písať znamienka ihneď, aj keď sa poruší zásada plynulého písania.
- Pri prepise a odpise kombinovať prepis s doplnovačkami, umožniť tiché „diktovanie si“, množstvo prepisovaného textu redukovat', rešpektovať pomalšie tempo, častejšie žiaka kontrolovať;
- Stimulovať jemnú motoriku a motoriku rúk uvoľňovacími cvičeniami, dbať o správne držanie písacej potreby a sedenie.;
- Pri písaní poznámok dovoliť žiakovi písať si len hlavné body, rešpektovať osobné pracovné tempo žiaka;
- Nedávať prepisovať zošity kvôli úprave;

- Na hodinách slohu hodnotiť obsahovú stránku, nie gramatickú;
- Pri písaní diktátu voliť pomalšie tempo diktovania;
- Možnosť doplnovacích cvičení namiesto diktátov na overenie znalosti pravopisných pravidiel;
- Diktáty nehodnotiť známku horšou ako 3, vyčísliť percentuálne počet chýb alebo sledovaných javov;
- Písať diktát formou doplnovačky, hodnotiť všetky chyby;
- Prispôbiť počet úloh pri preverovaní vedomostí alebo predĺžiť čas;
- Pri písaní rozdeliť dlhší celok na dve časti alebo viac častí;
- Rešpektovať tempo písania
- Umožniť žiakovi používať pomôcku, na ktorej má vzor písanej podoby jednotlivých písmen;
- viesť žiaka k správnej technike čítania, v prípade potreby tolerovať aj slabikovanie. V individuálnom kontakte viesť žiaka k plynulému slabikovanému hlasnému čítaniu, napr. párovým čítaním, zadávať kratšie úseky. Neznámy text neklasifikovať;
- Zamerať sa na nácvik čítania s porozumením, pochopenie prečítaného textu overovať kladením otázok. Podľa potreby umožniť používať záložku, resp. čítacie okienko, odbúravať dvojité čítanie;
- Nestresovať, nezameriavať sa len na rýchlosť čítania, ale aj na kvalitu - t. z. kvalitu reprodukcie;
- Zadávať kratšie texty k čítaniu;
- Trénovať orientáciu v texte – napr. vyhľadávanie konkrétnych slov, viet v neznámom alebo málo známom texte;
- V individuálnych prípadoch nevyvolávať na hlasné a dlhé čítanie pred triedou;
- viesť k používaniu správnej techniky čítania;
- K domácej príprave dať čítať primerane dlhý text;
- Pred samotným čítaním vybrať z textu ťažké slová a precvičiť ich čítanie;
- Pred čítaním súvislého textu zaradiť rozcvičku čítanie písmen, slabík, slov;
- Pri mimočítankovom čítaní zadávať len primerané časti diel, nezadávať príliš krátky časový limit na prečítanie.

SLOVENSKÝ JAZYK – 2. stupeň (ISCED 2)

- Uprednostňovať preverovanie vedomostí podľa preferencií žiaka. Ústna alebo písomná forma odpovede;
- Vhodná je tiež forma doplnovačiek, testov s voľbou správnych odpovedí;
- Pri písaní poznámok dovoliť žiakovi písať si len hlavné body, rešpektovať osobné pracovné tempo žiaka;
- Na hodinách slohu hodnotiť obsahovú stránku, nie gramatickú;
- Pri písaní diktátu voliť pomalšie tempo diktovania;
- Možnosť doplnovacích cvičení namiesto diktátov na overenie znalosti pravopisných pravidiel;

- Diktáty nehodnotiť známkou horšou ako 3, vyčísliť percentuálne počet chýb alebo sledovaných javov;
- Písať diktát formou dopĺňovačky, hodnotiť podľa klasickej stupnice;
- Prispôbiť počet úloh pri preverovaní vedomostí, alebo predĺžiť čas;
- Rešpektovať tempo písania. Rešpektovať, ak žiak nechce byť vyvolaný na hlasné a dlhé čítanie pred triedou.

MATEMATIKA

- Vytvárať žiakovi (s pomocou pedagogického asistenta) na kartičkách vzory na riešenie jednotlivých algoritmov, na ktorých bude mať rozkrokované jednotlivé matematické postupy a naučiť žiaka pracovať s nimi;
- Tolerovať pomalšie tempo;
- V numerických úlohách používať jeden spôsob vypočítania, ktorý žiakovi vyhovuje, dovoliť používanie kalkulačky, tabuľku násobkov, premeny jednotiek... (ideálne, ak si žiak vyrobí svoj vlastný „pomocník“ z matematiky, ale i z jazykov);

CUDZÍ JAZYK - 1. stupeň (ISCED 1) a 2. stupeň (ISCED 2)

- Nie je vhodné vysvetľovať viac gramatických javov, pravidiel naraz – napr. jedno modálne sloveso, precvičiť a dotrénovať vo väzbách a postupne ďalšie;
- Preferovať verbálne osvojenie učenia sa učiva, písomnú formu ponechať ako vedľajšiu;
- Skúšanie naučených slovíčok písomnou formou zväziť, chyby v zápise tolerovať, ak sú foneticky správne zapísané;
- Nežiaдаť od žiaka doslovné preklady;
- Žiaдаť od žiaka osvojenie a používanie gramatických pravidiel;
- Nedávať čítať dlhé a náročné texty;
- Odpovedať na základe otázok – pri reprodukcii súvislého textu využívať podporné otázky, resp. vypracovať pre žiaka štruktúrovanú osnovu.

OSTATNÉ PREDMETY - 1. stupeň (ISCED 1) a 2. stupeň (ISCED 2)

- Kľúčové písomné práce písať s predĺženým časom (cca o 20 %) alebo redukciou úloh.;
- V náukových predmetoch zvýrazniť podstatné, naučiť žiakov pracovať s pojmovými mapami so zápisom pojmov, vzťahov a súvislostí, ktoré môže žiak v zjednodušenej forme používať aj pri vlastnej odpovedi (heslovitý záznam, možnosť dokresľovania...);
- Zadaanie rozdeliť na kratšie úseky, kontrolovať postup práce, nielen výsledok;
- Zadaávat krátke cvičenia, každodenné, postupne zvyšovať nároky po zvládnutí predchádzajúcich cvičení;
- Systematický individuálny prístup, aby žiak postupne prebral učivo;
- Rozdelenie pokynov na menšie časti a podľa potreby každú z nich žiakovi zvlášť opakovať;

- Pri písomnom overovaní vedomostí voliť skôr práce menšieho rozsahu, testové formy, stručné odpovede. Časovo limitované práce sú menej vhodné, hodnotiť po verbálnom doskúšaní žiaka;
- Priebežne overovať správne pochopenie zadania;
- Pri odpovediach, kde je potrebné vedieť poučky naspamäť, voliť možnosť dopĺňovania textu poučky alebo formou testov s výberom možných odpovedí;
- S dovoľením učiteľa umožniť fotenie mobilom a kopírovanie poznámok spolužiaka,

3. stupeň podpory pre žiakov so zdravotným znevýhodnením

Postup práce so žiakmi po diagnostickom vyšetrení.

1. Po absolvovaní diagnostického vyšetrenia a prijatí správy z vyšetrenia nasleduje konzultácia so zákonným zástupcom, konzílium s pedagogickými zamestnancami o záveroch z vyšetrenia a nastavenia ďalšej práce so žiakom.
2. Žiadosť zákonného zástupcu na účel poskytnutia podporného opatrenia.
3. Vyjadrenie riaditeľa školy k poskytnutiu podporného opatrenia.
4. Práca ŠPT so žiakom.
5. Hodnotenie žiaka na konci každého hodnotiaceho obdobia (na polroku a konci školského roka).
6. Delegovanie žiaka na rediagnostické vyšetrenie podľa potreby.

PSYCHOLOGICKÉ ODPORÚČANIA PRE PEDAGÓGOV PRI PRÁCI SO ŽIAKMI SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍ

Učiteľ postupuje podľa záverov a odporúčaní z diagnostického vyšetrenia v CPP a na základe konzultácie s členmi ŠPT. Konkrétne odporúčania z konzultačného stretnutia musia byť zaznamenané v tlačive a založené do osobného spisu žiaka so zdravotným znevýhodnením (viď. príloha č.2 Záznam z konzultačného stretnutia - Odporúčania pre prácu so žiakom so zdravotným znevýhodnením).

VŠEOBECNÉ ODPORÚČANIA

- Ak bol žiak hodnotený známkou nedostatočná, môže byť preskúšaný znova v prípade, ak bol jeho slabý výsledok zapríčinený jeho aktuálnym zdravotným alebo psychickým stavom, o ktorom bol učiteľ vopred informovaný.
- Uprednostniť formu skúšania, pri ktorej žiak dosahuje optimálny výkon, overiť si tak pre žiaka vhodnejším spôsobom úroveň jeho nadobudnutých vedomostí. Zároveň prihliadať na oslabenia v konkrétnych oblastiach. Je potrebné dopriať žiakovi vždy dostatok času na premyslenie odpovede.

- Používať krátke, jasné inštrukcie, overiť si, či im žiak porozumel. Častejšie opakovať inštrukcie. Viest' žiaka k tomu, aby sa prihlásil, keď niečomu nerozumie.
- Na začiatku hodiny stanoviť program a na konci ho zrekapitulovať, pravidelne robiť prehľad prebratého učiva alebo činnosti, opakovať a upevňovať vedomosti a zručnosti.
- Pre ľahšie pochopenie vysvetľovaného učiva sa odporúča používať názorné ukážky konkrétnych predmetov.
- Zadávané úlohy je potrebné rozložiť na menšie časti, ktoré žiak postupne zvládne.
- Jasne odkomunikovať požiadavky na správanie a prácu žiaka.
- Rozvíjať základné myšlienkové operácie prostredníctvom rozvoja schopnosti počúvať, rozumieť hovorenému a formulovať vlastné výpovede.
- Preukázateľne (zápisom) spolupracovať so zákonnými zástupcami a oboznámiť ich s konkrétnymi problémami žiaka.
- Rešpektovať individuálne psychomotorické tempo žiaka, predĺžiť časovú dotáciu, poskytnúť mu dostatočný čas na vypracovanie úloh, prípadne úlohy rozdeliť na časti. Nehodnotiť to, čo žiak nestihne vypracovať. Umožniť žiakovi zmenu pracovnej polohy, krátke odpočinok, relaxáciu.
- Pred žiaka predkladať iba reálne ciele. Výkony žiaka hodnotiť vzhľadom k jeho možnostiam, porovnávať jeho predchádzajúce výkony - súťaženie so sebou samým.
- Pri hodnotení využívať zásadu „často, ale v menšom rozsahu“, žiaka hodnotiť priebežne, vopred ho informovať, kedy bude skúšaný.
- Neodporúča sa písať písomky ako bleskovky alebo päťminútovky.
- Pomôcť žiakovi prekonať prípadný neúspech, aby sa u neho neprehlboval pocit menejcennosti v porovnaní so spolužiakmi, poverovať ho úlohami, v ktorých by mohol byť úspešný. Nikdy nezosmiešňovať žiaka za jeho slabší alebo neúspešný výkon.
- Pozitívne motivovať, podporovať vo vykonávanej činnosti, využívať pochvalu, ocenenie a povzbudenie, poskytovať pomoc na individuálnej úrovni.
- Dať žiakovi príležitosť ukázať svoje silné stránky a priebežne ho oceňovať za drobné úspechy. Je veľmi dôležité, aby pedagóg žiaka nestrápnal, neponižoval a nezosmiešňoval. Pre žiaka je primárne dôležité zachovať si sebaúctu.
- Budovať v triede rešpektujúcu a bezpečnú atmosféru.
- Pomôcť žiakovi zaradiť sa do skupinových aktivít.

PORUCHY UČENIA

- Pri potrebe navýšenia časovej dotácie v oblastiach, v ktorých nepracuje žiak prirodzene rýchlym tempom, dopriať viac času na spracovanie úloh, aby došlo k prejavu nadobudnutých vedomostí.
- Pri potrebe kompenzačných pomôcok diskutovať aj so žiakom, do akého rozsahu sú pre neho potrebné v jednotlivých predmetoch.
- Pri potrebe do vysvetlenia zadania, viackrát zadanie zopakovať alebo ho pretransformovať do inej podoby, aby došlo k jeho porozumeniu. Používať krátke a jasné inštrukcie. Otázky a úlohy zadávať tak, aby žiak mohol odpovedať jednoznačne.

- Podporovať žiaka v jeho výkonoch, rozvíjať nadobudnuté vedomosti a utvrdzovať tie, ktoré už vie. Pokúsiť sa mu opätovne vysvetliť tie, v ktorých si nie je istý, aby nedochádzalo len k mechanickému naučeniu, ale aj tendencii naučené použiť.
- Oceniť snahu, aj keď výsledok práce nezodpovedá našim predstavám, oceniť akékoľvek drobné pokroky v čítaní a v pravopise.
- Za neúspech žiaka nekarhať. Hodnotenie a klasifikácia majú pôsobiť povzbudivo.
- Žiaka vopred informovať, čo od neho budeme vyžadovať, z čoho bude hodnotený, nech nie jeho výkon negatívne ovplyvnený.
- V prípade, že sa žiak nevyhne písomnému skúšaniam, môže mať podľa potreby na vypracovanie písomných úloh viac času ako je obvyklé, mal by mať povolené používať didaktické pomôcky, technické pomôcky, kompenzačné pomôcky, upravené materiály, špeciálne pracovné listy a učebnice a iné (diktafón, notebook, gramatické tabuľky, pravidlá slovenského pravopisu, diktát pripravený ako dopĺňovačka, odkopírované poznámky od spolužiakov, dyslektické (čítacie) okienko, dyslektická tabuľka, a i.).
- V prípade písomných prác (aritmetických výpočtov) poskytnúť čistý papier na pomocné výpočty. Pri písaní matematických príkladov na tabuľu vyznačovať operačné znamienka farebne.
- Dlhšie učivo je vhodné rozdeliť na niekoľko ucelených kratších častí, pedagóg by mal viesť vyučovaciu hodinu interaktívne, zapájať žiaka do výkladu, dávať mu otázky.
- Verbálne vysvetľovanie je vhodné doplniť ilustráciami, zvýrazniť kľúčové slová farebne, používať obrázky a iné názorné pomôcky. Zložitejšie postupy, kľúčové slová je vhodné napísať v bodoch na tabuľu. Nové pojmy vždy vysvetľovať a objasňovať v rôznych súvislostiach, nadväzovať na skúsenosti žiaka.
- Používať efektívne stratégie učenia, pre porozumenie a osvojenie preberaného učiva.
- Nové učivo usporiadať po krokoch, postupnosť od jednoduchého k zložitejšiemu.
- Poskytovať žiakovi dostatok možností na precvičovanie a osvojenie učiva.
- Vždy, keď je to potrebné, konzultovať rozsah učiva so špeciálnym pedagógom.
- Prihliadať na znížený grafický prejav vo všetkých predmetoch.
- Nedávať žiakovi písať rozsiahle zápisy, inak sa úroveň grafického prejavu zníži natoľko, že budú poznámky nepoužiteľné – dať žiakovi písať len časť textu, ostatné mu umožniť odkopírovať od spolužiakov alebo mu poskytnúť vopred predtlačený text.

ADHD - PORUCHA AKTIVITY A POZORNOSTI

- Zostaviť jasný rozvrh činností a napísať pre každého zrozumiteľne krátke pravidlo správania sa v škole alebo mimo nej.
- Každú mimoškolskú aktivitu je dobré vopred oznámiť a prediskutovať so žiakmi (hyperaktívny žiak sa musí na to pripraviť a zamerať). Každú zmenu oznámiť pokojne.
- Používať priame, krátke a výstižné vety (aj príkazy a inštrukcie musia byť jasné a jednoduché). Dôležité pokyny posilniť pomocou vizuálneho alebo telesného kontaktu.
- Pri rušivom a neprimeranom správaní žiaka by mal učiteľ zostať pokojný a nezvyšovať hlas. Lepšie je počkať, až sa žiak upokojí, a potom problém predebatovať.

Pri nevhodnom reagovaní navrhnúť alternatívy- poradiť mu, ako by mohol reagovať inak.

- Nezapisovať žiakovi poznámky typu.....žiak vyrušoval na hodine, zabudol si pomôcky, zabával sa, vrtel sa.....všetky dané ukazovatele vyplývajú z jeho diagnózy.
- Pri silnom nepokoji na vyučovaní je možné zaradiť uvoľňovacie sekvencie pomocou hier zameraných na telo.
- Nie sú vhodné bleskovky a päťminútovky.
- Organizovať prácu žiakov v menších skupinách.
- Dôležité úlohy nenechávať na posledné vyučovacie hodiny. Dôležitý výklad učiva podať v prvých 20 minútach.
- Nechať radšej žiaka urobiť jednu časť práce správne, než celú s chybami. Zadávať kratšie úlohy postupne, radšej než jednu dlhú.
- Odmeňovať aj pohotovosť a snahu, nie len výsledok.
- Cez prestávky je vhodné umožniť pohybové aktivity (napr. na chodbe).
- Venovať pozornosť vzťahom medzi žiakmi – chrániť žiaka, aby sa nestalo triednym šašom, alebo obetným baránkom.
- Buďte pozorní pri žiackych prácach – pamätajte na oslovovanie, ľahký dotyk, prikývnutie, úsmev.
- Žiak sa musí učiť tak, aby sa súčasne niečomu priučili aj ostatní, má čítať nahlas (ak mu to nespôsobuje stres), má sám zreprodukovať učebnú látku spolužiakom.
- Učiť žiakov dávať pozor na neverbálne podnety, aby lepšie udržali pozornosť, poskytovať im často spätnú väzbu o ich správaní – aj pozitívnu.
- Keď žiak poruší pravidlo, nereagovať s posmechom alebo rozčúlene. Spýtať sa žiaka, aké pravidlo bolo porušené, ak je treba, formulovať ho ešte raz. Potom zvoliť vhodnú metódu, ktorá by mala byť účinná a okamžitá. Dlhú už potom o ňom nehovoriť.
- Ako trest nesmie byť nič, čo „zablokuje“ životne dôležité potreby žiaka - napr. pohyb cez prestávky je dôležitý, dodatočné úlohy, ktoré vyžadujú pozornosť.
- Ako vhodný je systém bodov, jeho pravidelné vyhodnocovanie a jasné odôvodnenie.

PROBLÉMOVÉ SPRÁVANIE

- Pokiaľ možno vylúčiť všetky vedľajšie rušivé podnety. Vhodné je žiaka posadiť do blízkosti učiteľa, na dohľad. Popríklad s pokojnejším spolužiakom tak, aby mal v zornom poli čo najmenej rušivých podnetov. Počas vyučovania mať na lavici k dispozícii len pomôcky, ktoré momentálne potrebuje.
- Žiak s ADHD má problém s udržaním poriadku a učebnými schopnosťami. Je potrebné zaistiť, aby si správne zaznamenával úlohy, usporiadal pracovný priestor a pomôcky.
- Oddychom je pohybové uvoľnenie. Nenútiť žiaka do úplného klľudu. Dovoliť mu pri práci kľáčať, stáť alebo meniť polohu. V školskej triede ho umiestniť tak, aby nerušil ostatných žiakov. Žiaka s ADHD je nevhodné trestať zákazom pobytu vonku (možnosť „vybehať sa“ je pre takéhoto žiaka základnou potrebou).

- Školské skúšanie a práce, ktoré majú vplyv na klasifikáciu, by sa mali diať iba za dobrého sústredenia a dobrej spolupráce žiaka, a to len v prvej polovici vyučovacieho času a na začiatku jednotlivých vyučovacích hodín.
- Pri slovnom skúšaní sa odporúča skúšať žiaka kratšie a radšej dva krát. Ak žiak píše písomnú prácu, je vhodné rozdeliť ju podľa potreby na viac kratších častí.
- Nepripustiť, aby vznikol pocit menejcennosti pri stále opakovaných neúspechoch v súťaži s druhými žiakmi, ani pocit výnimočnosti pri zvláštnom vedení, ktoré mu učiteľ poskytuje.
- Snažiť sa upriamiť pozornosť žiaka ešte skôr, ako ho bude potrebné dôrazne napomenúť (napríklad letný dotyk).
- Stanoviť pre žiaka primerané krátkodobé ciele, ktoré je žiak schopný splniť v reálnom časovom termíne.
- Potrebné je jednoznačné vedenie - zo správania je potrebné dôsledky vyvodzovať okamžite.
- V rámci priebežného hodnotenia je vhodné využívať rôzne formy hodnotenia, nielen klasické známkovanie (percentá, vyznačenie jednotlivých chýb, slovné hodnotenie),
- Vymedzenie hraníc a dodržiavanie všeobecných školských či triednych pravidiel (žiak by mal dopredu vedieť, aké negatívne následky má ich porušovanie),
- Vysvetliť žiakom, prečo je pre nich preberaná látka dôležitá, využívať farebné písacie potreby na tabuľu, pracovať s grafmi, mapami, názornými ukážkami, používať počítačové prezentácie,
- Vyučovaciú hodinu obohacovať aj o tímové aktivity – rozdelenie triedy na skupinky a následne zadanie úloh,
- Pravidelná kontrola vyhotovených domácich úloh a poznámok v zošite, na záver vyučovania prekontrolovať úlohy zadané v priebehu vyučovacej hodiny,
- Využiť prebytok energie u žiaka – zapájať ho do školských žiackych projektov, mimoškolských aktivít, zadávať mu rôzne typy nie veľmi zložitých úloh alebo stručne precvičovať prebraté učivo,
- Vyhybať sa direktívnemu prístupu a príkazom či zákazom, namiesto toho sa skúsiť so žiakom pokojne porozprávať a vysvetliť mu, čo sa od neho očakáva.
- Pri hodnotení správania je efektívnejšie pozitívne hodnotiť dobré správanie sa žiaka ako trestať nežiaduce prejavy v správaní.
- Poskytnúť žiakovi viac podpory, porozumenia, snažiť sa vytvoriť vzťah plný dôvery.
- Odmeňovať dobrú prácu a udržať pozornosť pochvalou.
- V rámci vyučovacej hodiny zahrnúť viacero rôznorodých aktivít, ktoré upútajú pozornosť žiaka.
- Uistiť sa, či žiak sleduje výklad učiteľa, napr. udržiavať s ním častejší očný kontakt.
- Upútať pozornosť žiaka jeho aktívnym vťahnutím do vyučovacieho procesu, napr. požiadať ho o pomoc pri rozdávaní pomôcok, písaním kľúčových slov na tabuľu.
- Častejšie striedanie činností.
- Jasná štruktúra vyučovania. Predvídateľné a dôsledné správanie pedagóga.

- Častý nácvik žiadúceho správania, názorné predvádzanie správneho postupu pri plnení rutinných úloh a príležitostné opakovanie požiadaviek a pravidiel.
- Jasne a spravodlivo stanoviť dôsledky nežiadúceho správania. Venovať dostatok času vysvetleniu toho, čo je v triede prijateľné a čo nie.
- Oddeliť správanie, ktoré sa nám nepáči od samotnej osoby žiaka - „Nepáči sa mi, keď robíš.....“ namiesto „Si zlý!“
- Pomôcť žiakovi nájsť prostriedok, ktorým môže redukovať aktuálne prežívané napätie, hnev (napr. dovoliť mu kresliť, modelovať z plastelíny).
- Upozorniť žiaka, že s ním nechceme bojovať, ukázať mu rešpekt a pomôcť mu nájsť spôsob, ako získať pocit dôležitosti, uznania primeraným spôsobom.
- Učiteľ alebo triedny učiteľ zväži, či je nevyhnutné vhodným, taktným spôsobom vysvetliť ostatným žiakom v triede špecifický prístup v hodnotení žiaka s poruchou správania.
- Poskytnúť žiakovi viac podpory, porozumenia, snažiť sa vytvoriť vzťah plný dôvery.

MENTÁLNE POSTIHNUTIE

- Viesť žiakov k všestrannej a účinnej komunikácii.
- Pomáhať žiakom, aby poznávali svoje schopnosti a možnosti a využívali ich v osobnom a pracovnom živote.
- Umožniť žiakom osvojiť si stratégiu učenia a motivovať ich k učeniu.
- Podnecovať žiakov k mysleniu na podklade názoru a k riešeniu problémov.
- Rozvíjať u žiakov schopnosť spolupracovať a rešpektovať prácu a úspechy vlastné aj druhých.
- Pripravovať žiakov k tomu, aby si uvedomovali svoje práva a naplňovali svoje povinnosti.
- Vytvárať u žiakov potrebu prejavovať pozitívne city, vhodné prejavy správania, jednania, prežívania životných situácií, rozvíjať vnímavosť a citlivé vzťahy k ľuďom, k okolitému prostrediu a aj k prírode.
- Učiť žiakov chrániť vlastné zdravie aj zdravie iných.
- Viesť žiakov k ohľaduplnosti k iným ľuďom a učiť ich žiť spoločne s ostatnými ľuďmi
- Je nevyhnutná pomoc asistenta a školského špeciálneho pedagóga na vyučovaní, ktorí budú so žiakmi pracovať individuálne na rozvoji ich kognitívnych procesov a psychomotorických zručností potrebných pre jeho praktický život.
- Je potrebné, aby žiaci na vyučovaní pracovali s pomôckami (využívať pri tvorbe pomoc PA a ŠŠP).
- Ponechať dostatok času na spracovanie a kontrolu písomných prác.
- Rešpektovať individuálne tempo, poskytnúť dlhší čas na prácu.
- Ponechať dostatok času na porozumenie textu alebo pomôcť s porozumením.
- Vhodná je častá motivácia, povzbudenie, časté poskytovanie pozitívnej spätnej väzby.
- Vo vyučovacom procese využívať multisenzoriálny prístup.
- Dôležitý je častý očný kontakt, požadovať opakovanie všetkých pojmov.
- Voliť činnosti adekvátne schopnostiam žiaka.
- Odmeňovať snahu, nie iba dobré výsledky.
- Oceňovať snahu pred všetkými žiakmi v triede.

- Podporovať skupinovú prácu, ktorá pomôže so sociálnou interakciou.
- Priebežne overovať správne pochopenie zadania.
- Nezľavovať bezdôvodne z nárokov.
- Zohľadňovať špecifiká (znížená miera koncentrácie, skorá unaviteľnosť, oslabená pamäť).
- Pri skúšaní uprednostňovať formu, ktorá je pre žiaka výhodnejšia, a ktorá predstavuje východisko pre hodnotenie jeho učebných výsledkov.
- Posudzovať učebné výsledky objektívne a primerane náročne, pričom prihliadať aj na žiakove vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a predpoklady ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky.
- Pri hodnotení učebných výsledkov kladť dôraz na individuálne schopnosti, ktoré sú základom pracovnej a sociálnej integrácie.
- viesť žiakov k osvojeniu základných hygienických návykov a činností týkajúcich sa sebaobsluhy.
- Rozvíjať pohyblivosť žiakov a snažiť sa o dosiahnutie čo najvyššej možnej miery ich samostatnosti a orientácie vo vzťahoch k okoliu.
- viesť žiakov k rozvíjaniu komunikačných schopností využívaním systémov alternatívnej a augmentatívnej komunikácie.
- Rozvíjať u žiakov schopnosť spolupracovať s blízkymi osobami a vykonávať jednoduché úkony.
- viesť žiakov k vytváraniu pozitívnych vzťahov k spolužiakom a k začleneniu do kolektívu.
- Pripravovať žiakov k tomu, aby sa prejavovali ako samostatné osobnosti.
- Vytvárať u žiakov potrebu prejavovať pozitívne city.
- Rozvíjať pozornosť, vnímavosť a poznanie.

AUTIZMUS ALEBO ĎALŠIE PERVAZÍVNE VÝVINOVÉ PORUCHY BEZ MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

- Pokiaľ možno vylúčiť všetky vedľajšie rušivé podnety. Vhodné je žiaka posadiť do blízkosti učiteľa, na dohľad. Poprípade s pokojnejším spolužiakom tak, aby mal v zornom poli čo najmenej rušivých podnetov. Počas vyučovania mať na lavici k dispozícii len pomôcky, ktoré momentálne potrebuje.
- Rešpektovať niektoré zvláštnosti v správaní, lipnutie na nemennosti, predvídateľnosť (vo svojom okolí).
- Pracovať so žiakom systémom malých krokov, často ho chváliť aj za preukázanú snahu.
- Oznámiť rodičovi každú zmenu (napr. chýbanie triedneho učiteľa, suplovanie, zmena harmonogramu dňa...).
- Nepoužívať metafory, vtípkovanie, zdobneniny – žiak im nemusí rozumieť, môže ich chápať doslovne, môže byť ľahko zmanipulovateľný, ovplyvniteľný, nechá sa ľahko oklamať a preto môže byť navedený na rôzne aktivity.
- V situácii stresu je vhodná izolácia mimo kolektívu.
- Tolerovať „motorické emócie“, ktoré sa vyskytujú keď je žiak rozrušený – nekomentovať, nepoukazovať na nepozornosť.

- Pomáhať a rozvíjať pravo-ľavú orientáciu, orientáciu v riadku, v učebnici...
- Učebné výsledky žiaka posudzovať individuálne, objektívne, hodnotiť snahu.
- Pri hodnotení nebrať do úvahy grafickú snahu písomného prejavu, ani úpravu zošitov.
- Neodporúča sa robiť previerky na časový limit.
- Pri skúšaní preferovať písomnú formu.
- Pri ústnom skúšaní voliť formu: otázka – odpoveď.
- Umožniť prefocovanie poznámok, nezaťažovať prepisom dlhých textov.
- Všimnúť si k čomu žiak inklinuje, umožniť mu vyniknúť (napr. projekty).
- Zohľadňovať výrazne nerovnomernú výkonnosť (ak žiak podá znížený výkon pri písomných previerkach, nie je vhodné mu zapísať zníženú známku, treba ju zopakovať iný deň).

SLUCHOVÉ POSTIHNUTIE

- K žiakovi so sluchovým postihnutím pristupovať trpezlivo a tolerantne.
- Žiakovi **umiestniť lavicu** tak, aby žiak videl na celú triedu a mal prehľad o dianí v triede
  - u žiakov nedoslýchavých umiestniť lavicu asi v strede triedy (presné umiestnenie vhodné konzultovať s foniatrom)
- Zaobchádzať rovnako ako s ostatnými žiakmi – ohnisko pozornosti stojí na schopnostiach, nie na neschopnostiach žiaka.
- Pri komunikácii so sluchovo postihnutým žiakom:
  - dbať, aby mohol **odzerat'**,
  - *artikulovať čisto, rozprávať zvolna – nespomaľovať, udržiavať prirodzený rytmus reči a jej plynulosť,*
  - *hovoriť s tvárou obrátenou k žiakovi, neprechádzať od prvej lavice k poslednej, ani pred lavicami smerom od okien ku dverám, či dokonca za chrbtom žiaka sledovať pohyby pier hovoriaceho.*
- Pri výklade učiva:
  - využívať názorné pomôcky,
  - skoncentrovať pozornosť žiaka,
  - meniť čo najmenej miesto,
  - používať jasné a krátke vety,
  - priebežne dielčimi kontrolnými otázkami zisťovať, či žiak rozumie výkladu.
- Zápis preberaného učiva má byť stručný, jasný, v celých vetách (na tabuli, alebo pripravený pre žiaka individuálne, napr. na kartičkách).
- Pri precvičovaní učiva a frontálnom overovaní vedomostí žiakov učiteľ sluchovo postihnutým žiakom otázku zopakuje, v prípade potreby preformuluje, resp. použije názornú pomôcku (slovný zápis na magnetickej tabuli...).
- Učivo preberať po menších etapách, každú zopakovať, popr. napísať osnovu ako podpornú pomôcku.
- Pri overovaní vedomostí upozorniť vopred sluchovo postihnutého žiaka s rozsahom opakovaného učiva v dostatočnom časovom predstihu.
- Nehodnotiť diktáty, písomné a kontrolné práce nediktovať!

- Dbať na pravidelné nosenie naslúchacieho aparátu.

POMALÉ PSYCHOMOTORICKÉ A PRACOVNÉ TEMPO

- Vystaviť na nástenke rozvrh a pravidlá a často ich vysvetľovať.
- Na začiatku hodiny stanoviť program a na konci ho zrekapitulovať, pravidelne robiť prehľad prebratého učiva alebo činnosti, opakovať a upevňovať vedomosti a zručnosti.
- Pri vysvetľovaní zapísať na tabuľu hlavné body.
- Poskytovať žiakovi rôzne účinné podnety, ktorých sa bude môcť zachytiť, keď ochabne jeho pozornosť, na hodinu si pripraviť rôzne činnosti.
- Žiakov, ktorí majú najväčšie ťažkosti, posadiť blízko niekoho, kto im môže pomôcť, ale tak, aby ich bolo možné podľa potreby posadiť aj ďalej od seba, aby neboli nikým rušení a zaistiť priestory, aby žiaci mali kde sami zvládnuť svoje správanie.
- Úlohy rozdeliť na menšie časti tak, aby zodpovedali možnostiam koncentrácie pozornosti žiakov, dokončenie úlohy okamžite potvrdiť a aj primerane oceniť.

ŽIACI CHORÍ A ZDRAVOTNE OSLABENÍ

- Žiak má v dôsledku zdravotného oslabenia sťažené podmienky v bežnom živote, je preto nevyhnutné mať pochopenie pre jeho osobitosti (výkyvy v práci, úzkostné prežívanie a iné), dôležitá je trpezlivosť a akceptácia. Nezávisí len od samotného žiaka, aby úspešne prekonával svoje ťažkosti, dôležité je aj vnímanie celkovej situácie a pozitívne a podporné pôsobenie ako rodičov, tak aj učiteľov a i. Liečba bez farmakoterapie nie je u tejto poruchy mysliteľná. Treba si uvedomiť, že žiak alebo adolescent trpiaci touto diagnózou potrebuje oveľa väčšiu pozornosť a starostlivosť ako jeho zdraví vrstovníci. Porucha vyžaduje veľkú dávku trpezlivosti, pochopenia a mnoho láskyplnej dôslednosti. To všetko pomôže chorému získavať späť pocit istoty v preňho tak neistom svete.
- Zdravotné oslabenie prináša so sebou kolísavý priebeh, preto v prípade „horších“ dní vynechať písanie písomných prác, prípadne nehodnotiť výsledky týchto prác. V prípade potreby umožniť žiakovi svoju odpoveď zopakovať v iný deň.
- Upovedomiť žiaka vopred na skúšanie, písomnú prácu.
- Využívať pochvalu, podporu, pozitívnu motiváciu, povzbudenie.
- Nevystavovať žiaka zbytočným stresovým a záťažovým situáciám.
- Dať žiakovi pocit podpory, chápace a bezpečné školské prostredie.

NADANIE

- Zapájať žiaka do mimoškolských aktivít a krúžkov zameraných na rozvoj jeho vedomostného potenciálu.
- Dbať na všestranný rozvoj osobnosti.
- Rozvíjať a stimulovať všeobecné aj špeciálne schopnosti žiakov, ich zručnosti a spôsobilosti v súlade s ich nadaním.
- Zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a využívať pedagogické postupy zamerané na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov.
- Akceptovať vlastné postupy žiakov, ktoré vedú k žiaducim výsledkom, aj keď sa líšia od bežne používaných.
- Viest' žiakov k realistickému sebahodnoteniu vlastných schopností a výsledkov svojej práce.

- Viest' žiakov k vzájomnej spolupráci.

SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉ PROSTREDIE

- Vedomosti prednostne preverovať ústnym preskúšaním, pri ktorom má učiteľ väčší priestor klásť žiakovi otázky, naviesť ho na odpoveď.
- Pokiaľ sú vedomosti preverované písomne, voliť jednoduché otázky, prípadne voliť testy s možnosťou zakrúžkovania správnej odpovede.
- Nezasahovať nevhodne do odpovede žiaka, umožniť plne prejavíť svoje vedomosti, neprerušovať pri prípadnej súvislej odpovedi.
- Neprekvapovať neočakávaným skúšaním, ale preferovať pravidelné skúšanie alebo dopredu oznámené skúšanie, nie náhodné a nie za trest.
- Vytvoriť atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká žiaka zo SZP.
- Zapájať žiakov do mimoškolskej záujmovej činnosti.
- Rozvíjať schopnosť komunikovať v slovenskom jazyku.
- Rozvíjať schopnosť sebaaprezentácie a podporiť pozitívny sebaobraz.
- Využívať:
  - metódu viacnásobného opakovania informácie – umožňuje žiakovi čo najpresnejšie prijať novú informáciu,
  - metódu nadmerného zvýraznenia informácie – učiteľ môže zvýrazniť pozadie, informáciu, predmet farebne, iným typom písma a pod.,
  - metóda multisenzorického sprostredkovania – žiak prijíma informáciu viacerými zmyslami,
  - sluchové cvičenia, sluchovo–pohybové cvičenia, pohybovo–sluchovo-zrakové cvičenia zamerané na rozvoj zmyslovej percepcie,
  - tvorivé manipulačné činnosti zamerané na rozvoj elementárnych grafických a manipulačných zručností žiakov.

ŠPECIÁLNO-PEDAGOGICKÉ ODPORÚČANIA PRE PEDAGÓGOV PRI PRÁCI SO ŽIAKMI SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM

SLOVENSKÝ JAZYK

- Uprednostňovať preverovanie vedomostí ústnou formou pred písomnou.
- Vhodná je tiež forma doplnovačiek, testov s voľbou správnych odpovedí.
- Pri písomnom prejave je potrebné, aby si žiak diktoval čo píše a naučil sa po sebe kontrolovať si text.
- Pri písaní je lepšie písať znamienka ihneď, aj keď sa poruší zásada plynulého písania.
- Pri prepise a odpise kombinovať prepis s doplnovačkami, umožniť tiché „diktovanie si“, množstvo prepisovaného textu redukovat', rešpektovať pomalšie tempo, častejšie žiaka kontrolovať.

- Stimulovať jemnú motoriku a motoriku rúk uvoľňovacími cvičeniami, dbať o správne držanie písacej potreby a sedenie.
- Pri písaní poznámok dovoliť žiakovi písať si len hlavné body, rešpektovať osobné pracovné tempo žiaka.
- Nedávať prepisovať zošity kvôli úprave.
- Štylistickú, gramatickú a grafickú stránku písomného prejavu hodnotiť s prihliadnutím na VPU, ktorá priamo ovplyvňuje kvalitu písomnej práce žiaka. Vhodné je slovné hodnotenie, hodnotenie počtom chýb, známku je vhodné hodnotiť, keď sa práca „podarí“.
- Na hodinách slohu hodnotiť obsahovú stránku, nie gramatickú.
- Slohové cvičenia v písomnej forme sú nevhodné, vhodná je forma ústneho prejavu s výberom tém rozvíjajúcich fantáziu žiaka. Vhodné je tiež dopĺňanie nedokončených viet alebo dokončenie príbehu, konverzácie.
- Pri písaní diktátu voliť pomalšie tempo diktovania.
- Chyby v diktátoch neopravovať klasickým spôsobom, ale prepísať správne slovo, chyby neopravovať červeným, ale zeleným perom, slová správne napísané výrazne podčiarknuť, urobiť spoločný rozbor.
- Možnosť doplnovacích cvičení namiesto diktátov na overenie znalosti pravopisných pravidiel.
- Diktáty nehodnotiť známku horšou ako 3, vyčíslit počet chýb.
- Po napísaní diktátu dať možnosť žiakovi opraviť svoje chyby. Auto korektúra je jedna z veľmi dôležitých úloh práce s integrovanými žiakmi a výborný prostriedok k náprave ťažkostí. Ak je žiak schopný nájsť si chyby, je to veľký pokrok.
- Hodnotiť vypracované úlohy, tie ktoré nestihne, nehodnotiť ako nesprávne.
- Pri písaní rozdeliť dlhší celok na dve časti alebo viac častí.
- Umožniť žiakovi používať pomôcku, na ktorej má vzor písanej podoby jednotlivých písmen.
- Častejšie zadávať úlohy na prepis – ako predpoklad k zlepšeniu rýchlosti písania a osvojenia gramatiky.
- Viest žiaka k správnej technike čítania, v prípade potreby tolerovať aj slabikovanie. V individuálnom kontakte viesť žiaka k plynulému slabikovanému hlasnému čítaniu, napr. párovým čítaním, zadávať kratšie úseky. Neznámy test neklasifikovať.
- Zamerať sa na nácvik čítania s porozumením, pochopenie prečítaného textu overovať kladením otázok. Podľa potreby umožniť používať záložku, resp. čítacie okienko, odbúravať dvojité čítanie.
- Nestresovať, nezameriavať sa len na rýchlosť čítania, ale aj na kvalitu - t. z. kvalitu reprodukcie.
- Zadávať kratšie texty k čítaniu.
- Trénovať orientáciu v texte – napr. vyhľadávanie konkrétnych slov, viet v neznámom alebo málo známom texte.
- Nevyvolávať na hlasné a dlhé čítanie pred triedou.
- Viest k používaniu správnej techniky čítania.

- K domácej príprave dať čítať primerane dlhý text .
- Pred samotným čítaním vybrať z textu ťažké slová a precvičiť ich čítanie.
- Text, ktorý žiak číta, kontrolovať.
- Pred čítaním súvislého textu zaradiť rozcvičku čítanie písmen, slabík, slov.
- Viest' žiaka k tomu, aby si chyby v čítaní sám objavil a opravil.
- Pri povinnom čítaní zadávať len primerané časti diel, nezadávať príliš krátky časový limit na prečítanie.

MATEMATIKA

- Pri hodnotení striedavo využívať ústne i písomné odpovede.
- Opakovane žiaka motivovať a povzbudzovať k výkonu, čím získa sebaistotu.
- Vytvárať si na kartičkách vzory na riešenie jednotlivých algoritmov, na ktorých bude mať rozkrokované jednotlivé matematické postupy a naučiť žiaka pracovať s nimi.
- Tolerovať pomalšie tempo.
- Tolerovať pri písomnom nácviku matematických operácií chyby z nesprávneho podpísania čísel.
- Zadávať predtlačené kontrolné práce.
- Žiakovi umožniť dostatočný priestor na kontrolu práce.
- Pri kontrole spolupracovať so žiakom a viesť ho k zvládnutiu tejto činnosti.
- Slovné úlohy – nacvičiť istý typ (spolu, o viac, o menej, krát viac,...) nemeniť formuláciu zadania, zvýrazniť kľúčové slovo, čo máme vypočítať.
- Pri slovných úlohách v prípade potreby nesprávny krok žiakovi hneď opraviť.
- Rozlišovať chyby vzniknuté z nezvládnutého učiva a chyby vznikajúce chybným odpisom, zámenou poradia číslic, písmen, chybným zápisom číslic pod seba.
- Pracovné postupy rozplánovať na jednotlivé menšie kroky.
- Pri písomných prácach prispôbiť počet a náročnosť príkladov schopnostiam žiaka.
- V numerických úlohách používať jeden spôsob vypočítania, ktorý žiakovi vyhovuje, dovoliť používanie kalkulačky, tabuľku násobkov, premeny jednotiek... (ideálne, ak si žiak vyrobí svoj vlastný „vzorkovník“ z matematiky, ale i z jazykov).
- Pred skúšaním dať žiakovi podobné úlohy a príklady na domácu prípravu.
- Tolerovať používanie názoru na prstoch.

CUDZÍ JAZYK

- V cudzom jazyku u žiakov tolerovať nedostatočné rozlišovanie slov, s deficitmi v zrakovom vnímaní – nesprávny zápis slov, neschopnosť identifikovať slová v niekoľkoriadkových textoch. Dovoľiť prepisy slov „píš ako počuješ“.
- Výuku smerovať na verbálne osvojovanie si cudzieho jazyka, osvojenie si praktických vetných celkov – dorozumievanie sa v cudzine, (žiak si postupne zhotovuje slovník zaužívaných výrazov, pádových väzieb sloviess s predložkami, väzieb podstatných mien so slovesami, vetné konštrukcie, zaužívané frázy,...).
- Nie je vhodné vysvetľovať viac gramatických javov, pravidiel naraz – napr. jedno modálne sloveso, precvičiť a odtrénovať vo väzbách a postupne ďalšie.

- Farebne zobrazovať kmeň slova, gramatické kategórie, slovné druhy... Zápis textu do riadkov alebo prehľadných celkov s jednoduchou orientáciou na ploche.
- Nepostupovať k vyššej úrovni, pokiaľ nebola zvládnutá predchádzajúca.
- Nové slová si osvojovať vo väzbách, spájať obrázky so slovami, vyhľadávať slovné spojenia k situačným obrázkom, nové prvky napr. gramatického učiva hneď spájať s komunikáciou.
- Vyskúšať efektívnosť „sluchovej cesty“ pri vyučovaní.
- Zamerať sa na osvojovanie najdôležitejšej slovnej zásoby a slovných spojení, viet a fráz (možné je používať magnetofón, diktafón, prípadne žiak opakuje po učiteľovi).
- Písomnú formu výučby ponechať ako vedľajšiu.
- Používať čo najviac názornosti.
- Zvážiť skúšanie naučených slovíčok písomnou formou, chyby v zápise tolerovať, ak sú foneticky správne zapísané.
- Chyby opravovať zeleným perom, vhodné je využitie PC k samostatnej práci, taktiež na domácu prípravu.
- Nežiaдаť od žiaka doslovné preklady a skladanie viet z izolovane osvojených slovíčok
- Nežiaдаť od žiaka presné osvojenie a používanie všetkých gramatických pravidiel.
- Zamerať sa na schopnosť žiaka porozumieť jazyku a dohovoriť sa v bežných situáciách, učiť žiaka bežným nadpisom, krátkym pokynom (napr. stanica, obchod,...).
- Pri výučbe využívať jednoduché básničky, pesničky, porekadlá, hádanky, vtipy....
- Zamerať sa na správnu výslovnosť.
- Používať dopĺňovanie vhodných slov do viet (ústnou formou);
- Nedávať čítať dlhé a náročné texty.
- Odpovedať na základe otázok – pri reprodukcii súvislého textu využívať podporné otázky, resp. vypracovať pre žiaka štruktúrovanú osnovu.
- Trénovať reakcie na pokyny v cudzom jazyku bez prekladu do slovenského jazyka;
- Čítať slová ako celky – tzv. globálnou metódou.
- Využívať audio nahrávky k tréningu správnej výslovnosti
- Zhotoviť slovník zaužívaných výrazov a idiomov, pádových väzieb sloviess s predložkami, väzieb podstatných mien so slovesami...(zhotovenie realizuje žiak s priebežným usmerňovaním vyučujúceho).
- Podľa možnosti uprednostniť učebnice a pracovné zošity s výkladom v slovenčine;
- Vždy sa presvedčiť, či žiak porozumel zadaniu.

OSTATNÉ PREDMETY

- Alternatívne formy zisťovania vedomostí sú vhodné tiež v rámci ostatných predmetov;
- Kľúčové písomné práce písať s predĺženým časom (cca o 20 %) a redukciou úloh..
- Tolerovať pracovné, psychomotorické tempo, tempo písania, čítania, počítania.
- V náukových predmetoch zvýrazniť podstatné, naučiť pracovať s pojmovými mapami so zápisom pojmov, vzťahov a súvislostí, ktoré môže žiak v zjednodušenej forme používať aj pri vlastnej odpovedi (heslovitý záznam, možnosť dokresľovania...).

- Multisenzoriálny prístup vo výuke – používať pri výklade, pri osvojovaní si nového učiva čo najviac zmyslov (počúvaj-pozerať-hovor-napíš-ukáž).
- Nezadávať písomné práce, úlohy s obmedzeným časom, bleskovky, päťminútovky, alebo ich výsledky nehodnotiť.
- Skontrolovať porozumenie zadania, dovoliť žiakovi otázky aj v priebehu práce, písomky, priebežne usmerniť v prípade potreby v samostatnej práci.
- Zadanie rozdeliť na kratšie úseky, kontrolovať postup práce, nielen výsledok.
- Žiaka dopredu informovať o písaní písomnej práce, o obsahu a rozsahu písomnej práce.
- Pri krátkych, každodenných cvičeniach postupne zvyšovať nároky po zvládnutí predchádzajúcich cvičení.
- Ústretový, nápomocný prístup pri odpovediach, klásť pomocné otázky, nestresovať, nedávať priestor pre výsmech spolužiakov, poskytnúť možnosť odpovede mimo triedy.
- Častú motiváciu, povzbudenie a poskytnutie spätnej väzby.
- Systematický individuálny prístup, aby žiak postupne prebral učivo.
- Rozdelenie pokynov na menšie časti a podľa potreby každú z nich žiakovi zvlášť opakovať.
- Pri písomnom overovaní vedomostí voliť skôr práce menšieho rozsahu, testové formy, stručné odpovede. Časovo limitované práce sú menej vhodné, hodnotiť po verbálnom doskúšaní žiaka.
- Vo všetkých predmetoch tolerovať zníženú kvalitu písomného prejavu (do hodnotenia nezahrňovať chyby vznikajúce chybným odpisom, nedostatočnou úpravou, tolerovať zápis tlačnými písmenami...) uprednostniť kvalitu pred kvantitou.
- Preferovať ústny prejav, nenaliehať na pohotovú odpoveď, nápomocný prístup.
- Ponechať dostatok času na spracovanie a kontrolu písomných prác.
- Pomôcť žiakovi s porozumením textu.
- Tolerovať horšiu grafickú úpravu písomného prejavu.
- Častejšie využívať názor.
- Priebežne overovať správne pochopenie zadania.
- Pri odpovediach, kde je potrebné vedieť poučky naspamäť, voliť možnosť dopĺňovania textu poučky alebo formou testov s výberom možných odpovedí.
- Záujem žiaka o dané učivo vyvolávať tiež používaním rôznych vizuálnych pomôcok, farieb (fixky, kriedy,...), do výučby začleňovať názorné a praktické ukážky.
- U žiakov s ťažšou formou VPU tolerovať kopírovanie poznámok spolužiaka.

LOGOPEDICKÉ ODPORÚČANIA PRE PEDAGÓGOV PRI PRÁCI SO ŽIAKMI SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM

- Rozvíjať aj neverbálne zručnosti (orientácia, pamäť, jemná motorika, grafomotorika, sluchové a zrakové funkcie).

- Dávať pozor na preťaženie, psychickú únavu žiaka, poskytovať pravidelné prestávky na oddych, relax mimo lavice/triedy.
- Ideálny je menší detský kolektív.
- Zadávať stručné slovné pokyny v poradí, v akom majú byť vykonané, viackrát zopakovať inštrukciu.
- Ponechať dostatok času na porozumenie.
- Preformulovať, parafrázovať inštrukcie, používať jasné, priame požiadavky.
- Používať aktívne slovné väzby namiesto pasívnych ako aj kratšie, jednoduché vety.
- Overovať porozumenie zadania úloh priebežne počas žiakovej práce.
- Podporovať žiaka v tom, aby požiadal o vysvetlenie keď nerozumie.
- Spomaliť tempo reči - žiaci s oslabením vo verbálno – akustickej pamäti potrebujú viac času na súčasné spracovanie fonologického a sémantického aspektu slov v prúde reči.
- Akceptovať pretrvávajúce narušenie komunikačnej schopnosti žiaka ako v jeho rečovom prejave, tak aj v čítaní, kde pretrvávajú fonologická porucha, substitúcie, asimilácie hlások a artikulačná neobratnosť, kde žiak prispôsobuje výslovnosť pre neho ľahšie vysloviteľnej hláske – z toho môžu vyplývať chyby v čítaní i v písaní.
- Akceptovať nedostatky vo verbálnom vyjadrovaní žiaka – hľadať iné náhrady – výber viacerých možností odpovedí, v čo najväčšej miere podporovať verbálne vyjadrovanie žiaka vizualizáciou učiva prostredníctvom obrázkového materiálu, použitím pojmových máp, nápovedných tabuliek s daným precvičovaným gramatickým javom.
- Pomôcť s formuláciami (poskytnúť sémantické ako aj fonetické nápovede).
- Slovné odpovede brať citlivo, poskytnúť dostatok času, príp. ponúknuť slová, ktoré môže žiak použiť. Netrvať na presnom znení odpovede. Pri dysgramatizme poskytnúť správny tvar slova, používať pomocné otázky či osnovu.
- Nehodnotiť vonkajšiu stránku prejavu, zamerať sa na obsah.
- Rozvíjať slovnú zásobu, tvorbu viet, naratívne schopnosti, konverzačné schopnosti, fonematickú diferenciaciu, akusticko-verbálnu pamäť.
- Slovné odpovede brať citlivo, poskytnúť dostatok času, príp. ponúknuť slová, ktoré môže žiak použiť. Netrvať na presnom znení odpovede. Ak si žiak nevie vybaviť správne slovo, napovedať mu opisom významu slova, príp. prvou hláskou či slabikou.
- V písanom prejave nehodnotiť zámery hlások, nesprávne gramatické tvary slov, nesprávne časovanie a skloňovanie.
- Efektívne pre žiakov s dysfáziou sú online cvičenia, práca na počítači, edukačné webové portály.
- Pri písomnom skúšaní preferovať test – doplnenie, výber správnej odpovede, maximálne jedno či dvojslovnú odpoveď, nevyžadovať od žiaka celé vety. Vynechať alebo aspoň redukovat' časovo limitované skúšky (päťminútovky).
- Využívať pojmové mapy alebo grafy.

- Cudzí jazyk hodnotiť slovne, zamerať sa na frázy a konverzačné zručnosti, netrvať na gramatických pravidlách, akceptovať foneticky správne napísané slová, využívať vizuálnu podporu pri výučbe.
- Citlivo pristupovať ku klasifikácii a k pedagogickému hodnoteniu.

Skratky:

ADHD – porucha pozornosti spojená s hyperaktivitou

CPP – Centrum poradenstva a prevencie

IKT - informačno komunikačné technológie

IVP – Individuálny vzdelávací program

SZP – sociálne znevýhodnené prostredie

ŠkVP – školský vzdelávací program

ŠPT – školský podporný tím

VPU – vývinové poruchy učenia

ZŠ s MŠ – základná škola s materskou školou

6. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

6.1 Vzdelávacie oblasti ISCED 1

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

6.1.1 Jazyk a komunikácia

Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia tvoria učebné predmety zahrnuté do troch skupín, a **to vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a anglický jazyk.**

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

6.1.2 Matematika a práca s informáciami

Matematika na 1. stupni základnej školy rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripravuje ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Na veku primeranej úrovni rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov umožní všetkým žiakom na 1. stupni získať základy digitálnej gramotnosti. Cieľom je zoznámiť sa s používaním počítača a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiaci získajú základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov sa zoznámia s možnosťami kreslenia, tréovania počítania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií.

6.1.3 Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojím činnostným a bádateľským charakterom výučby umožňujú žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplyvujúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale najmä prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov.

Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom prírodovedy, ale aj prvouky prostredníctvom jej prírodovednej časti.

6.1.4 Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť obsahuje problematiku spojenú s postupným utváraním predstáv o priestore (bezprostredné miesto života) a čase (ročné obdobie, historické obdobie). Žiaci sa oboznamujú so spoločenským prostredím. Všímajú si svoje okolie, ľudí, kultúru, históriu, a to všetko vo vzájomných väzbách. Vytvára sa v nich záujem o krásy prírody, aj ľudské diela v blízkom či vzdialenejšom okolí. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, hľadajú príčiny fungovania spoločnosti. Postupné oboznamovanie sa so spoločenskými javmi sa realizuje spôsobom, ktorý u žiakov rozvíja aj procesúalnu stránku objavovania a skúmania. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, pochopil ich a snažil sa ich vysvetliť.

Výučba je postavená na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie problémov na základe osobných skúseností žiakov a úrovne ich kognitívnych schopností. Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie zvedavosti a skúmanie javov v bezprostrednom okolí žiaka. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom nielen vlastivedy, ale aj prvouky (spoločenskovedná časť). Vytvorenie spoločného predmetu, spájajúceho prírodovednú a spoločenskovednú zložku, však podporuje také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch vzdelávacích oblastiach.

6.1.5 Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa v primárnom vzdelávaní realizuje v povinnej voliteľných vyučovacích predmetoch etická výchova alebo náboženská výchova/náboženstvo. Predmet etická výchova sa zameriava na výchovu k prosociálnosti. Zvlášť dôležité na tomto stupni vzdelávania je venovať potrebný čas rozvíjaniu sebaúcty žiakov a úcty k iným, rozvoju sociálnych zručností orientovaných na interpersonálne vzťahy žiakov a na zvyšovanie ich odolnosti voči negatívnym sociálno-patologickým, či amorálnym vplyvom, ktoré stále viac zasahujú nižšie vekové kategórie žiakov.

Základným cieľom predmetu náboženská výchova/náboženstvo, je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

6.1.6 Človek a svet práce

V primárnom vzdelávaní vzdelávacia oblasť obsahuje návrhy pracovných činností a pracovných postupov, ktorými sú žiaci vedení k získaniu základných zručností z rôznych oblastí ľudskej práce.

Do vzdelávacej oblasti patrí vyučovacím predmetom pracovné vyučovanie, ktorý sa zameriava na

vytváranie praktických pracovných návykov žiakov, čím sa dopĺňa ich základné vzdelanie. Žiaci sa tak stretávajú s dôležitou zložkou nevyhnutnou pre uplatnenie sa človeka v reálnom živote a na trhu práce. Spoznávajú a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania a prípravy jedál, ľudové tradície a remeslá, povolania a získavajú prvé skúsenosti zo sveta práce.

6.1.7 Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja ich kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa, krajiny, čím sa u neho rozvíja povedomie kultúrnej identity, ale súčasne aj interkultúrne kompetencie.

V primárnom vzdelávaní je cieľom kontinuálne rozvíjať vrodené a prirodzené predpoklady žiakov a pozitívne stimulovať sklony k hravosti a spontánnosti. Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom vyučovacích predmetov výtvarná a hudobná výchova. Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s nástrojmi a materiálmi. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít žiak získava príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor pre vlastnú sebarealizáciu. Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

6.1.8 Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť poskytuje v primárnom vzdelávaní žiakom priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využitelných v pohybových aktivitách vo voľnom čase. Oblasť sa zameriava na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života, starostlivosťou o svoje zdravie a pohybovou aktivitou. Realizuje sa vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorého najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu.

Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje motorický vývin žiakov. Dôraz sa kladie na individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní obsahu, ako i pri hodnotení žiakov. Dôležité je motivovať žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri rešpektovaní vlastných individuálnych predpokladov.

6.2 Prierezové témy ISCED 1

Rýchlo sa meniaci realita súčasnej globalizovanej spoločnosti, s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami.

V primárnom vzdelávaní majú prierezový charakter nasledujúce témy: **Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Enviromentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke a Ochrana života a zdravia.**

Predpísané prierezové témy sú zakomponované do jednotlivých predmetov a v učebných osnovách či tematických výchovno-vzdelávacích plánoch sú zreteľne vyznačené.

6.2.1 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Formy uplatnenia:

- prelína sa každým predmetom a každodenným životom v škole. Cielene je včlenená do predmetov etická výchova, náboženská výchova, a v rámci triednických hodín.

- blokové vyučovanie: návšteva polície, návšteva vojska v rámci Dni otvorených dverí armády SR v Liptovskom Mikuláši, návšteva hasičov – beseda

6.2.2 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na 1. stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

6.2.3 Environmentálna výchova

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznať hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- rozpoznať hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- podieľal sa aktívne na zveľaďovaní životného prostredia školy a jej okolia;
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskomnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

Charakteristika prierezovej témy

Environmentálna výchova vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov medzi organizmami a vzťahom človeka k životnému prostrediu. Ide o rozvíjanie a najmä pochopenie nevyhnutného prechodu k udržateľnému rozvoju spoločnosti, ktorý umožňuje sledovať a uvedomovať si dynamicky sa vyvíjajúce vzťahy medzi človekom a prostredím, kde sú vzájomne prepojené aspekty

ekologické, ekonomické a sociálne. Na realizácii prierezovej témy sa podieľajú viaceré vzdelávacie oblasti (učebné predmety). Vzájomným prepojením, rozšírením, upevňovaním a systematizáciou

vedomostí, špeciálnych návykov a zručností upozorňujeme žiakov na súvislosti medzi poznatkami, ktoré si už osvojili na pochopenie problematiky zo širšieho pohľadu. Len tak

dokážu skutočne pochopiť globálne problémy. Pochopenie je základnou podmienkou aktívneho prístupu žiakov k efektívnej ochrane a udržateľnému stavu životného prostredia.

Prierezové témy sú dôležitým prvkom vo vzdelávaní a podieľajú sa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt.

Vzdelávacia oblasť Príroda a spoločnosť poskytuje ucelený elementárny pohľad na okolitú prírodu a prostredie. Učí pozorovať, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k životnému prostrediu. V maximálnej miere využíva priame pozorovanie žiakov okolitého prostredia, ktoré výrazne ovplyvňuje emocionálnu stránku osobnosti jedinca.

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda zdôrazňuje pochopenie objektívnej platnosti základných prírodných zákonitostí, dynamických súvislostí od ekosystémov po biosféru ako celku, postavenie človeka v prírode a komplexnú funkciu ekosystémov vo vzťahu k ľudskej spoločnosti.

Vzdelávacie oblasti Človek a spoločnosť a Človek a hodnoty sa zameriavajú na súvislosti medzi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálnymi prístupmi k riešeniu problematiky a poukazujú na ďalšie princípy udržateľnosti rozvoja (medziľudské vzťahy, spolupráca v rozmanitosti, odstraňovanie chudoby, chorôb, znižovanie rozdielov medzi ľuďmi, zaistenie dôstojného života ľudí.).

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb rieši problematiku vplyvu prostredia na vlastné zdravie a na zdravie iných. V súvislosti s problémami súčasného sveta poukazuje aj na dôležitosť starostlivosti o životné prostredie pri organizovaní masových športových podujatí.

Dôležitú úlohu v prierezovej téme zastupujú informačno-komunikačné technológie, ktoré umožňujú využívať aktuálne údaje o stave životného prostredia a možnosť simulovať určité udalosti. Komunikačné technológie podnecujú záujem o spôsoby riešenia ekologických problémov, umožňujú nadväzovať kontakty v tejto oblasti a vymieňať si informácie v rámci republiky, krajín EÚ a sveta.

Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra poskytuje mnoho príležitostí na zamyslenie sa nad vzťahom človeka a životného prostredia, na uvedomenie si prírodného a sociálneho prostredia ako zdroja inšpirácie pre vytváranie kultúrnych a umeleckých hodnôt a na vnímanie estetických kvalít životného prostredia.

Formy uplatnenia:

- na BK a ÚC – je rozpracovaná v pláne koordinátora environmentálnej výchovy

6.2.4 Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplyva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom **Mediálnej výchovy** je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakovi príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

Formy uplatnenia:

- Ako integrovaná súčasť predmetov slovenský jazyk a literatúra, prvouka,

- prírodoveda, vlastiveda, cudzí jazyk, hudobnej výchove, výtvarnej výchove, etickej výchove, v záujmových útvaroch
- ako súčasť informatickej výchovy

6.2.5 Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii **Multikultúrnej výchovy** sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

Formy uplatnenia:

- ako integrovaná súčasť predmetov etická výchova, cudzie jazyky, výtvarná výchova, vlastiveda, hudobná výchova, náboženská výchova, slovenský jazyk,
- projektové vyučovanie, vyučovanie v bloku, mimoškolské aktivity- Lucia, Vianoce, Morena, Fašiangy, pletenie šibákov a pečenie medovníkov

6.2.6 Regionálna výchova a ľudová kultúra

Prierezová téma **Regionálna výchova a ľudová kultúra** úzko súvisí s prierezovou témou **Multikultúrna výchova**, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesualnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Veľký priestor na začlenenie uvedenej prierezovej témy je aj v záujmovej činnosti – divadelný krúžok, ZÚ Čarujeme s kreativitou... Do školy prizývame hostí, ktorí sa venujú tradičnej ľudovej tvorbe a priamo ich učia vyrábať zaujímavé výrobky – z prútia /košíky, korbáče na veľkonočnú šibačku, ako aj výrobky zo slamy a iných prírodných materiálov.

Žiacke práce sú prezentované na rôznych podujatiach – veľkonočná a vianočná burza – akcia sa pripravuje v spolupráci s Obcou Ľubľa. Pravidelne v škole robíme výstavy žiackych prác.

6.2.7 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom **Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke** je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

6.2.8 Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy **Ochrana života a zdravia** je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. Na 1. stupni sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier. Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa raz ročne v trvaní 4 hodín, slúžia na praktické osvojenie si učiva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

6.3 Vzdelávacie oblasti ISCED 2

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov, a tým aj kooperáciu v rámci jednotlivých predmetov.

6.3.1 Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria vyučovacie predmety zahrnuté do troch skupín, a to **vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a cudzie jazyky**.

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote, podporuje otvorenejší prístup k ľuďom, umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvára podmienky na spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania, a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

6.3.2 Matematika a práca s informáciami

Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami, ktorú tvoria vyučovacie predmety **matematika** a **informatika**, je v rámci nižšieho stredného vzdelávania založená predovšetkým na aktívnych činnostiach (práca s objektmi, aplikácia poznatkov v reálnych situáciách). Poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné v praktickom živote a umožňuje tak získavať matematickú gramotnosť.

Rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Učí tvoriť hypotézy a tvrdenia podložiť argumentmi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracúvaniu a uloženiu informácií.

6.3.3 Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa prioritne zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, ktorá je súčasťou základného vzdelania. Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti prírodných vied je hlbšie pochopenie prírodných procesov, k čomu sa dospeje prostredníctvom cielených žiackych činností, v ktorých dominujú bádateľské aktivity. Pre všetky prírodovedné predmety je spoločným cieľom a úlohou budovanie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.

Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu medzi predmetmi **fyzika, chémia, biológia, geografia**, ale aj matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

6.3.4 Človek a spoločnosť

Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety **dejepis**, **geografia** s jej **humánnou zlozkou** a **občianska náuka** spolu s príslušnými témami, ktoré sú prítomné aj v iných vzdelávacích oblastiach. Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore. Poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú funkčné znalosti a spôsobilosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne i o ostatných regiónoch Slovenska. Žiaci sú vedení k pochopeniu vlastného miesta a úlohy v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym a krajine, v ktorej žijú.

Vzdelávacia oblasť otvára priestor na kultivovanie individuálnych a spoločenských kompetencií. Učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok a prispieva ku kritickému mysleniu žiakov. Súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu. Centrálnou kategóriou vzdelávacej oblasti je rozvíjanie, korigovanie a kultivovanie historického vedomia žiakov z potrieb prítomnosti, k čomu prispievajú všetky tri vyučovacie predmety, ktoré ju vytvárajú. Aj preto kľúčovú úlohu zohrávajú medzipredmetové vzťahy, ktoré treba kontinuálne metodicky aplikovať v podobe prierezových modelov vo výučbe jednotlivých predmetov.

6.3.5 Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zároveň podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život, pre vytváranie harmonických a stabilných vzťahov v rôznych sociálnych skupinách – v rodine, na pracovisku, v spoločnosti.

Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje v povinne voliteľných učebných predmetoch etická výchova a náboženská výchova/náboženstvo.

Predmet **etická výchova** sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Zvlášť dôležité je rozvíjať sebaúctu a úctu k iným, interpersonálne sociálne zručnosti a zvyšovať odolnosť žiakov voči negatívnym sociálno-patologickým či amorálnym vplyvom.

Základným cieľom predmetu **náboženská výchova/náboženstvo** je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

6.3.6 Človek a svet práce

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce zahŕňa návrhy širokého spektra pracovných činností a technológií, ktorými sú žiaci vedení k získaniu psychomotorických zručností a poznatkov z rôznych oblastí reálneho života a sveta práce.

Predmet **technika** je zameraný na zložitejšie pracovné činnosti a technológie, na samostatnú a tímovú prácu žiakov. Žiaci sú vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach. Spoznávajú trh práce aj z hľadiska ich budúcej profesijnej orientácie. Prichádzajú do priameho kontaktu s technikou v jej rozmanitých podobách a v širších súvislostiach. Predmet poskytuje žiakom priestor a príležitosť na primeraný rozvoj ich tvorivého technického myslenia. Obsah je zameraný na budovanie vzťahu žiakov k technike, k jej bezpečnému používaniu a k bezpečnej práci s technikou. Žiaci spoznávajú reálne podmienky trhu práce, moderné stroje a zariadenia, funkciu základných bytových inštalácií. Sú vedení ku konštruovaniu a zhotovovaniu primeraných výrobkov a k poznaniu základných technických materiálov a technológií. Podľa svojich podmienok (materiálno-technických a personálno-odborných) škola môže v predmete technika vyučovať tematický celok *ekonomika domácnosti*, ktorý obsahuje témy: *plánovanie a vedenie domácnosti, svet práce, domáce práce a údržba domácnosti, ručné práce, rodinná príprava, pestovateľské práce a chovateľstvo*. Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce tak vhodne dopĺňa sústavu vzdelávacích oblastí o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v reálnom živote a v spoločnosti.

6.3.7 Umenie a kultúra

Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom predmetov výtvarná výchova a hudobná výchova. Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vybraných médií vizuálneho, dramatického, hudobného umenia a písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Obsah vzdelávacej oblasti tak prispieva k formovaniu vizuálnej, mediálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti a tvorivosti žiaka. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa a krajiny, čím sa rozvíja vedomie kultúrnej identity. Formujú sa multikulturálne a komunikačné kompetencie. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít sú pre žiakov vytvorené príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor na jeho sebarealizáciu. V tvorivých, umeleckých alebo hudobných činnostiach majú žiaci možnosť vyjadrovať svoje predstavy, a to vyjadrovacími formami (jazykom) jednotlivých umení.

Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s vyjadrovacími prostriedkami vizuálnych umení. V tvorivom procese dochádza ku kvalitatívnej zmene, detskú spontánnosť postupne nahrádza dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť spojená s pribúdaním vedomej operatívnej a názorovej samostatnosti.

Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

6.3.8 Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Oblasť sa zameriava na základné informácie, súvisiace so zdravým spôsobom života a pohybovou aktivitou.

Realizuje sa učebným predmetom **telesná a športová výchova**, ktorej najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu. Telesná a športová výchova spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využitelnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti.

Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus.

Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako aj pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

6.4 Prierezové témy ISCED 2

Rýchlo sa meniacia realita súčasnej globalizovanej spoločnosti s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov⁴ alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami.

V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy: **Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia.**

6.4.1 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** sa prelína celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

6.4.2 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

6.4.3 Environmentálna výchova

Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vede žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznať a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

6.4.4 Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplyva na vývin osobnosti a socializáciu detí a mladých ľudí. Médiá sú integrálnou súčasťou každodenného života žiakov, pričom výrazne ovplyvňujú ich správanie, utváranie hodnôt a životný štýl. Hlavným cieľom prierezovej témy **Mediálna výchova** je rozvoj (postupné zvyšovanie úrovne) mediálnej gramotnosti žiakov – schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá. Na 2. stupni základnej školy je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. Dôraz sa kladie na rozvíjanie

kritického myslenia; vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

6.4.5 Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a s ich príslušníkmi dokážu konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva.

S prierezovou témou **Multikultúrna výchova** úzko súvisí **regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra**, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia. Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa môže realizovať ako súčasť učebných predmetov – výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia alebo prostredníctvom voliteľných predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis a podobne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

6.4.6 Ochrana života a zdravia

Prierezová téma **Ochrana života a zdravia** sa na druhom stupni realizuje v rámci vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Účelové cvičenia sa realizujú 2 razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a jar.

Zámerom tejto prierezovej témy je nasmerovať žiakov k ochrane svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života.

Ochrana života a zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

III. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorňý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiaka

a) sebahodnotenie žiaka - súčasťou každej vyučovacej aj výchovnej činnosti by malo byť žiakovo sebahodnotenie. Požadovaným stavom je, aby každý pedagogický zamestnanec dbal na využívanie sebahodnotenia žiakov. Vlastné hodnotenie má byť dôsledné – s vyjadrením vlastnej žiakovej reflexie – čo sa mu podarilo, nepodarilo, v čom chce dosiahnuť zlepšenie.

b) hodnotenie žiaka učiteľom

Jeho cieľom je

- poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.
- ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami podľa jasne zadaných pravidiel

Zásady hodnotenia:

- pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov vychádzať z platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu - Metodického pokynu 22/2011 – R, na hodnotenie žiakov základnej školy a Metodického pokynu 19/2015 na hodnotenie žiakov ŠZŠ
- dbať na to, aby prostredníctvom hodnotenia neboli žiaci rozdeľovaní na úspešných a neúspešných
- hodnotiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých sa dá sledovať osobný

- posun žiaka
- Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon
- odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania

Hodnotenie

Povinné:

- Vedomosti a zručnosti, ktoré vyžadujú obsahové a výkonové štandardy jednotlivých predmetov
- Vybrané písomné práce z jednotlivých predmetov
- Projekty - tvorba aj schopnosť prezentovať tému podľa výberu vyučujúceho
- používaná hodnotiacia škála

100% - 90% = 1 (výborný)

89% - 75% = 2 (chválitebný)

74% - 55% = 3 (dobrý)

54% - 40% = 4 (dostatočný)

39% - 0% = 5 (nedostatočný).

Možnosť modifikácie škály na základe rozhodnutia vyučujúceho – podľa typu a náročnosti zadávaných úloh.

Voliteľné – vychádzame z toho, čo je obsahom vzdelávania v jednotlivých ročníkoch.

- Návrh triedneho poriadku
- Triedny, resp. školský časopis – príspevky
- Zapojenie sa do ročníkového projektu
- Výsledky zo súťaží
- Atlas rastlín
- Rôzne iné žiacke práce, portfóliá....

PR na svojom zasadnutí dňa 30.8.2021 prerokovala systém hodnotenia žiakov navrhnutý a odsúhlasený členmi PR na úvodných zasadnutiach metodických orgánov v zmysle platného metodického pokynu 22/2011 – R a MP 19/2015, predložený vedúcimi MZ a PK nasledovne:

a) hodnotenie v 1. roč.: slovné hodnotenie

b) v 2. – 4. ročníku: hodnotenie kombináciou klasifikácie a slovného hodnotenia. SJL, ANJ, MAT, PVO, PDA, VLA budú hodnotené klasifikáciou, predmety ANJ JollyPhonics, PVC, IFV, HUV, VYV, TEV, ŠKOLIENKA, Hrdinovia dejín budú hodnotené slovne.

Predmety ETV a NBV sa hodnotia slovne a na vysvedčení sa v týchto predmetoch uvedie absolvoval /a/,

c) v 5. – 9. ročníku: hodnotenie všetkých náukových predmetoch klasifikáciou vrátane OBN, INF a výchovné predmety VYV, TSV, THD, HUV a FIG slovné - slovným komentárom podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ a usmernenia MŠVVaŠ SR na hodnotenie žiakov v čase mimoriadnej situácie z apríla 2020.

Predmety ETV a NBV sa hodnotia slovné a na vysvedčení sa v týchto predmetoch uvedie absolvoval /a/,

d) hodnotenie žiakov s MP - ako bežní žiaci v 1. – 9. ročníku,

e) úprava hodnotenia, ktorá spočíva v zavedení váhy známky pri sumatívnom hodnotení - pri hodnotení žiaka v jednotlivých klasifikačných obdobiach budú v 1. – 3. ročníku mať všetky známky rovnakú váhu; v 4. – 9. ročníku bude pri sumatívnom hodnotení braná rozdielna hodnota váhy známky.

Pri hodnotení žiakov so zdravotným znevýhodnením budeme vychádzať z Metodického pokynu č. 22/2011, Príloha č. 2 k metodickému pokynu.

Pri hodnotení žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia - dyslexia, dysgrafia, dysortografia, dyskalkúlia, porucha percepcie a motoriky - neklasifikovať grafické prejavy, pri poruchách dyslexia, dysgrafia neznámkovať diktáty, uvádzať len počet chýb, vyzdvihnúť osobný posun žiaka v prípade zníženia počtu chýb, predmety /S JL, MAT/ hodnotiť pri súhrnej klasifikácii známku, pri všetkých poruchách dôsledne dodržiavať pokyny a závery zo správ z jednotlivých odborných vyšetrení, prihliadať na ŠPU a aktuálne pokyny týkajúce sa začlenených žiakov. Hodnotenie sa uskutočňuje v zmysle platných metodických pokynov.

Podrobnejšie sa zásady hodnotenia budú prerokovávať na zasadnutiach metodických orgánov (počty chýb v diktátoch – známka, % - tuálna úspešnosť – známka/hodnotenie.

Riaditeľka školy po prerokovaní v PR školy určila nasledovný spôsob pravidelnej informácie rodičov o hodnotení výsledkov žiakov:

- zapisovať pravidelne všetky známky do klasifikačného záznamu
- zapisovať známky do internetovej žiackej knižky(IŽK)/žiackej knižky papierovej (podľa požiadavky rodičov), pravidelne overovať kontrolu IŽK/ŽK rodičmi žiakov
- informácie o VV výsledkoch podávať na triednych RZ, na triednych konzultáciách, výpismi známk z KZ, informáciou o neuspokojivých VV výsledkoch podávať priebežne, aby sa čo najskôr zabezpečila náprava.

2. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie je podrobne rozpracované vo vnútornom a pracovnom poriadku školy. Vychádza z výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy, úspešnosť v súťažiach a pod.) Sledovanie pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa.

Hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v súlade s § 70 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a pracovným poriadkom školy vo veci hodnotenia v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.. Meracie nástroje tvoria samostatnú prílohu pracovného poriadku školy.

Kritériá na oceňovanie pedagogických zamestnancov, na udeľovanie odmienn a osobných

príplatkov sú súčasťou kolektívnej zmluvy.

3. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Legislatívny rámec: Zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch - § 40 odst. 4. Požiadavky na vzdelávanie PZ sú riešené koncepčne, vychádzajú z potrieb školy, jej zámerov a cieľov a podrobne sú rozpracované v pláne profesijného rozvoja.

4. Autoevalvácia školy

<u>Nástroje na hodnotenie školy</u>	<u>časový harmonogram</u>
hodnotenie každého PZ	1 x ročne - do 31. augusta
hospitácie (vedenie školy, vzájomné)	priebežne
správy od zástupcu riaditeľa	priebežne
vedomostné testy	podľa harmonogramu
metóda rozhovoru (s učiteľmi, s rodičmi)	priebežne
inšpekčné správy (správa ŠŠI)	po inšpekcii

vlastné pozorovanie	priebežne
dotazníkový prieskum (klíma školy - pre učiteľov, pre rodičov, pre žiakov)	1 x za 3roky
prehľady o správaní žiakov (ped. rady)	4 x ročne
výsledky žiakov (v súťažiach, olympiádach)	priebežne
rozbór dokumentácie učiteľov (triednych kníh, triednych výkazov, tematických výchovno-vzdelávacích plánov., predpísaných písomných prác)	priebežne
rokovanie pedagogickej rady	6 x ročne
súhrnná správa za príslušný šk. rok	1 x ročne
sledovanie odborného rastu učiteľov	priebežne
prezentácia školy v médiách	priebežne
správy výchovnej poradkyne a koordinátora prevencie, správy vedúcich metodických orgánov	1 x ročne 1 x ročne
revízne správy odborných firiem	revízia podľa plánu

Legislatívny základ: Zákon 596, Školský zákon 245/2008, 138/2019 v znení neskorších predpisov a aktuálne vyhlášky

Ciele sebahodnotenia školy:

- vytváranie profesionálneho tímu a odborný rast pedagogických pracovníkov
- zvyšovanie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu a úroveň plnenia cieľov iŠVP a iŠkVP
- spokojní žiaci i rodičia
- zvyšovanie úrovne manažérskych schopností členov vedenia školy
- efektívne hospodárenie školy
- rozširovanie spolupráce rodičov so školou

Hlavné oblasti vlastného hodnotenia školy:

- podmienky ku vzdelávaniu
- priebeh vzdelávania – proces výchovy a vzdelávania
- spolupráca s rodičmi, vplyv vzájomných vzťahov na vzdelávanie
- výsledky vzdelávania žiakov a študentov
- riadenie školy, kvalita personálnej práce, kvalita ďalšieho vzdelávania pedagog. pracovníkov
- úroveň výsledkov práce školy vzhľadom k podmienkam a ekonomickým zdrojom

Kritéria vlastného hodnotenia:

- organizácia a image školy
- úroveň pedagogického zboru
- výsledky vedomostných testov a testov výkonnosti a zručností
- rozbor a hodnotenie vyučovacích hodín
- stav pedagogickej dokumentácie - učitelia
- riešenie výchovných problémov
- vzťahy v škole (učiteľ - žiak, učiteľ - rodič, učiteľ – učiteľ, učiteľ - vedenie)
- prístup k žiakom so ZZ
- technický stav, predpisy, dokumentácia – vedenie školy
- plnenie rozpočtu a záväzných ukazovateľov

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

Ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe a ich reálnosť a stupeň dôležitosti. Posúdenie toho, ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe aj v školskom vzdelávacom programe. Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.

UČEBNÉ PLÁNY

Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským 2023/2024

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet / ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	5	5	4	5	5
	Slovenský jazyk (RU)			1				1		
	Školienska		1							
	Anglický jazyk		1	3	3	3	3	3	3	3
	Ruský jazyk							2	2	2
	Anglický jazyk – Jolly Phonics	1	1	1						
Človek a príroda	Prvouka	1	2							
	Prírodoveda			1	2					
	Fyzika						2	1	2	1
	Chémia							2	2	1
	Biológia					2	1	2	1	1
	Biológia (RU)						1			
Človek a hodnoty	Etická vých./nábož. vých.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4	5
	Matematika (RU)					1	1	1	1	
	Informatika			1	1	1	1	1	1	1
	Práca s informáciami a komunikácia					1				
	Finančná gramotnosť									1
Človek a spoločnosť	Vlastiveda			1	2					
	Hrdinovia dejín				1					
	Dejepis					1	1	1	1	2
	Geografia					2	1	1	1	1
	Geografia (RU)						1			1
	Občianska náuka						1	1	1	1
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie			1	1					
	Technika					1	1	1	1	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2	2	1	1	1	1	1	1	1
	Hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	
	Mediálna výchova					1	1			
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Telesná a športová výchova (RU)	1								
Povinné hodiny spolu		20	20	23	25	24	25	26	27	25
Voliteľné hodiny		2	3	2	1	3	4	4	3	5
Hodiny spolu		22	23	25	26	27	29	30	30	30

LEGENDA: (RU) – rozširujúce vyučovanie predmetu

ŠKO, ANJ, ANJ – JP, HRD, IFP, MDV, RUJ, FIG – voliteľný predmet

ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN PRE 1. ROČNÍK V ŠKOLSKOM ROKU 2023 - 2024

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	9
	Anglický jazyk – Jolly Phonics	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4
Človek a príroda	Prvouka	1
Človek a hodnoty	Etická vých./ náboženská vých.	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2
	Hudobná výchova	1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2
	Telesná a športová výchova	1
Spolu		22

ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN PRE 2. ROČNÍK V ŠKOLSKOM ROKU 2023 - 2024

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8
	Anglický jazyk	1
	Anglický jazyk – Jolly Phonics	1
	Školienska	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4
Človek a príroda	Prvouka	2
Človek a hodnoty	Etická vých./ náboženská vých.	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2
	Hudobná výchova	1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2
Spolu		23

ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN PRE 3. ROČNÍK V ŠKOLSKOM ROKU 2023 - 2024

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	7
	Slovenský jazyk a literatúra (RU)	1
	Anglický jazyk	3
	Anglický jazyk – Jolly Phonics	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4
	Informatická výchova	1
Človek a príroda	Prírodoveda	1
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	1
Človek a hodnoty	Etická vých./ náboženská vých.	1
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1
	Hudobná výchova	1
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2
Spolu		25

ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN PRE 4. ROČNÍK V ŠKOLSKOM ROKU 2023 - 2024

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	7
	Anglický jazyk	3
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4
	Informatická výchova	1
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	1
Človek a príroda	Prírodoveda	2
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	2
	Hrdinovia dejín	1
Človek a hodnoty	Etická vých./ náboženská vých.	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1
	Hudobná výchova	1
Zdravie a pohyb	Telesná výchova	2
Spolu		26

ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN PRE 5. ROČNÍK V ŠKOLSKOM ROKU 2023 - 2024

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5
	Anglický jazyk	3
Človek a príroda	Biológia	2
Človek a spoločnosť	Dejepis	1
	Geografia	2
Človek a hodnoty	Etická výchova náboženská výchova	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4
	Matematika (RU)	1
	Informatika	1
Voliteľný predmet	Práca s inform. a komunikácia	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1
	Hudobná výchova	1
	Mediálna výchova	1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2
Človek a svet práce	Technika	1
Spolu:		27

ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN PRE 6. ROČNÍK V ŠKOLSKOM ROKU 2023 – 2024

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5
	Anglický jazyk	3
Človek a príroda	Biológia	1
	Biológia (RU)	1
	Fyzika	2
Človek a spoločnosť	Dejepis	1
	Geografia	1
	Geografia (RU)	1
	Občianska náuka	1
Človek a hodnoty	Etická výchova náboženská výchova	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4
	Matematika (RU)	1
	Informatika	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1
	Hudobná výchova	1
	Mediálna výchova	1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2
Človek a svet práce	Technika	1
Spolu:		29

ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN PRE 7. ROČNÍK V ŠKOLSKOM ROKU 2023 - 2024

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	4
	Slovenský jazyk a literatúra (RU)	1
	Anglický jazyk	3
	Ruský jazyk	2
Človek a príroda	Fyzika	1
	Chémia	2
	Biológia	2
Človek a spoločnosť	Dejepis	1
	Geografia	1
	Občianska náuka	1
Človek a hodnoty	Etická výchova / nábož. výchova	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4
	Matematika (RU)	1
	Informatika	1
Človek a svet práce	Technika	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1
	Hudobná výchova	1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2
Spolu: 30 hodín		30

ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN PRE 8. ROČNÍK V ŠKOLSKOM ROKU 2023 – 2024

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5
	Anglický jazyk	3
	Ruský jazyk	2
Človek a príroda	Fyzika	2
	Chémia	2
	Biológia	1
Človek a spoločnosť	Dejepis	1
	Geografia	1
	Občianska náuka	1
Človek a hodnoty	Etická výchova / nábož. výchova	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4
	Matematika (RU)	1
	Informatika	1
Človek a svet práce	Technika	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1
	Hudobná výchova	1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2
Spolu: 30 hodín		30

ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN PRE 9. ROČNÍK V ŠKOLSKOM ROKU 2023- 2024

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5
	Anglický jazyk	3
	Ruský jazyk	2
Človek a príroda	Fyzika	1
	Chémia	1
	Biológia	1
Človek a spoločnosť	Dejepis	2
	Geografia	1
	Geografia	1
	Občianska náuka	1
Človek a hodnoty	Etická výchova / nábož. výchova	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5
	Finančná gramotnosť	1
	Informatika	1
Človek a svet práce	Technika	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2
Spolu: 30 hodín		30

ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN PRE ŽIAKOV S ŤAŽKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM – (ISCED 1) PRE 2. ROČNÍK – A variant - V ŠKOLSKOM ROKU 2023-2024

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8
	Anglický jazyk	1
	Anglický jazyk – Jolly Phonics	1
	Školenka	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4
Človek a príroda	Prvouka	2
Človek a hodnoty	Etická vých./ náboženská vých.	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2
	Hudobná výchova	1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2
Spolu		23

**ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO
POSTIHNUTIA S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM – (ISCED 1) PRE 5.
ROČNÍK – A variant - V ŠKOLSKOM ROKU 2023-2024**

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	6
Človek a príroda	Biológia	2
Človek a spoločnosť	Dejepis	1
Príroda a spoločnosť	Vecné učenie	3
Človek a hodnoty	Etická výchova náboženská výchova	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5
	Informatika	2
	Práca s inform. a komunikácia	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2
	Hudobná výchova	1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2
Človek a svet práce	Technika	1
Spolu:		27

ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM – (ISCED 1) PRE 7. ROČNÍK – A variant - V ŠKOLSKOM ROKU 2023-2024

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	7
	Ruský jazyk	2
Človek a príroda	Fyzika	1
	Chémia	2
	Biológia	2
Človek a spoločnosť	Dejepis	1
	Geografia	1
	Občianska náuka	1
Človek a hodnoty	Etická výchova / nábož. výchova	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5
	Informatika	1
Človek a svet práce	Technika	1
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	2
	Hudobná výchova	1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2
Spolu:		30

ŠKOLSKÝ UČEBNÝ PLÁN PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM – (ISCED 1) PRE 8. ROČNÍK – B variant - V ŠKOLSKOM ROKU 2023-2024

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	7
Príroda a spoločnosť	Vecné učenie	3
Človek a hodnoty	Etická výchova / nábož. výchova	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5
	Informatika	1
Človek a svet práce	Technika	2
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	4
	Hudobná výchova	1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2
Spolu:		26

POZNÁMKY:

Voliteľné hodiny sme v ŠkVP riešili nasledovne:

- a) budeme využívať na rozšírenie, upevnenie, dôkladnejšie precvičenie učiva, využívanie regionálnych prvkov, prierezových tém.

V súlade s vyhláškou MŠ SR č. 344/2023 Z. z. o základnej škole, ktorou sa mení vyhláška č. 223/2022 Z. z. o základnej škole realizujeme organizáciu výchovnovzdelávacieho procesu nasledovne:

1. Vyučovacia hodina má 45 minút. Vyučujúci si môžu zvoliť aj vlastnú organizáciu vyučovania, napr. vyučovacie bloky. Pri organizovaní vyučovania iným spôsobom, ako vo vyučovacích hodinách, súvisiacim s výchovno-vzdelávacou činnosťou určí škola dĺžku prestávok podľa charakteru činnosti s prihliadnutím na základné fyziologické, psychické a hygienické potreby žiakov.

Rozdelenie hodín do ročníkov je v právomoci školy. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola zistí, podľa akého školského vzdelávacieho programu sa žiak vzdelával na predchádzajúcej škole a zabezpečí zosúladenie jeho vedomostí, zručností a postojov so svojím vlastným vzdelávacím programom spravidla v priebehu jedného roka.

2. Dodržiavame najvyšší počet žiakov v triede:

- 25 žiakov v triede prvého až štvrtého ročníka,
- 29 žiakov v triede piateho, šiesteho, ôsmeho a deviateho ročníka,
- Vo ôsmom ročníku máme spolu 29 žiakov, ktorí sú rozdelení v triede VIII. A – 14 žiakov a v triede VIII. B – 15 žiakov. V danom ročníku je 12 žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, zriaďovateľ povolil nižší počet žiakov v triede na základe § 29 ods. 16 d).

3. Triedu podľa charakteru vzdelávacieho programu delíme na skupiny, počet skupín a počet žiakov v skupine určujeme spravidla podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činností žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce:

a) na vyučovanie povinne voliteľného predmetu **náboženská výchova alebo etická výchova** spájame žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárame skupiny s najvyšším počtom žiakov **20**. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, spájame do skupín aj žiakov rozličných ročníkov (etická výchova, evanjelické náboženstvo). Ak si žiak vyberie predmet, navštevuje ho bez zmeny počas celého školského roka.

b) na vyučovanie predmetu **anglický jazyk a ruský jazyk** delíme triedy prevyšujúce počet 17 žiakov na skupiny s najvyšším počtom 17 žiakov;

c) na základe návrhu pedagogickej rady riaditeľka školy schválila v ŠkVP časovú dotáciu cudzích jazykov nasledovne:

5., 6. ročník – 3 hodiny prvý cudzí jazyk, 0 hodín druhý cudzí jazyk;

7., 8., 9. ročník – 3 hodiny prvý cudzí jazyk, 2 hodiny druhý cudzí jazyk;

d) na vyučovanie predmetu **informatika** triedu delíme na skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac **17** žiakov.

e) **telesná výchova** v prvom ročníku až štvrtom ročníku vyučujeme pre chlapcov a dievčatá spoločne. Triedy na druhom stupni školy delíme alebo spájame na skupiny chlapcov a skupiny dievčat toho istého ročníka. Najvyšší počet žiakov v skupine je **25**. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, možno do skupín spájať aj žiakov rozličných ročníkov a na základe informovaného súhlasu rodičov je možné zaradiť takéto hodiny v rozvrhu na nultú hodinu;

f) v súlade s úlohami Národného programu prevencie obezity zapájame deti a žiakov aj do záujmových útvarov športového zamerania, aby sme ich motivovali k pohybovej aktivite;

g) na vyučovanie predmetov **technika** vytvárame skupiny s najvyšším počtom 17 žiakov;

h) predmet **technika, výtvarná výchova, pracovné vyučovanie, informatika** vyučujeme v 2 - hodinových celkoch každý druhý týždeň.

4. Dôsledne dodržiavame psycho - hygienické hľadisko pri dodržiavaní času trvania vyučovacej hodiny a prestávok na oddych a organizáciu výchovno-vzdelávacej činnosti školy nasledovne:

- **prestávky na obed** v 1. a 2. ročníku zaraďujeme najneskôr po 5. vyučovacej hodine, v 3. až 9. ročníku najneskôr po 6 vyučovacej hodine v trvaní 30 minút;
- **vyučovanie v jednom slede** realizujeme v súlade s počtom hodín podľa vzdelávacích programov: v 1. ročníku najviac 3x v týždni 5 vyučovacích hodín, v 2. ročníku najviac 5 vyučovacích hodín, v 3. a 4. ročníku najviac 2x v týždni 6 vyučovacích hodín, v 5. až 9. ročníku najviac 6 vyučovacích hodín;
- **najväčší počet hodín v jednom dni:** v 5. a 6. ročníku v jednom dni v týždni najviac 7 vyučovacích hodín, v 7. až 9. ročníku iba v jednom dni v týždni najviac 8 vyučovacích hodín.

Učebné osnovy jednotlivých predmetov tvoria samostatnú prílohu - príl. č. 1

Skratky jednotlivých predmetov tvoria samostatnú prílohu – príl. č. 2

Uvedené dokumenty sú k nahliadnutiu u riaditeľky školy.

IV. Spôsob a podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní žiakov

V zmysle Metodického pokynu č. 22/2011 – R, na hodnotenie žiakov základnej školy /MP/ - čl. 4, odst. 11 žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň školy získa primárne vzdelanie. Na vysvedčení v štvrtom ročníku sa do doložky uvedie: "Žiak získal primárne vzdelanie".

Podľa čl. 4, odst. 12 uvedeného dokumentu žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň školy získa nižšie stredné vzdelanie poskytované základnou školou. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: "Žiak získal nižšie stredné vzdelanie".

Ak žiak ukončí plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ročníku ako v deviatom ročníku, v zmysle čl. 4, odst. 13 MP sa mu do doložky uvedie: „Žiak získal primárne vzdelanie“

Mimoriadne nadaný žiak môže skončiť základnú školu skôr ako za 9 rokov. V zmysle čl. 4, odst. 14 MP sa mu do doložky vysvedčenia uvedie: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“

Žiakovi, ktorý ukončil vzdelávanie v základnej škole, sa na vysvedčení uvedie, koľko rokov povinnej školskej dochádzky splnil.

O náležitostiach doložiek vysvedčení u žiakov, ktorí si plnia povinnú školskú dochádzku v školách mimo územia SR, pojednáva MP v čl. 15, čl. 16 citovaného MP pojednáva o žiakoch so zdravotným znevýhodnením.

Školský vzdelávací program je otvorený dokument, ktorý sa bude priebežne meniť a dopĺňať podľa pokynov Ministerstva školstva SR, na základe legislatívnych zmien, na základe požiadaviek rodičov, pripomienok rady školy aj podľa usmernení zriaďovateľa.

Krízový plán dištančného vzdelávania

1. V prípade, že nie je možné pre celú školu alebo jednotlivé triedy zabezpečiť prezenčné vyučovanie, realizuje sa vyučovanie dištančnou formou.
2. O začiatku dištančného vzdelávania rozhodne riaditeľka školy a oznámi ho všetkým žiakom aj pedagogickým zamestnancom prostredníctvom webovej stránky resp. cez EduPage.
3. Podľa dĺžky trvania sa dištančné vzdelávanie realizuje v rôznych variantoch:
  - vyučovania sa nezúčastňuje iba niekoľko žiakov v triede: postupuje sa rovnako, ako keď je žiak krátkodobo chorý
  - ak sa vyučovania krátkodobo (max 1 týždeň) nezúčastňuje 1 alebo 2 triedy: zadávajú sa jednorazové zadania, ktoré sa vyhodnotia po návrate do školy
  - ak sa vyučovania nezúčastňuje viac tried po dobu viac ako 1 týždeň - realizuje sa dištančné vzdelávanie v plnom režime
4. Dištančná forma vzdelávania prebieha formou elektronickej komunikácie žiakov s pedagogickými zamestnancami školy nasledujúcimi formami:
  - prioritne prostredníctvom školského portálu EduPage
  - prostredníctvom aplikácie ZOOM
  - prostredníctvom sociálnych sietí
  - prostredníctvom emailovej komunikácie
5. Učiteľ najskôr overí možnosti spolupráce so žiakmi a následne ju s nimi dohodne.
6. Učitelia jednotlivých predmetov budú zadávať žiakom úlohy (približne podľa platného rozvrhu hodín) v primeranom rozsahu a primeranej náročnosti s určením presného termínu na preštudovanie/vypracovanie:
  - nové učivo na samoštúdium (napr. študijné texty, prezentácie, ...),
  - úlohy na precvičenie učiva,
  - zadania na overenie pochopenia učiva (testy, ...),
  - projekty na samostatnú prácu.
7. Žiak môže požiadať vyučujúceho o individuálnu konzultáciu.
8. Učiteľ dodržiava požiadavku primeranosti.
9. Zadávanie učiva a úloh:
  - Každý učiteľ pošle žiakom naraz učebný materiál v rozsahu, ktorý zodpovedá jednej vyučovacej hodine.
  - Ak chce učiteľ k učebnému materiálu pridať aj pracovný list, zohľadní reálny čas, ktorý je potrebný na jeho vypracovanie.

- Žiakom je potrebné dať na vypracovanie zadaných úloh dostatočný čas.

10. Učitelia zadávajú žiakom úlohy v pracovných dňoch v čase od 8.00 do 14.00 hod.

11. Žiaci sú povinní komunikovať s učiteľmi a rešpektovať ich pokyny. Sú povinní študovať zaslané materiály, vypracovať zadania, posielat' učiteľom výsledky riešení a podobne.

12. Učiteľ poskytne žiakom primeranú spätnú väzbu vo forme slovného zhodnotenia alebo jednoduchých vopred dohodnutých emotikonov. Zvláštnu starostlivosť venuje žiakom so ZZ. So žiakmi so ZZ pracuje aj školský špeciálny pedagóg a asistenti učiteľa.

13. Triedni učitelia sú povinní monitorovať stav dištančnej formy vzdelávania vo svojej triede, komunikovať, spolupracovať s ostatnými vyučujúcimi a v rámci možností riešiť problémy spoločne.

14. V prípade neodkladných problémov týkajúcich sa vzdelávania sú žiaci povinní kontaktovať svojho triedneho učiteľa, resp. konkrétneho vyučujúceho.

15. Žiaka, ktorý nereaguje na dištančné vzdelávanie, je potrebné kontaktovať a zistiť príčinu. V prípade, že žiak nemá prístup k internetu, odporúčame využiť telefonický kontakt, resp. SMS aspoň pre zadania úloh.

16. Žiaci aj učitelia sú povinní každý deň kontrolovať svoju emailovú schránku a sledovať aktualizácie na EduPage, resp. webovej stránke školy.

Evaluačné otázky a odpovede na zistenie, do akej miery sa môžeme spoľahnúť na dištančné vzdelávanie pomocou IKT.

Dotazníkom pre rodičov sme zisťovali, aké majú žiaci možnosti na dištančné vzdelávanie.

Vyhodnotenie dotazníka:

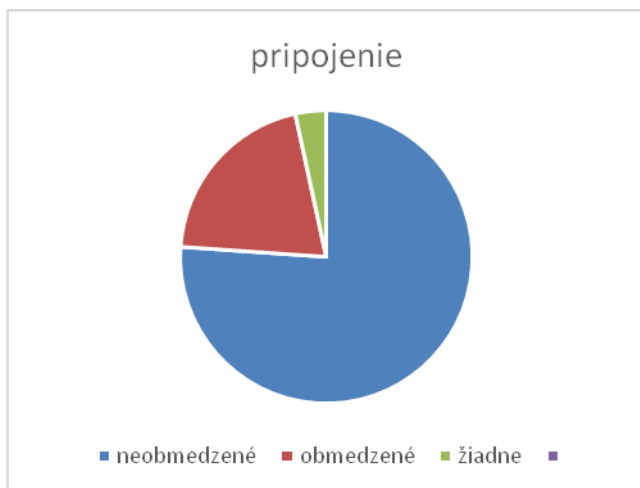
Počet spracovaných dotazníkov: **205**

A. Prístup k internetu

1. Má žiak doma prístup k internetu?

- k má doma internetové pripojenie s nižšou rýchlosťou alebo s obmedzujúcim dátovým limitom
- Žiak nemá doma internet (prejdite na časť B)

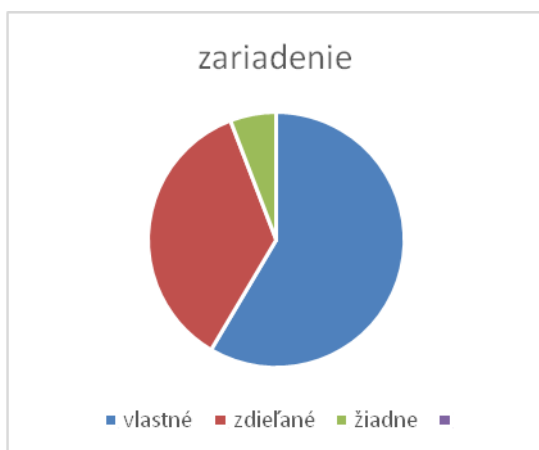
neobmedzené	156	76,1 %
obmedzené	42	20,5 %
žiadne	7	3,4 %

2. Má žiak zariadenie, na ktorom môže pracovať s elektronicky zadanými úlohami?

- Žiak má vlastné zariadenie
- Žiak má zdieľané zariadenie s inými členmi domácnosti. Približne koľko hodín denne ho môže používať? _____
- Žiak nemá prístup k takému zariadeniu

vlastné	120	58,6 %
zdieľané	73	35,6 %
žiadne	12	5,8 %

3. Má žiak pripojenie k elektrickej sieti, aby si mohol zariadenie pravidelne nabíjať?

- Áno
- Nie

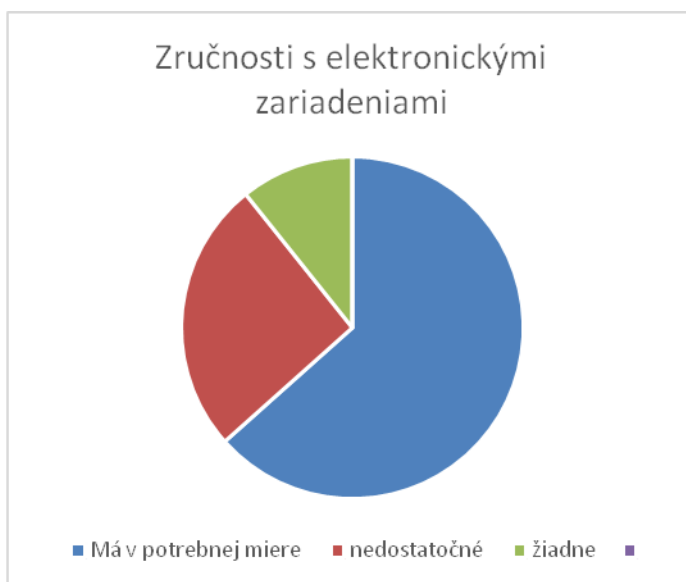
205	100 %
0	0

4. Má žiak potrebné zručnosti na prácu s elektronickými zariadeniami a softvérom?

- Má zručnosti v potrebnej miere
- Má základné zručnosti, ktoré môžu byť nedostatočné
- Nemá potrebné zručnosti

Má v potrebnej miere	130	63,4 %
nedostatočné	53	25,9 %
žiadne	22	10,7 %

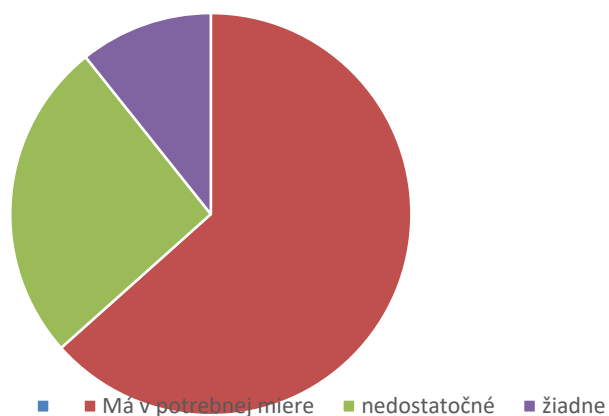

5. Je žiak schopný pracovať so zadaniami bez priamej a sústavnej podpory dospelého?

- Pravdepodobne áno
- Pravdepodobne nie

áno	170	82,9 %
nie	35	17,1 %

Schopnosť pracovať so zadaniami bez podpory dospelého

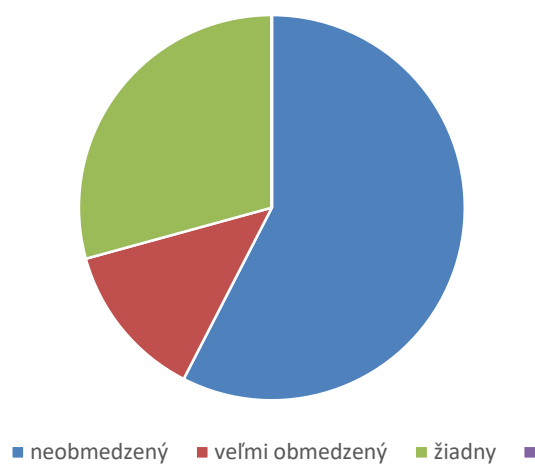

6. Má žiak prístup k tlačiarňi?

- Áno, neobmedzený
- Áno, ale veľmi obmedzený.
- Nie, nemá.

neobmedzený	118	57,6 %
veľmi obmedzený	27	13,2 %
žiadny	60	29,2 %

Prístup k tlačiarňi

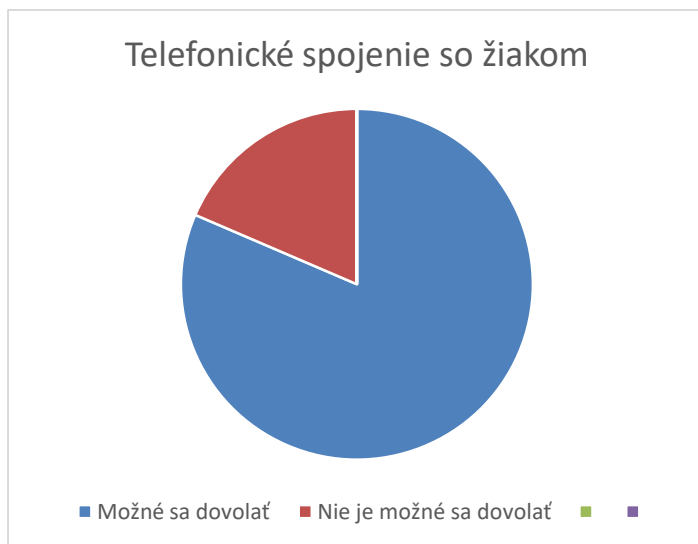

B. Celkové podmienky

7. Má žiak telefonické spojenie?

- Žiakovi je možné sa dovolať
- Žiakovi nie je možné sa dovolať

Možné sa dovolať	167	81,5 %
Nie je možné sa dovolať	38	18,5 %

8. Má žiak doma priestor a podmienky na sústredenú prácu?

- Áno, neobmedzený
- Áno, ale časovo obmedzený
- Nie

neobmedzený	184	89,7 %
Časovo obmedzený	20	9,8 %
Nemá	1	0,5 %

Ďalšie špecifiká o možnostiach dištančného vzdelávania žiaka:

- Jazyková bariéra
- nadali sa otvárať súbory (fyzika, geografia, biológia)
- uprednostňujeme online vysielanie s interakciou pre zadávaním úloh a následne vysvetlenie zadaní na samost. prácu

ŠkVP schválený a vydaný riaditeľom školy dňa 30. 8. 2023.

.

.....
Mgr. Iveta Kališová,
riaditeľka školy

Upravený ŠkVP prerokovaný s Radou školy dňa 13. 9. 2023

.....
Mgr. Martina Žalúdeková,
predseda Rady školy